

Co-funded by
the European Union

PRIROČNIK ZA UKREPANJE PROTI SPLETNEMU SOVRAŽNEMU GOVORU

Opozorilo

Financira Evropska unija. Izražena stališča in mnenja avtorjev niso nužno stališča Evropske unije ali Evropske komisije. Zanje ne moreta biti odgovorni niti Evropska unija niti Evropska komisija.

Co-funded by
the European Union

Avtorji:

The Smile of the Child, Rinova Malaga, Folkuniversitetet, Center for Social Innovation, Universidade Nova de Lisboa, Dypall Network, ZRS Koper, MuLab.

Naslov dokumenta	Verzija	Datum
Končna verzija Priročnika za ukrepanje proti spletnemu sovražnemu govoru (D2.1) po pregledu in potrditvi s strani projektnih partnerjev.	1.1	04/12/2024
Prvi osnutek Priročnika za ukrepanje proti spletnemu sovražnemu govoru (D2.1).	1.0	31/10/2024

RINOVA
innovate, create & regenerate

Folkuniversitetet

**Center for Social
Innovation**

NOVAFCSH
FACULTY OF COMMUNICATIONS AND SOCIAL SCIENCES
UNIVERSIDADE NOVA DE LISBOA

MULAB

**DYPALL
NETWORK**

'Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Commission. Neither the European Union nor the European Commission can be held responsible for them.'

Kazalo vsebine

UVOD.....	4
1.1 Predgovor.....	4
1.2 Komu so namenjeni učni moduli?.....	6
1.3 Kontekst.....	7
1.4 Vloga preprečevalcev spletnega sovražnega govora.....	10
1.5 Kompetence preprečevalcev spletnega sovražnega govora.....	11
1.6 Vloga moderatorja.....	12
1.7 Pristojnosti moderatorja.....	13
1.8 Uvod v učne module.....	19
1.9 Vsebina modulov.....	23
1.10 Spletna platforma namenjena učenju.....	24
PRILOGE MODULOV	27
MODUL 1: MEDPRESEČNOST SOVRAŠTVA DO PRIPADNIKOV MANJŠINSKIH SKUPIN	27
2.1 POVZETEK.....	27
2.2 ORODJA	29
2.3 DEJAVNOSTI	32
2.4 ŠTUDIJE PRIMEROV	38
2.5 KAJ JE DOBRO VEDETI	40
2.6 DODATNA GRADIVA.....	41
2.7 DEJANSKI PRIMERI.....	42
2.8 KVIZ ZA SAMOOCENJEVANJE.....	42
MODUL 2: UPORABA, TVEGANJA IN PRILOŽNOSTI PLATFORM DRUŽBENIH MEDIJEV.....	44
3.1 POVZETEK.....	44

3.2	ORODJA	46
3.3	DEJAVNOSTI	53
3.4	ŠTUDIJE PRIMEROV	61
3.5	KAJ JE DOBRO VEDETI	66
3.6	DODATNA GRADIVA	67
3.7	KVIZ ZA SAMOOCENJEVANJE	69
MODUL 3: DIGITALNI AKTIVIZEM		71
4.1	POVZETEK	71
4.2	ORODJA	74
4.3	DEJAVNOSTI	78
4.4	ŠTUDIJE PRIMEROV	84
4.5	KAJ JE DOBRO VEDETI	87
4.6	DODATNA GRADIVA	87
4.7	DEJANSKI PRIMERI	88
4.8	KVIZ ZA SAMOOCENJEVANJE	89
MODUL 4: MLADI SE ZOPERSTAVIJO SOVRAŠTVU		90
5.1	POVZETEK	90
5.2	ORODJA	92
5.3	DEJAVNOSTI	95
5.4	ŠTUDIJE PRIMEROV	99
5.5	KAJ JE DOBRO VEDETI	100
5.6	KVIZ ZA SAMOOCENJEVANJE	102
MODUL 5: LOKALNI MLADINSKI SVETI IN STRATEŠKI AKCIJSKI NAČRTI		103
6.1	POVZETEK	103
6.2	ORODJA	105
6.3	DEJAVNOSTI	108
6.4	ŠTUDIJE PRIMEROV	122
6.5	KAJ JE DOBRO VEDETI	126
6.6	DODATNA GRADIVA	127

6.7 DEJANSKI PRIMERI	128
6.8 KVIZ ZA SAMOOCENJEVANJE	129
MODUL 6: VKLJUČEVANJE DIGITALNEGA AKTIVIZMA ZA PREPREČEVANJE SOVRAŽNEGA GOVORA V OBČINSKE AKCIJSKE NAČRTE	130
7.1 POVZETEK	130
7.2 ORODJA.....	133
7.3 DEJAVNOSTI	138
7.4 ŠTUDIJE PRIMEROV	145
7.5 KAJ JE DOBRO VEDETI	147
7.6 DODATNA GRADIVA.....	147
7.7 KVIZ ZA SAMOOCENJEVANJE.....	148

UVOD

1.1 Predgovor

HUMAN program za preprečevanje sovražnega govora je strateško razvit program, ki prispeva h krepitvi kompetenc moderatorjev, ki delajo z mladimi. Usmerjen je predvsem v digitalni aktivizem, ki preprečuje in se bori proti sovražnemu govoru do pripadnikov priseljskih skupnosti.

Priročnik je sestavni del spletne učne platforme HUMAN in prispeva k:

- Povečanju kompetenc o presečnosti rasizma, usmerjenega proti pripadnikom priseljskih skupnosti.
- Povečanju državljskih, kulturnih in digitalnih kompetenc.
- Povečanju kompetenc na področju preprečevanja, poročanja in ozaveščanja proti spletnim sovražnim diskurzom.
- Povečanju kompetenc za boj proti rasizmu v digitalnem okolju.
- Boljšemu poznavanju nacionalne in mednarodne (EU) zakonodaje o nediskriminaciji, kaznivih dejanjih iz sovraštva in sovražnega govora ter mehanizmov za poročanje.

Splošni cilj projekta HUMAN je prispevati k izkoreninjenju strukturnega sovraštva proti priseljskim skupnostim s programom, ki temelji na učenju in praksi. Poleg tega program krepi večsektorski in medskupnostni aktivizem z vidika spodbujanja sprememb v odnosu in vedenju mladih, s poudarkom na priložnostih, ki jih ustvarjajo digitalne tehnologije. Učni načrt HUMAN prispeva :

- h krepitvi kompetenc za podporo digitalnemu aktivizmu mladih, ki je usmerjen proti sovraštvu do pripadnikov priseljskih skupnosti.;
 - k razvijanju celovitega učnega programa za reševanje sovražnih diskurzov proti priseljskim skupnostim. Vključuje analizo spolnih konstrukcij; uporabo družbenih medijev, njihovih tveganj in priložnosti; digitalni aktivizem; sodelovanje mladih in strateških akcijskih načrtov.
 - k mednarodnemu sodelovanju.
-

Kurikulum ponuja inovativna orodja za podporo nadnacionalnemu vzajemnemu učenju in izmenjavi znanja o kritični analizi konstrukcij spola; uporabi družbenih medijev, tveganjih in priložnostih; digitalnem aktivizmu; sodelovanja mladih in strateških akcijskih načrtov.

V priročniku sta podrobno opisani dve ključni osebi projekta: HUMAN Digital Hate Interrupter (DHIA) aktivist in DHIA moderator. Obenem priročnik uvaja tudi nekaj ključnih pojmov in načel, ki podpirajo šest učnih modulov.

1.2 Komu so namenjeni učni moduli?

Primarna ciljna skupina so **moderatorji**, posamezniki, katerih poklicna vloga vključuje delo z mladimi in skupnostmi v formalnem in neformalnem okolju. V okviru projekta HUMAN bodo vlogi Digital Hate Interrupter aktivistov.

Modul vključuje tudi posebne učne dejavnosti in vsebino, namenjeno **mladim**, starim od 14 do 21 let iz različnih socialno-kulturnih okolij, vključno s priseljenskimi skupnostmi. Vsebina vključuje smernice in nasvete za moderatorje za učinkovito delo z mladimi, medkulturno ozaveščenost in vključevanje.

Mladi so bili vključeni v razvoj modulov preko mladinskega posvetovalnega odbora, vzpostavljenega v vsaki partnerski državi. Preko tega so bili vključeni v soustvarjanje, razvoj in testiranje modulov.

Gradivo je namenjeno naslednjim ciljnim skupinam:

- a) **Strokovnjaki za odločanje in oblikovanje politik**, vključno s predstavniki javnih subjektov in lokalnih oblasti, odgovornih za mladinsko politiko in delo.
- b) **Organizacije civilne družbe in aktivisti**, zlasti tisti, ki spodbujajo aktivizem mladih; zagotavljajo podporo žrtvam in zaščiti njihovih pravic; delujejo na področju človekovih pravic; ozaveščajo o rasizmu in sovražnem govoru.

1.3 Kontekst

»Človekove pravice veljajo za področje razvijajočega se področja digitalnih tehnologij, s tem pa niso mišljene le zasebnosti ali svoboda izražanja, ampak tudi enak dostop za ljudi vseh ras in spolov. ...Ko pomislim, od kod bodo prišle spremembe, se mi zdi, da bodo prišle s strani mladih.»

Achiume, posebni poročevalec ZN o sodobnih oblikah rasizma, rasne diskriminacije, ksenofobije in s tem povezane nestrpnosti. (december 2021)

Projekt HUMAN gradi na treh uspešno razvitih in potrjenih konceptih in rezultatih, temelječih na učnem načrtu, v katerega je vgrajena kreativna digitalna in medijska pismenost. Ta spodbuja spoštovanje drugačnosti in boj proti spletnemu sovražnemu govoru s pomočjo kulturnega izražanja in ustvarjalnih kampanj

- **Hate Interrupter Teams:** Youth counteracting hate speech towards migrants and minorities through participatory and creative campaigning

Projekt HIT je združil skupine mladih (14-19) ter jim posredoval znanje in orodja za obravnavo sovražnega govora. Obenem je preizkusil sodelovanje z lokalnimi odbori zainteresiranih deležnikov in oblikovalcev javnega mnenja. V tem projektu so sodelovali HUMAN partnerji TSoC, Rinova in MuLab.

- **YCreate :** Voices for respect, celebrating difference and tackling hate

HUMAN partnerji MuLab, Rinova in TSoC so sodelovali pri razvoju programa za podporo mladim pri ozaveščanju proti sovražnemu govoru s kreativnimi intervencijami vključno z uporabo podkastov.

- **RISIV :** Regenerate & Innovate: Social Impact Volunteering for youth

HUMAN partnerja Rinova in DYPALL sta sodelovala pri razvoju kompetenčnega ogrodja za mladinske delavce, ki je namenjeno načrtovanju, izvajanju in oceni učinka projektov

družbenega vpliva prostovoljstva. Obenem je bil razvit tudi digitalni komplet orodij za strokovnjake, ki delajo z mladimi v kontekstu projektov z družbenim učinkom.

PROJEKTI DRUŽBENIH UČINKOV (PDU)

Pristop projekta HUMAN in metodologije za delo z mladimi gradita na modelu PDU.

Predhodnik projektov PDU je bil razvit kot formalni koncept, imenovan 'Projekti družbenega ukrepanja' (PDU). Po mnenju Urada Združenega kraljestva za civilno družbo gre pri družbenih akcijah za *"združevanje ljudi, da bi pomagali izboljšati svoja življenja in rešiti probleme, ki so pomembni v njihovih skupnostih"*. Na splošno ga lahko opredelimo kot *praktično delovanje v službi drugih, ki ga (i) izvajajo posamezniki ali skupine ljudi, ki delajo skupaj, (ii) ni pooblaščen in je neprofitno, (iii) se izvaja v dobro drugih – posameznikov, skupnosti in/ali družbe ter (iv) ustvarja družbene spremembe in/ali vrednote* (2015) ¹. V tem smislu daje družbeno delovanje prostor za legitimen razvoj posameznikove individualnosti, hkrati pa ustvarja prostor za prepoznavanje pomena in vrednosti skupinskega delovanja, družbene solidarnosti in aktivnega državljanstva. Družbeno delovanje tako poudarja državljansko angažiranost za spodbujanje vzajemnosti, zaupanja in solidarnosti. PDU so temeljili na tradiciji prostovoljstva in družbeno koristnega dela. Osrednja ideja, ki stoji za tovrstnimi projekti, je, da *so »ljudje pripravljeni sodelovati in pomagati drugim v stiski v svojih skupnostih; in da je učenje o družbenih vprašanjih v lokalnih in globalnih skupnostih pomembno in koristno*.²

KAJ JE PDU?

PDU gradijo na osrednji ideji preteklih PDU, vendar zagotavljajo več strukture. PDU so večstopenjski izobraževalni procesi s strukturiranimi učnimi izidi, kjer se mladi³ pod vodstvom mladinskih delavcev srečujejo, da bi obravnavali skupno težavo in nato ukrepali ter spodbudili pozitivne spremembe. Od identifikacije izziva/problematike, preko

¹Urad kabineta. (2015). "Social Action: Harnessing the Potential: Document for Discussion." Pridobljeno iz: www.gov.uk/government/publications/social-action-harnessing-the-potential.

² Pridobljeno iz: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/591797/A_description_of_social_action.pdf.

³HUMAN se posebej osredotoča na mlade od 14 do 21 let.

načrtovanja do uresničenja samega PDU, mladi udeleženci dejansko delujejo kot resnični akterji sprememb v svojih lokalnih skupnostih. Tovrstne dejavnosti vključujejo gradnjo odnosov med mladimi in mladinskimi delavci, krepijo skupnosti ter mobilizacijo in opolnomočenje mladih. Učenje in skupnostno sodelovanje sta v središču tega izvajanja. Te dejavnosti učinkujejo na skupnost in na mlade; skupnost ima neposredne koristi od dejanskih rezultatov projekta, medtem ko mladi pridobijo specifične kompetence, postanejo ozaveščeni o družbenih temah, ki zadevajo njihovo skupnost, z državljskim udejstvovanjem pa delujejo v samem središču družbenega življenja. V širšem smislu so rezultati kateregakoli PDU usmerjeni v pripravo mladih za aktivno državljanstvo, spodbujanje socialne vključenosti in hkrati delujejo kot podpora različnim infrastrukturam na lokalni ravni.

KAKO POTEKA UČENJE V OKVIRU PDU?

Ne glede na specifične cilje, zastavljene na samem začetku projekta, se učenje v sklopu PDU odvija v neformalnem kontekstu. Obravnavamo ga kot organiziran proces z izobraževalnimi cilji, oblikovanimi glede na potrebe udeležencev .

Proces učenja mladih je treba opazovati z več vidikov, in sicer z vidika celostnega **pristopa, strukture in okolja** .

V zvezi s **celostnim pristopom** je pomembno poudariti, da je treba PDU vedno izvajati na neformalen in nelinearen način. To ne pomeni, da ni strukture, ampak, da se učenje odvija v fleksibilni obliki, saj je uspeh vedno odvisen od sodelovanja udeležencev. Ta prilagodljivost je poudarjena z otrokom prijaznim in na zaupanju temelječih metodah, katerih delovanje temelji na soustvarjanju in soizvajanju. Odnos do udeležencev torej hkrati strukturira vedenje trenerjev.

Struktura je zelo pomembna, saj je potrebno delati znotraj okvirja, ki ga je nato mogoče prilagoditi, kadar je to potrebno. To bo dolgoročno zagotovilo, da PDU ne bo izgubil fokusa. Oris se začne z identifikacijo problema; slednje je lahko rezultat analize okolja s pomočjo strokovnjakov. Nato sledi določitev ciljev, o katerih se je mogoče odločiti le ob upoštevanju razpoložljivih virov in sodelovanju udeležencev. Pogoji za to fazo je, da so trenerji v stiku z mladimi in njihovo skupnostjo. Šele s pomočjo skupinske razprave, fokusnih skupin in drugih interaktivnih metod je mogoče postaviti realne cilje.

Okolje pa je navsezadnje zelo pomembno, ker omogoča, da se udeleženci odkrito izražajo in osebno razvijajo.

1.4 Vloga preprečevalcev spletnega sovražnega govora

Kot ključna figura pri izvajanju projekta HUMAN je opredeljen **preprečevalec spletnega sovražnega govora**, čigar vloga je opisana takole:

- Preprečevalec spletnega sovražnega govora je mlada oseba (stara od 14 do 21 let), ki se zoperstavlja sovražnemu govoru in vedenju, diskriminaciji in ksenofobiji med svojimi vrstniki v digitalnem okolju.
 - Preprečevalec spletnega sovražnega govora posreduje spremembe, ki spodbujajo kritično razmišljanje mladih o sovražnih diskurzih proti manjšinskim skupinam in ozavešča o vidikih spola, povezanih s sovražnim govorom, zlasti na družbenih medijih, poleg tega pa spodbuja sodelovanje in digitalne kompetence.
 - Preprečevalec spletnega sovražnega govora bo sodeloval s svojimi vrstniki v mladinskem posvetovalnem odboru, z namenom prispevanja k spreminjanju odnosa in vedenja mladih do različnosti ter krepitvi njihovega aktivizma prek:
 - a) prostovoljstva v projektih digitalnega družbenega učinka, ki združujejo mlade iz različnih družbeno-kulturnih okolij in skupnosti;
 - b) podpiranja sodelovanja mladih z lokalnimi javnimi subjekti, lokalnimi oblastmi in organizacijami civilne družbe.
 - c) podpiranja transnacionalnega vzajemnega učenja in izmenjave znanj z vrstniki v drugih državah
 - Preprečevalec spletnega sovražnega govora se bo izobraževal na področju poročanja in ozaveščanja o spletnem sovražnem diskurzu in boju proti rasizmu v digitalnem okolju.
 - Preprečevalec spletnega sovražnega govora bo obravnaval dezinformacije, lažne novice in globoke ponaredke, ustvarjene z umetno inteligenco, ter vplival na nastanek in ohranjanje diskriminatornih praks in sovražnega govora.
-

1.5 Kompetence preprečevalcev spletnega sovražnega govora

V sklopu projekta HUMAN so bile na podlagi delavnic in posvetov opredeljene naslednje ključne kompetence preprečevalcev spletnega sovražnega govora:

a. ZNANJE

- Razumeti in vedeti več o načinih, na katere rasizem, sovražni govor, ksenofobija, diskriminacija in druge oblike nestrpnosti, vplivajo na žrtve in njihove skupnosti, jim povzročajo trpljenje in omejujejo njihove temeljne pravice in svoboščine.
- Razumevanje in medsebojno spoštovanje različnosti, na katerem so zgrajene pluralistične in demokratične družbe
- Poznavanje spletnih digitalnih okolij in orodij, ki jih uporabljajo vrstniki.

b. VEŠČINE

- Prepoznavanje sovražnega govora
- Digitalna pismenost
- Aktivno državljanstvo
- Pozitiven zgled
- Posrednik pozitivnih sprememb
- Odprtost za učenje

c. ODNOS

- Biti pripravljen se učiti
 - Določiti si učne cilje
 - Spremljati učni proces
 - Biti motiviran
-

- Po potrebi ponovno oceniti in spremeniti cilje

1.6 Vloga moderatorja

Digital Hate Interrupter aktivist moderator je posameznik, katerega vloga vključuje izobraževalno delo z mladimi in skupnostmi v formalnem in neformalnem okolju.

- Moderator je ključna oseba, ki dela z mladimi kot spodbujevalec družbenih sprememb oziroma aktivist na področju družbenih sprememb, ki se osredotoča na razvoj kompetenc za spodbujanje ter podporo pobudam, ki vodijo k socialni pravičnosti in krepitvi človekovih pravic.
 - Moderator dela s tremi ciljnim skupinami:
 1. Mladi
 2. Skupine s privilegiranim dostopom do odločanja (predstavniki javnih subjektov in lokalnih oblasti, ki so še posebej povezani z mladimi)
 3. Organizacije civilne družbe (zlasti tiste, ki spodbujajo mladinski aktivizem, podporo žrtvam, človekove pravice)
 - Moderator deluje kot vodja in podpora mladim v učnem procesu, spodbuja izobraževanje, kritično razmišljanje in spretnosti za razumevanje in odzivanje na konstruktiven način
 - Moderator spodbuja trajnost, mreženje in komunikacijo v smeri vključevanja aktivizma za preprečevanje spletnega sovraštva v občinske akcijske načrte, lokalne mladinske svete in strateške akcijske načrte.
 - Moderator izvaja organizirane izobraževalne dejavnosti izven formalnega šolskega sistema, kjer so mladi aktivni udeleženci, ne pa pasivni prejemniki informacij.
-

1.7 Pristojnosti moderatorja

Projektni partnerji so sodelovali na delavnicah in posvetovanjih, na katerih so opredelili kompetence, ki jih mora imeti moderator.

Te kompetence so specifične za zastavljene učne cilje, profile in ozadje udeležencev. Čeprav je to zelo splošno področje, med ključne kompetence umeščamo:

- **Logistično in vodstveno upravljanje:** veščine, povezane z dogovarjanjem, načrtovanjem in usklajevanjem dejavnosti za zagotavljanje prisotnosti in sodelovanja udeležencev.

Npr. razporeditev prostora in opreme, določitev časa in rokov, tehnike zaposlovanja, poraba in utemeljitev proračuna, dobra organiziranost itd.

- **Metodološke veščine:** veščine povezane z izbiro ali ustvarjanjem ustreznih učnih pristopov in metod za udeležence ob upoštevanju razpoložljivih virov, prostorov, učnega stila, velikosti skupine, starosti udeležencev itd. Metodološke veščine vključujejo tudi sposobnost organiziranja logične in koherentne učne enote.

Npr. kritično razmišljanje, analitično opazovanje, prilagodljivost, fleksibilnost, učinkovita komunikacija, odprtost za učenje, kreativnost, razvoj materialov itd.

- **Medosebni odnosi:** veščine, povezane z vodenjem skupine, sposobnost zagotavljanja udeležbe, upravljanje medosebnih odnosov in preprečevanje konfliktov, ki bi lahko nastali med udeleženci.

Npr. reševanje problemov, empatija, izkušnje pri upoštevanju različnih osebnih ozadij, grajenje skupine, dostopnost, potrpežljivost, smisel za humor itd.

- **Komunikacija:** veščine, povezane z zagotavljanjem učinkovitega pretoka informacij, smernic ali nalog udeležencem. Kompetence, ki so potrebne za ustvarjanje, vodenje in izvedbo učinkovite razprave z udeleženci na koncu procesa.

Npr. asertivnost, aktivno poslušanje, jasnost izražanja, verodostojnost, pozitivna komunikacija, prilagajanje jezikovnemu registru udeležencev, reflektivno usmerjeno spraševanje itd.

ZNANJE

Kompetence moderatorja bodo podprte z medpresečnim razumevanjem razmerij moči — fokus bo na razvoju kompetenc za dekonstrukcijo sistemov moči in zatiranja, ki ohranjajo strukturni rasizem in diskriminacijo manjšinskih skupin. Področja ustreznega znanja na evropski ravni vključujejo:

- Strategijo **EU o pravicah žrtev 2020–25**, ki poudarja potrebo po podpori in zaščiti tistih, ki so žrtve nasilja v družini, spolne zlorabe, kibernetске kriminalitete, rasističnega in ksenofobnega zločina iz sovraštva. V zvezi s slednjim se poročilo EK proti rasizmu in nestrpnosti 2020 (ECRI) nanaša na zelo razširjene incidente (verbalni in fizični napadi, socialna izključenost, zavrnitev dostopa do osnovnih dobrin in storitev, diskriminatorne omejitve gibanja, nestrpna retorika javnih osebnosti, zlasti politikov in medijskih strokovnjakov),
- **EU za boj proti rasizmu 2020–25** se nanaša na ozaveščanje novinarjev in civilne družbe o rasnih in etničnih stereotipih; sodelovanje z IT podjetji za boj proti spletnemu sovražnemu govoru in spodbujanje sprejemanja različnosti; vključevanje inkluzije in ozaveščenosti v izobraževalne politike; korporativna odzivnost pri spodbujanju strategij raznolikosti (kot je Listina raznolikosti); ter močna kultura partnerstva med civilno družbo in zainteresiranimi stranmi za spodbujanje vključenosti, temeljnih pravic in enakosti,
- Kodeks ravnanja EU o boju proti nezakonitemu sovražnemu govoru na spletu,
- Temeljne vrednote EU in izvajanje Listine EU o temeljnih pravicah,
- **Evropski inštitut za enakost spolov (EIGE)** zagotavlja informacije o vključevanju razsežnosti spola (enaka zastopanost in raznolikost pogledov) v projekte opolnomočenja mladih za boj proti spletnemu sovražnemu govoru ter informacije o metodah in orodjih za zbiranje razčlenjenih podatkov.

VEŠČINE

Digitalne komunikacijske veščine so temeljne kompetence za to vlogo. V tem kontekstu vključujejo zlasti:

- Poznavanje spletnih digitalnih okolij in orodij, ki jih uporabljajo mladi, ter odprtost za učenje.
-

- Kritično zavedanje o sovražnih diskurzih proti pripadnikom manjšinskih skupin, zlasti na platformah družbenih medijev.
- Kritično zavedanje o dezinformacijah, lažnih novicah in globokih ponaredkih, ustvarjenih z umetno inteligenco.
- Sposobnost vključevanja in komuniciranja z mladimi na družbenih medijih in prek digitalnih kanalov, ki jih uporabljajo mladi.
- Razumevanje prepletanja fizičnega in kibernetkega prostora.
- Sodelovanje z mladimi za spodbujanje njihovih kulturnih in digitalnih kompetenc.
- Razvijanje kreativnih digitalnih vsebin.
- Selitev in prilagoditev mentoriranja in učenja v digitalna in spletna učna okolja.
- Deljenje informacij in vsebin na spletu.

Evropski okvir digitalnih kompetenc za državljane (DigComp) zagotavlja skupno razumevanje, kaj je digitalna kompetenca, in sicer:

»... samozavestna, kritična in odgovorna uporaba in sodelovanje z digitalnimi tehnologijami za učenje, delo in sodelovanje v družbi. Opredeljena je kot kombinacija znanja, spretnosti in odnosov. Vključuje informacijsko in podatkovno pismenost, komunikacijo in sodelovanje, medijsko pismenost, ustvarjanje digitalnih vsebin (vključno s programiranjem), varnost (vključno z digitalno blaginjo in kompetencami, povezanimi s kibernetko varnostjo), vprašanja v zvezi z intelektualno lastnino, reševanje problemov in kritično mišljenje (Priporočilo Evropskega sveta o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje, 2018).

Digcomp identificira 5 ključnih področij kompetenc, kot je prikazano na sliki desno. *Informacijska in podatkovna pismenost, komunikacija in sodelovanje* ter *ustvarjanje digitalnih vsebin* se ukvarjajo s kompetencami, ki jih je mogoče povezati s posebnimi dejavnostmi in uporabo. *Varnost* in *reševanje problemov* sta »transverzalna«, saj veljata za katero koli vrsto dejavnosti, ki se izvaja z digitalnimi sredstvi. Vsi so pomembni za vlogo moderatorja.

Digitalnih kompetenc ne smemo obravnavati kot povsem ločene od kompetenc na področju moderatorstva. Te kompetence je smiselno razvijati tako, da dopolnjujejo druge kompetence — in jih integrirati vanje.

MODERATORSKE VEŠČINE

Moderatorstvo je povezano z različnimi ravni in vidiki, ki zahtevajo ravnovesje spretnosti, kompetenc in nalog. Zato je pomembno razlikovati moderatorja od trenerja ali vodje projekta⁴. Natančneje, v PDU bi moral biti moderator oseba, odgovorna za podporo mladim pri sodelovanju, interakciji in priznavanju pridobljenih spretnosti in znanj.

⁴Glavna razlika med moderatorjem in trenerjem je, da je trener nekdo, ki predstavi temo in ima o tem več znanja v primerjavi s ciljno skupino. Nasprotno pa je moderator nekdo, ki olajša učni proces, pri čemer se osredotoča tako na snov kot na proces učenja. Vodja projekta je oseba, ki je zadolžena za načrtovanje in izvedbo določenega projekta.

Natančneje, moderator bo:

- **Vodič:** Moderatorji pomagajo udeležencem prepoznati njihove prednosti in jih spodbujajo k uporabi in delitvi teh z drugimi. Moderator naj deluje kot vodič skupine med učnim procesom. Omogoči naj določeno stopnjo prožnosti, obenem pa ohranja skupino na poti, da doseže glavni cilj, ki je predhodno opredeljen.
 - **Spodbujevalec:** Moderatorji motivirajo mlade in spodbujajo njihove interakcije ter ustvarjajo priložnosti za izboljšanje učenja brez prisile.
 - **Sočuten:** Moderatorji se morajo postaviti v kožo udeležencev in predvideti njihove potrebe. Pomembno je, da se zavedajo pričakovanj udeležencev, poznajo njihovo ozadje in po najboljših močeh in znanju dajejo prednost njihovim potrebam. Obrazci za registracijo, vprašalniki, intervjuji ali fokusne skupine z udeleženci, ki potekajo pred skupinskimi aktivnostmi in srečanji, lahko pomagajo moderatorju pri doseganju teh nalog.
 - **Poslušalec:** Moderatorji ustvarjajo prostore, ki udeležencem omogočajo izmenjavo idej, spodbujajo razpravo in vzajemno učenje. Moderator mora biti sposoben razumeti mlade in videti, kako lahko njihovi prispevki koristijo skupini. Zavedati se mora, da ima vsaka oseba vrednost, ki jo lahko doda dejavnosti, pri čemer se mora izogibati obsojanju in prenosu odgovornosti na udeležence. To spodbuja samorazvoj udeležencev in avtonomijo ter koristi moderatorju, saj se bo tako učil od udeležencev ter krepil svoje osebne in poklicne veščine.
 - **Posredovalec:** Vodiči poskrbijo, da se vsi udeleženci počutijo varne in so spoštovani s fizičnega, socialnega, čustvenega in intelektualnega vidika, brez ukazovanja.. Moderator mora predvideti občutljive situacije, jih preprečiti in se hitro odzvati, da ublaži stopnjevanje čustvene ali fizične nevarnosti. Ideja je, da se mladi učijo v zaprtem okolju, ob podpori moderatorja, preden svoje na novo pridobljene spretnosti uporabijo v vsakdanjem življenju.
 - **Informator:** Moderatorji usmerjajo udeležence tako, da spodbujajo njihovo kritično razmišljanje, reflektivno opazovanje, empirično analizo in vedoželjnost. Mladi niso pasivni udeleženci, ki jih je treba polniti z informacijami. Nasprotno, so vir znanja in oblikovalci lastnega učnega procesa. To pomeni, da bi se morali tudi »naučiti učiti« in se zavedati, kako so bili pridobljeni rezultati, znanja ali dejavnosti (da lahko pozneje ponovijo postopek). Bolj ko udeleženci priznavajo učne rezultate, lažje jih bodo ponotranjili.
-

- **Druge spretnosti, povezane s projektom:** Veščine, ki so morda potrebne glede na različne dejavnike so npr.. poznavanje specifičnih tem, ki jih bo obravnavala akcija, digitalne spretnosti, medkulturne veščine, znanje tujih jezikov, zavedanje konteksta itd.

STALIŠČA

Moderator mora posedovati stališča, ki podpirajo participativno in vključujoče učenje zunaj formalnega šolskega sistema, vključno z:

- **Vključevanjem:** zagotavljanje, da lahko vsi mladi v danem kontekstu sodelujejo, ne glede na njihovo osebno, kulturno in izobrazbeno ozadje.
- **Aktivnim udejstvovanjem:** doseganje zavezanosti mladih, ki bi se morali čutiti vključene v konkretno aktivnost (tj. prepoznavanje vprašanj/potreb, izbiranje rešitev, njihovo izvajanje) in odgovorne za njen uspeh. Aktivno sodelovanje spodbuja pripadnost.
- **Opolnomočenjem:** ko mladi prepoznajo svojo vlogo in odgovornost pri uvajanju sprememb, pridobijo občutek, da »zmorejo«.

Drugi odnosi, ki so jih identificirali projektni partnerji, vključujejo:

- Motiviranost
 - Aktivno delovanje v skupnosti
 - Ustvarjanje varnega območja za mlade
 - Vodstvene spretnosti/ambasadorstvo
 - Opolnomočenje drugih, da spregovorijo
 - Tehnična podkovanost
 - Empatičnost
 - Mediatorstvo
 - Karizmatičnost
-

- Aktivno poslušanje
- Sposobnost grajenja odnosov
- Ustvarjalnost
- Prepoznavanje ustvarjalne sposobnosti mladih

1.8 Uvod v učne module

Projekt HUMAN si prizadeva oblikovati celostne, interaktivne, vključujoče in smiselne dejavnosti v varnih prostorih, privlačnih za mlade. Dejavnosti so zastavljene na njim prijazen način in temeljijo na komunikacijskih kanalih, ki jih mladi že uporabljajo.

HUMAN uporablja strategije, ki spodbujajo socialno vključenost in povezanost, ponujajo priložnosti za razvoj, empatijo in kritično mišljenje. V ta namen priporočamo vključitev primerov iz resničnega življenja ali sodelovanje s pozitivnimi vzorniki. Pomembno je tudi ozaveščanje, saj mladim včasih primanjkuje orodij za boljše razumevanje dezinformacij, medtem ko so radikalna vedenja, ki vodijo k radikalizaciji, pogosto ponotranjena. Pojasnjevanje nevarnosti, posledic in procesov, ki so podlaga za radikalizacijo in nasilni ekstremizem, posameznikom pomaga pri prepoznavanju in zmanjšanju lastnih procesov radikalizacije. Z drugimi besedami, ozaveščanje lahko spodbudi odpornost mladih, tj. njihovo sposobnost, da se uprejo težnjam, ki legitimizirajo sovraštvo in nasilje.

Vsebina in predstavitev modulov temelji na naslednjih načelih:

UČENJE, USMERJENO NA MLADE

Kot že omenjeno, so primarna ciljna skupina mladi in tisti, ki z njimi delajo. Gradiva so zato napisana in predstavljena na način, ki je mladim prilagojen in dostopen. Oglejte si naslednje vire za smernice o spodbujanju in učenju za mlade:

- Kurikulum projekta HIT in nasveti za moderatorje <http://hitproject.eu/Main/LatestResources>
 - Načrtovanje srečanj YCreate <https://www.ycreate.info/items>
 - Youth Powerpack, ki ga izvaja MuLab na projektu BigTime Takeover <https://www.bigtimetakeover.eu/powerpack/>
-

DIGITALNO UČENJE

Vsebina, razvita za projektno platformo, je zasnovana tako, da učinkovito deluje pri digitalnem učenju. Najboljše prakse za ustvarjanje vsebine za digitalna okolja uporabljajo večpredstavnost (npr. kombinacijo pisnega besedila, zvoka, infografike in videa), interaktivnost in prilagodljivost (prilagodijo se lahko različnim učnim slogom in napravam). Poleg tega je smiselno uporabiti povezave do drugih tehnologij in gradiva za nadaljnje raziskovanje, kjer je to primerno (pri tem ne pozabite upoštevati zakonodajo o avtorskih pravicah, navedite ustrezne avtorje in preveriti zunanje vsebine, na katero vodi povezava, po potrebi zagotovite zavrnitev odgovornosti).

POIZVEDBA IN PROBLEMSKI PRISTOP K UČENJU

To sta aktivna, na učenca osredotočena pristopa, ki namesto prenosa znanja vključujeta samoiniciativnost udeležencev. Učenje na podlagi poizvedbe se začne s postavljanjem vprašanj, problemov ali scenarijev, ki zahtevajo ustvarjalno razmišljanje. Na ta način se spodbuja mlade, da postavljajo vprašanja in raziskujejo probleme iz resničnega sveta, cilj pa je razviti znanje ali rešitve, pa tudi okrepiti njihovo kritično razmišljanje in veščine reševanja problemov. V ta pristop je vključeno problemsko učenje, ki uporablja tudi delo v skupinah za reševanje odprtih vprašanj.

KOMBINACIJA UČNIH STILOV IN METOD

Vsak človek ima edinstvene izobraževalne potrebe in se uči na različne načine. Prav zato moduli predlagajo kombinacijo učnih slogov, ki vključujejo individualne in sodelovalne metode. Z drugimi besedami, učenci se bodo lahko individualno učili, pri čemer bodo samostojno izbirali učne materiale in vodili lasten proces, kot tudi v skupinah, kjer bodo postavljali skupne cilje in se učili od vrstnikov. Poleg tega so učne dejavnosti pripravljene za izvajanje bodisi sinhrono, kar omogoča interakcijo v realnem času, bodisi asinhrono na podlagi individualnega tempa in interakcij v daljših obdobjih.

UČENJE Z DROBLJENJEM SNOVI

Vsebina je predstavljena v manjših delih, kar daje občutek nadzora nad informacijami. Poleg tega se tako izognemo dolgim procesom, ki zahtevajo veliko časa in energije. Na tak način bodo učenci lahko ohranili svojo pozornost in zanimanje ter novo pridobljeno znanje uporabili na praktičnih področjih svojega življenja (učenje v realnem času).

Samousmerjeno učenje

Samousmerjeno učenje je proces, pri katerem posamezniki prevzamejo glavno odgovornost za načrtovanje, nadaljevanje in vrednotenje svojih učnih izkušenj (Merriam et al. 2007). Pri samousmerjenem učenju se odgovornost za učenje prenese z zunanjega vira (učitelja, trenerja) na posameznika.

Po mnenju Centra za odličnost pri poučevanju je samousmerjeno učenje najučinkoviteje uporabljeno v štiristopenjskem procesu:

1. **Ocena pripravljenosti za učenje:** znaki pripravljenosti vključujejo avtonomijo, organiziranost, samodisciplino, sposobnost učinkovitega komuniciranja, sprejemanja konstruktivnih povratnih informacij ter vključenost v samoocenjevanje in samorefleksijo.
2. **Določitev učnih ciljev:** oblikujte učno pogodbo.
3. **Sodelovanje v procesu učenja:** učenci morajo biti v vlogi učencev.
4. **Ocena učenja:** učenci se lahko vključijo v samorefleksijo in samoevalvacijo svojih učnih ciljev.

Moderator ima naslednje odgovornosti v štiristopenjskem procesu:

- vzpostavitev sodelovalnega učnega okolja,
- pomoč pri motivaciji in usmerjanju učne izkušnje,
- olajšanje pobude za učenje,
- delovati mora kot svetovalec in ne kot formalni inštruktor.

Učni program HUMAN upošteva ta temeljni vidik, zato so naslednja načela vključena v celoten kurikulum:

- Učenci so vključeni v načrtovanje in vrednotenje svojega učenja,
 - Izkušnje (vključno z napakami) so osnova za učne dejavnosti,
 - Učence najbolj zanima učenje, ki je takoj uporabno v vsakdanjem življenju,
 - Učenje je osredotočeno na problem in ne na vsebino¹.
-

Uporaba teh načel pri oblikovanju učnega programa zahteva upoštevanje naslednjega:

- razlaga, zakaj se poučujejo določene stvari,
 - navodila morajo biti usmerjena v naloge – učne dejavnosti morajo biti del običajnih nalog, ki jih je treba opraviti,
 - poučevanje mora upoštevati široko paleto različnih okolij in kultur udeležencev; učna gradiva morajo vključevati različne vrste predhodnih izkušenj,
 - učenci morajo biti usmerjeni in prejeti pomoč, ko pride do napak.
-

1.9 Vsebina modulov

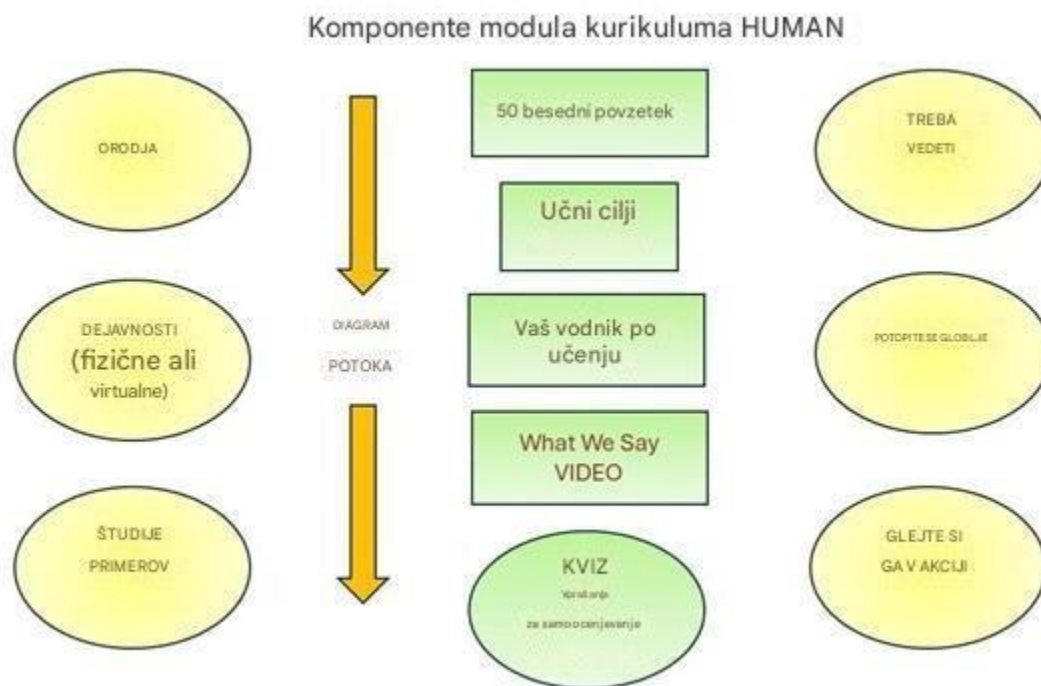
Moduli imajo odprto, nelinearno strukturo, primerno za digitalno samostojno učenje, tako da lahko učenec krmari po poti, ki mu ustreza. Naslednja tabela povzema vsebino šestih učnih modulov:

Modul	Kratek opis
Modul I: Intersekcionalnost sovráštvá proti skupnostim diaspore	Vodi NOVA. Namenjen krepitevi kompetenc s spoznavanjem strukturnih in institucionalnih razsežnosti diskriminacije in družbenih konstrukcij identitet, ki temeljijo na rasni in spolni pristranskosti. Poseben poudarek bo na dekonstrukciji sovrašnih pripovedi v medijih/platformah družbenih medijev proti ženskam iz skupnosti diaspore.
Modul II: Uporaba, tveganja & priložnosti platform družbenih medijev	Vodi ZRS. Namenjen krepitevi kompetenc s spoznavanjem spletnih priložnosti, tveganj, varnosti z vidika uporabnikov s poudarkom na družbenih medijih kot platformah za množično komuniciranje in širjenje pripovedi, ki vplivajo na javno mnenje. Obravnaval bo dezinformacije, dezinformacije, lažne novice in globoke ponaredke, ustvarjene z umetno inteligenco, ter vpliv na nastanek in ohranjanje diskriminatornih praks in sovrašnega govora. Prav tako bo obravnaval načine, na katere mladi uporabljajo družbena omrežja za učenje, povezovanje in ustvarjalnost.
Modul III: Digitalni Aktivizem	Vodi MuLab Namenjen krepitevi kompetenc s spoznavanjem načinov, kako je mogoče uporabiti digitalna orodja za informiranje in ozaveščanje o rasizmu, sovrašnem govoru in spodbujanje družbenih sprememb. Modul bo črpal iz konkretnih primerov in dobrih praks uporabe digitalnih orodij, kot je podcast HUMAN.
Modul IV: Mladi Boj proti sovraštvu	Vodi TSOC Namenjen krepitevi kompetenc prek učenja o prostovoljstvu mladih v projektih družbenega vpliva za boj proti sovrašnemu govoru. Modul se bo opiral na konkretne primere in dobre prakse projektov prostovoljnega družbenega vpliva, kot je mreža YouSmile, namenjena razvoju pobud, ki jih vodite vi, in akcijskih načrtov za promocijo človekovih pravic s pristopom, osredotočenim na mlade, ki otroke in mlade spodbuja k so- ustvarjajo in sorazvijajo rešitve za družbene probleme.

Modul V: Lokalno Mladinski sveti in strateški akcijski načrti	Vodi DYPALL. Namenjen krepitevi kompetenc skozi spoznavanje struktur participacije mladih v sodelovanju z lokalnimi oblastmi in organizacijami civilne družbe. Modul se bo osredotočil na konkretne primere in dobre prakse lokalnih mladinskih svetov, na kvalitetno sodelovanje in orodja za nadgradnjo vključevanja mladih v procese odločanja s posebnim poudarkom na možnostih aktivizma, ki ga vodijo mladi.
Modul VI: Vključitev aktivizma za prekinitev digitalnega sovraštva v občinske akcijske načrte	Vodi MuLab. Namenjen krepitevi kompetenc s spoznavanjem priložnosti kreativne uporabe digitalnih tehnologij za spodbujanje učinkovite in trajnostne udeležbe mladih pri političnem in lokalnem odločanju z vidika boja proti rasizmu in sovražnemu govoru ter spodbujanja človekovih pravic in državljanstva v skupnosti s poudarkom o raznolikosti in dialogu. Modul obravnava priložnosti in dejavnike za digitalno udeležbo in aktivno državljanstvo ob upoštevanju vključenosti, medsektorskega sodelovanja in trajnosti.

1.10 Spletna platforma namenjena učenju

Spletna učna platforma Digital Hate Interrupter Activism je komplet digitalnih orodij za Hate Interrupter Activism, ki je nastala med trajanjem projekta. Dostopna je preko namizja ali mobilnih naprav. Platforma je v angleščini, vendar so nekateri razdelki in učna gradiva na voljo v vseh jezikih partnerjev

- **Kratek povzetek (do 50 besed):** Na hitro pogledjte, kaj zajema modul
 - **Učni rezultati:** Trije učni cilji
 - **Vaš vodič po učenju:** To je opisni vodnik po učenju, ki uvaja in povezuje vsebino ter prikazuje, kako pomembna je za projekt in učne rezultate.
 - **»What We Say« video:** Kratek videoposnetek, v katerem mlada oseba ali moderator govori o tem, kaj pomeni biti aktivist za prekinjanje digitalnega sovraštva in kako je uporabil pridobljeno znanje.
 - **Kviz:** vprašanja za samoocenjevanje, da preverite, kaj ste se naučili.
 - **Diagram poteka:** daje vizualno podobo, kako krmariti po različnih komponentah modula.
-

Preostale komponente zajemajo različne vrste učnih vsebin:

- **Orodja:** Orodja so praktični pripomočki za izvajanje in organiziranje dejavnosti, nekaj, kar lahko učenec uporabi pri boju proti sovražnemu govoru in diskriminaciji. Ne gre za nova ali nepoznana orodja, ampak za takšna, za katera se je izkazalo, da so najbolj učinkovita in dragocena.
 - **Dejavnosti (virtualne in fizične):** Metode skupinskega učenja v obliki delavnic ali projektov, ki moderatorju nudijo navodila, kako izvesti dejavnost. Opis dejavnosti vključuje: cilj dejavnosti, kje, kdaj, kako jo izvesti, kateri viri so potrebni, trajanje, nasvete o tem, kaj deluje itd.
 - **Študije primerov:** Primeri dobre prakse, ki poudarjajo, kaj je bilo učinkovito in uspešno
 - **Spletne povezave do dodatnih virov:** Vsebine, ki služijo dodatni razlagi obravnavanih tem.
 - **Poglobljene vsebine:** Povezave do referenčnega gradiva, ki bolj poglobljeno razširja vsebino modula.
 - **Projekt v akciji:** To je gradivo, ki nastaja tekom projekta. Partnerjem priporočamo, da opravijo avdio intervjuje, fotografirajo in snemajo dejavnosti v vseh fazah projekta, da bi zbrali gradivo, ki prikazuje projekt v akciji. Dokumentiranje dejavnosti usposabljanja s snemanjem ali izvedbo kratkega video ali avdio intervjuja z učencem/učenci je na primer lahko preprost način za ustvarjanje izvirne nove učne vsebine.
-

PRILOGE MODULOV

MODUL 1: MEDPRESEČNOST SOVRAŠTVA DO PRIPADNIKOV MANJŠINSKIH SKUPIN

2.1 POVZETEK

POVZETEK MODULA, UČNI REZULTATI IN NAVODILA ZA IZOBRAŽEVANJE

Digitalni aktivizem	Vsebina
Povzetek	Namen modula je opredeliti: (a) strukturne in institucionalne razsežnosti diskriminacije in družbene konstrukcije identitet, ki jih oblikujeta rasna in spolna pristranskost; in (b) odpraviti sovražni govor v medijih in na družbenih platformah, ki nagovarja ženske in posameznike iz ranljivih skupin.
Učni rezultati	(1) Spoznati medpresečnost oblik diskriminacije, kot so rasa, etnična pripadnost, spol, vera, razred itd., in načine kako različne vrste diskriminacije zatirajo manjšinske skupine ter prepoznati strukturno in institucionalno diskriminacijo ter sistemske ovire, ki ohranjajo neenakosti. (2) Prepoznati sovražni govor in kritično oceniti medijske reprezentacije manjšinskih skupin. (3) Dekonstruiranje pristranskih pripovedi z namenom razumevanja, kako mediji ohranjajo stereotipe, ksenofobijo in sovražni govor. (4) Razviti »on and off line« (spletne in analogne) strategije za boj proti sovražnemu govoru, stereotipom in diskriminaciji ter spodbujati vključevanje.
Vodič po modulu	Ta modul je zasnovan tako, da zagotavlja razumevanje, kako se medpresečne oblike diskriminacije, kot so rasa, etnična pripadnost, spol, vera in razred prepletajo in vodijo v zatiranje pripadnikov manjšinskih skupin. Udeleženci bodo raziskovali, kako prepletajoče se identitete oblikujejo reprezentacijo manjšinskih skupin, osebni poudarek bo na ženskah. Tekom celotnega modula bodo

	predstavljeni temeljni koncepti kot so strukturne in institucionalne razsežnosti diskriminacije in medpresečnosti, z namenom poglobljenega razumevanja konteksta. Udeleženci bodo kritično preučili, kako so manjšinske skupine predstavljene v medijih in na spletnih platformah, z namenom prepoznavanja vzorcev sovražnega govora in diskriminacije. Naučili se bodo strategij za boj proti sovražnemu govoru in ustvarili gradivo za dekonstrukcijo sovražnega govora in za spodbujanje vključevanja. Aktivnosti, vključno z igranjem vlog, bodo zagotovile praktične primere učinkov diskriminacije in razvoj učinkovitih odzivov. Udeleženci bodo imeli priložnost deliti osebne izkušnje v zvezi z rasno in spolno diskriminacijo ali razpravljali o podobnih izkušnjah sorodnikov in prijateljev. Glavni cilj je opolnomočiti udeležence, da postanejo proaktivni nosilci sprememb, opremljeni za prepoznavanje napačnih informacij in se borijo proti sovražnemu govoru. S spodbujanjem proaktivnega in pozitivnega pristopa k spletnemu udejstvovanju želi ta modul povečati digitalno ozaveščenost in samozavest udeležencev. Modul bo udeležencem ponudil spletna orodja, ki bodo v pomoč pri preverjanju novic, predstavljena bo varna uporaba spleta in načini, kako prepoznavati predsodke in strategije za varno in odgovorno uporabo družbenih medijev. Uporabljena bodo orodja, specifična za geografski in jezikovni kontekst udeležencev. Skozi študije primerov in razprave se bodo udeleženci naučili kritično ocenjevati spletne vsebine in razumeli, kako strukturna in institucionalna diskriminacija spodbuja sovražni govor. Prav tako jih bomo spodbujali, da prispevajo k spletnim kampanjam, ki spodbujajo pozitivne in vključujoče pripovedi. Za poglobljeno razumevanje medpresečnosti in sovražnega govora v nacionalnem in lokalnem kontekstu se lahko vključijo tudi govori vodij protirasističnih organizacij. Do konca modula bodo udeleženci pridobili razumevanje medpresečnosti sovraštva in diskriminacije do pripadnikov manjšinskih skupin, razvili veščine za samozavestno krmarjenje po digitalni pokrajini, kritično zavest in predanost spodbujanju pozitivnih sprememb.
Povezave do slikovnih ali grafičnih datotek za ta mod	Fotografija št. https://drive.google.com/file/d/1rwxSGIctrG3hsVVpTU8j6SvxYuxnW6_I/view?usp=sharing

2.2 ORODJA

Know Hate	Vsebina
Spletna povezava	https://www.campaignstrategy.org/
Učni rezultat, s katerim se povezuje	Identificirati sovražni govor in kritično oceniti medijske reprezentacije pripadnikov manjšinskih skupin
Uporabnost orodja	Namen tega projekta je boj proti spletnemu sovražnemu govoru z orodji in viri za analizo, odkrivanje in preprečevanje sovražnega govora, s poudarkom na portugalskem jeziku. Projekt želi ozaveščati javnost in spodbujati sodelovanje med deležniki, vključno z organizacijami civilne družbe in oblikovalci politik, z namenom učinkovitejšega odziva na sovražni govor.
Zakaj ste ga izbrali? K čemu prispeva?	Projekt je prilagojen portugalskemu kontekstu in ga financira Evropska komisija, razvit pa je ob podpori ISCTE (Univerzitetni inštitut v Lizboni), Casa do Brasil, Komisije za enakost in boj proti rasni diskriminaciji (CICDR), ILGA Portugal Association (Intervention LGBTI) in SOS Rasizem.
Nasveti za učinkovito uporabo	To orodje se lahko uporablja skupaj z orodji GapMinder, HateLab, Sayfer.
Povezave do slikovnih ali grafičnih datotek za ta modul	Logotip orodja št. 1: https://drive.google.com/file/d/1K_WCCr_LCUEisAxcpiMUAxW_WyvHYG6Q/view?usp=sharing

Gapminder	Vsebina
Spletna povezava	https://www.gapminder.org/?fbclid=IwAR0K0fAHrJXKPosBOPhEb6i6T60ZqFIHq6SL46WVzQ7ZGC92qonhNZc2Ne4
Učni rezultat, s katerim se povezuje	Dekonstruiranje napačnih reprezentacij, da bi razumeli, kako mediji ohranjajo stereotipe, ksenofobijo in sovražni govor.
Uporabnost orodja	Gapminder identificira pogoste napačne predstave o globalnih trendih in razmerjih, pri čemer uporablja zanesljive podatke za ustvarjanje dostopnih učnih gradiv, ki pomagajo odpraviti nepravilnosti. Spodbuja dojetje sveta, ki temelji na preverjenih dejstvih in informacijah. Osebam omogoča, da kritično ocenijo informacije in podpira premišljeno odločanje ter pomaga zmanjšati širjenje dezinformacij.
Zakaj ste ga izbrali? K čemu prispeva?	Gapminder poenostavlja zapletene informacije in novice, jih naredi dostopne in razumljive ter uporabnikom pomaga dojemati svet na podlagi preverjenih dejstev. Njegova interaktivna orodja in vizualno privlačne vsebine omogočajo raziskovanje trendov in primerjav med državami. Gapminder je še posebej dragocen za učitelje, učence in vse, ki jih zanimajo globalna vprašanja, saj spodbuja kritično mišljenje, se bori proti dezinformacijam in ponuja zanesljive in pregledne podatke. S poudarkom na vizualnem pripovedovanju zgodb Gapminder poskrbi, da je učenje privlačno ter izboljšuje digitalno pismenost in globalno ozaveščenost. Vključuje teme, kot so revščina, globalno segrevanje, neplačano gospodinjsko delo, migracije, kakovost izobraževanja in gospodarska rast.
Nasveti za učinkovito uporabo	Začnite s kvizom Gapminder Test z namenom spoznavanja predsodkov, ki jih imajo sodelujoči. Kviz razkriva pogoste napačne predstave o svetu ter spodbuja radovednost in angažiranost. Uporabite Gapminderjeve interaktivne grafikone za vizualizacijo svetovnih trendov, kot so migracije in duševno zdravje ter povežite teme s trenutnimi globalnimi vprašanji, ki zanimajo udeležence, kot so podnebne spremembe, revščina ali vpliv družbenih medijev. Udeleženci naj v parih ali majhnih skupinah analizirajo podatke in predstavijo svoje ugotovitve ter tako vadijo komunikacijske veščine in sodelovalno učenje. Ko raziščete orodje, imejte skupinsko razpravo, da

	razmislite o ključnih ugotovitvah in obravnavate preostala vprašanja ali napačne predstave, s čimer okrepite učenje in spodbudite globlje razumevanje.
Povezave do slikovnih ali grafičnih datotek za ta modul	Logotip orodja št. 2: https://drive.google.com/file/d/1kPulaDSzTo3mCQhXJ0dpRTloaShBo1_8/v iew?usp=sharing

Countering Hate Speech Online	Vsebina
Spletna povezava	https://www.commonsense.org/education/digital-citizenship/lesson/countering-hate-speech-online
Učni rezultat, s katerim se povezuje	Prepoznati pojav in njegove različne oblike; Razvijte strategije in prakse za reševanje sovražstva v resničnem življenju ali na spletu.
Uporabnost orodja	Ljudje pletemo socialne mreže in si želimo pripadnosti skupini, zato smo včasih sumničavih do oseb izven naših socialnih mrež. Ta strah — ksenofobijo — je mogoče premagati s pogostejšo izpostavljenostjo različnim ljudem. Vendar pa lahko internet včasih oteži ta postopek. Pomagajte učencem prepoznati izzive in razviti strategije za učinkovito krmarjenje po spletnih vsebinah Cilji: ● Pojasnite povezavo med sovražnim govorom in ksenofobijo. ● Analizirajte, kako je internet prispeval k porastu sovražnega govora in ekstremističnih pogledov. ● Najdite način, kako uporabljati internet za boj proti določeni obliki sovražnega govora.

Zakaj ste ga izbrali? K čemu prispeva?	Ta platforma ponuja definicije in učna gradiva o različnih vrstah sovraštva. Služi kot uporabniku prijazen vodnik za mlade, starše in učitelje , prek videoposnetkov, kvizov in zgodb.
Nasveti za učinkovito uporabo	Kviz in videoposnetki uporabnikom omogočajo, da ocenijo svoje znanje in razumevanje pojava. Predavanja zagotavljajo poglobljeno učno izkušnjo, medtem ko slovar ustreznih izrazov pomaga razjasniti različne oblike sovraštva in zagotavlja, da so informacije usklajene.

2.3 DEJAVNOSTI

Ustvarjanje kreativnih Vsebin namenjenih boju proti sovražnemu govoru	
Namen/cilj dejavnosti	Ustvarite kreativna gradiva, ki preprečujejo sovražni govor in spodbujajo vključevanje pripadnikov manjšinskih skupin
Trajanje	90 minut
Spletno, fizično ali hibridno okolje	Fizično in/ali spletno okolje
Priprava na dejavnost	(1) Začnite s pregledom poročil o trendih na družbenih medijih, povezanih z dezinformacijami in sovražnim govorom, ki prizadenejo pripadnike manjšinskih skupin, zlasti ženske. Uporabite te informacije za kritično analizo in dekonstrukcijo škodljivih pripovedi. (2) Sestavite seznam objav za družbene medije, ki lahko služijo kot predloge za širjenje pozitivnih sporočil. Navedite jasne primere ali vprašanja, da spodbudite udeležence h kritičnemu razmišljanju o ugotovitvah in da jih navdihnete za ustvarjanje vsebine. Zagotovite, da ima vsaka skupina dostop do interneta in naprav (prenosnih

	računalnikov, tabličnih računalnikov ali pametnih telefonov) ter pripravite materiale, kot so pisala, papir in samolepilni lističi. Postavite pravila za primerno spletno vedenje, zlasti pri obravnavanju občutljive vsebine. Bodite pozorni na možne izzive, kot so težave pri iskanju določenih vrst vsebine ali tehnične težave in pripravite rezervne načrte ali alternativne dejavnosti. Med aktivnostjo bodite pripravljeni ponuditi vodenje, s čimer boste zagotovili, da bodo vse skupine ostale osredotočene in vključene.
Kako izvajati dejavnost	1. Pojasnite, kako lahko družbeni mediji služijo kot platforma za sovražni govor in orodje za boj proti diskriminaciji (5 min). 2. Razdelite udeležence v majhne skupine po 4 do 10 ljudi. Vsaka skupina bo razmišljala o idejah, ki so nasprotne sovražnemu govoru o manjšinskih skupinah (20 min). 3. Vodite skupine, da se osredotočijo na: • Kakšno sporočilo želijo prenesti? • Kdo je njihova ciljna publika? • Katere vizualne podobe, ključnike ali slogane bodo uporabili? 4. Skupine bodo ustvarile snemalno knjigo (5 min). 5. Vsaka skupina bo uporabila oblikovalska orodja (npr. Canva) za ustvarjanje grafike, videa ali memov. Udeleženci, ki imajo raje tradicionalno vizualno umetnost lahko svoje delo nato skenirajo. Vse ustvarjalne vsebine morajo učinkovito posredovati pripovedi, ki so nasprotne sovražnemu govoru (30 min). 6. Po zaključku tega dela dejavnosti bodo skupine predstavile svoja gradiva (10 min). 7. Skupina naj razpravlja o tem, kako uporabiti to gradivo v resničnem življenju, po možnosti prek šolskih profilov na družbenih medijih ali skupnostnih platform (15 min). 8. Spodbudite udeležence, da razmislijo o tem, kako lahko njihova vsebina okrepi glasove žensk iz manjšinskih skupin in pomaga pri dekonstrukciji sovražnih pripovedi (5 min).

Nasveti za izvajalca/ko	Sprejmite vlogo moderatorja in ne tradicionalnega predavatelja. Spodbujajte udeležence, da samostojno raziskujejo in odkrivajo, hkrati pa jim po potrebi zagotovite podporo in vodenje. Ta pristop opolnomoči mlade, da prevzamejo odgovornost za svoje učenje in poveča njihovo sodelovanje v procesu. Spodbujajte vključujoče razprave, ki spodbujajo vse k sodelovanju ob spoštovanju različnih stališč. Ko obravnavate občutljive teme kot so sovražni govor ali dezinformacije, poskrbite, da bo pogovor ostal spoštljiv in konstruktiven. Ohranite pozitiven odnos skozi celotno dejavnost ter zagotovite jasna in jedrnata navodila na vsaki stopnji. Preverite, ali udeleženci v celoti razumejo naloge, preden nadaljujete. Prilagodite dejavnost glede na tempo, razumevanje in angažiranost skupine. Priporočljivo je, da uporabite orodja in materiale, prilagojene lokalnemu in jezikovnemu kontekstu udeležencev.
Pripomočki, oprema, prostor	Udeleženci naj imajo dostop do družbenih medijev bodisi na osebnih napravah bodisi prek skupnih zaslonov v učilnici. Potrebujemo tudi dostop do Canve ali drugih orodij za grafično oblikovanje na svojih osebnih napravah ali računalnikih v prostoru, kjer se dejavnost izvaja. Poleg tega zagotovite pisala, barvne markerje, nalepke, škarje in papir za praktično ustvarjalno delo.
Povezave do dodatnih slikovnih/grafičnih datotek	Fotografija št. 2: https://drive.google.com/file/d/1DiYsEt1pi-tBOF-MwEOAaFSMVY706XM7/view?usp=sharing
Povezave do spletnih orodij in virov	Spletna orodja so navedena zgoraj.

Igranje vlog - Vsebina Diskriminacija	
Namen/cilj dejavnosti	Vključite udeležence v scenarije igranja vlog, da izkusijo, kako diskriminacija vpliva na posameznike in kako se nanjo odzvati
Trajanje	90 minut
Spletno, fizično ali hibridno okolje	Fizično ali spletno okolje
Priprava na dejavnost	Vprašajte udeležence, kaj vedo o identitetah, strukturni in institucionalni diskriminaciji, zlasti: (1) ali znajo definirati diskriminacijo, sovražni govor in medpresečnost; in (2) ali menijo, da se te težave pojavljajo izključno zaradi enega določenega dejavnika (kot je spol, etnično poreklo, vera ali kulturno ozadje) ali so težave večje, ko se združi več dejavnikov. Zberite njihova mnenja in povabite udeležence, da te pojme poiščejo v slovarjih in napišejo njihove definicije. Ko zberete njihove definicije na kratko razložite koncept medpresečnosti in kako lahko prekrivajoče se identitete (npr. biti ženska, migrant ali pripadnik določene rase) vodijo do večplastnih izkušenj diskriminacije. Če se udeleženci počutijo varne, razmislite o tem, da bi jih prosili, da delijo svoje izkušnje z diskriminacijo, zlasti v zvezi z rasno in spolno diskriminacijo. Začnite razpravo o tem, kako lahko mediji ohranjajo stereotipe ali negativne reprezentacije, zlasti glede žensk v manjšinskih skupinah. Predstavite različne medijske primere, kot so članki in novice, objave na družbenih omrežjih, podcasti in videoposnetki, ki prikazujejo ženske iz manjšinskih skupin. Cilj je identificirati negativne stereotipe, povezane z manjšinskimi skupinami, zlasti v zvezi z ženskami.
Kako izvajati dejavnost	1. Udeležence razdelite v majhne skupine in vsaki skupini dajte kartico s scenarijem, ki opisuje situacijo, ki vključuje diskriminacijo ali spletni sovražni govor. Na primer: ženska iz migrantske skupnosti se sooča s spletnim sovraštvom zaradi nošenja tradicionalnih oblačil ali pa učenec v razredu doživlja rasistične in seksistične opazke zaradi svoje etnične pripadnosti in spola (20 min). 2. Vsaka skupina bo načrtovala in odigrala svoj scenarij, pri čemer se bo osredotočila na to, kako bi se ciljni posameznik lahko počutil in kako bi lahko posredovali mimoidoči (30 min). 3. Po nastopu vsake skupine vodite skupinsko razpravo o naslednjih temah (40 min).

	min): • Katere strategije so bile učinkovite v boju proti sovraštvu? • Kako so strukturne predpostavke prispevale k diskriminaciji, prikazani v scenariju? • Kakšne ukrepe je mogoče sprejeti za preprečitev teh situacij v prihodnosti?
Nasveti za trenerja	Sprejmite vlogo moderatorja in ne tradicionalnega predavatelja. Spodbujajte udeležence, da samostojno raziskujejo in odkrivajo, hkrati pa jim po potrebi zagotovite podporo in vodenje. Ta pristop opolnomoči mlade, da prevzamejo odgovornost za svoje učenje, in poveča njihovo sodelovanje v procesu. Spodbujajte vključujoče razprave, ki spodbujajo vse k sodelovanju ob spoštovanju različnih stališč. Ko obravnavate občutljive teme kot so sovražni govor ali dezinformacije, poskrbite, da bodo pogovori ostali spoštljivi in konstruktivni. Ohranite pozitiven odnos skozi celotno aktivnost ter zagotovite jasna in jedrnata navodila na vsaki stopnji. Preverite, ali udeleženci v celoti razumejo svoje naloge, preden nadaljujete. Ostanite prilagodljivi in prilagodite aktivnost glede na tempo, razumevanje in angažiranost skupine. Priporočljivo je, da uporabite orodja in materiale, prilagojene lokalnemu in jezikovnemu kontekstu udeležencev.
Pripomočki, oprema, prostor	Dostop do družbenih medijev (Instagram in TikTok) na osebnih napravah ali prek skupnih zaslonov v učilnici.
Povezave do dodatnih slikovnih/grafičnih datotek	Fotografija št. 3: https://drive.google.com/file/d/16jM_g9sP5EBmx1gYcKJ-PT6Y3mCePkBP/view?usp=sharing
Povezave do spletnih orodij in virov	https://expresso.pt/sociedade/2023-06-18-Anuncio-da-PSP-na-mira-do-racismo-O-que-esta-um-preto-a-fazer-na-policia-portuguesa- -82e70a20 https://www.publico.pt/2017/10/09/impar/noticia/acusada-de-novo-de-racismo-dove-retira-publicidade-a-gel-de-banho-1788145

	https://www.dw.com/pt-002/racismo-no-futebol-em-portugal-marega-abandona-relvado-sob-gritos-de-macaco/a-52405013 Orodje, omenjeno v prejšnji dejavnosti, lahko uporabite tudi za ustvarjanje nasprotnih pripovedi.
--	---

Vprašanja za samoocenjevanje:

1. vprašanje	Na kakšen način so sodelovali udeleženci in kako so prispevali k razpravam ter pokazali razumevanja in zanimanje za dejavnosti?
2. vprašanje	Na kakšen način so udeleženci pokazali ozaveščenost in razumevanje sovražnega govora in napačnih informacij na družbenih omrežjih, zlasti v kontekstu manjšinskih skupin?
3. vprašanje	Na kakšen način so udeleženci razvili učinkovite strategije za ustvarjanje nasprotnih pripovedi za boj proti sovražnemu govoru in kako so ustvarjalno razmišljali v celotnem procesu?

2.4 ŠTUDIJE PRIMEROV

Neobvezno. Študije primerov lahko ponazarjajo dobro prakso, iz katere je mogoče videti, kako so drugi rešili težave ter kakšne rezultate in učinke je imela praksa.

Claudia Simões Vsebina	
Povzetek	Claudia Simões je ženska afriškega porekla, ki je po incidentu leta 2020 postala pomemben simbol policijskega nasilja in rasne diskriminacije na Portugalskem. Primer je pritegnil veliko pozornosti medijev, saj je izpostavil vprašanja rasizma, policijskega nasilja in ravnanja s temnopoltimi posamezniki in z drugimi marginaliziranimi skupnosti v portugalski družbi.
Ključni rezultati učni	Udeleženci lahko prepoznajo tveganja, ki jih imajo napačne informacije in negativni stereoti v zvezi s primerom Claudie Simões. Razvili bodo kritične veščine za odkrivanje sovražnega govora in dezinformacij v medijskih pripovedih o policijskem nasilju, zlasti v primerih, ki vključujejo marginalizirane skupnosti. Poleg tega bodo udeleženci razumeli pomen preverjanja virov, načine za izpodbijanje negativnih stereotipov in zagovarjanja vključenosti v razpravah o rasni pravičnosti in policijskem nasilju.
Namen študije primera. Kratek povzetek študije primera.	Januarja 2020 je bila Claudia Simões vpletena v prepir s policistom v Amadori, mestu blizu Lizbone na Portugalskem, znanem po velikem številu priseljencev. Incident se je začel, ko je bila Simõesova na avtobusu s svojo 8-letno hčerko, ki je pozabila kartico za prevoz. Med Simõeso in voznikom avtobusa je prišlo do spora, zaradi česar so poklicali policijo. Po besedah Simões in prič je policist, ki se je odzval, situacijo nasilno stopnjeval. Trdila je, da jo je policist napadel, saj jo je vlekel, udarjal in verbalno zmerjal, ko je bila v priporu. Simõesova je poročala, da so z njo nasilno ravnali pred njeno hčerko. Primer je hitro pritegnil medijsko pozornost in odziv javnosti, zlasti protirasističnih aktivistov in organizacij za človekove pravice.
Povezave fotografij, spletnih do strani,	https://expresso.pt/sociedade/justica/2024-07-01-caso-de-agressoes-na-condena-claudia-simoes-e-agente-da-psp-a-penas- amadora-tribunal-

videoposnetkov indodatnih informacij.	suspensas-69366291 https://www.instagram.com/p/C-lbwMRo_FP/?igsh=dDQ4MXdmaG4xd3Jp
---	--

Vprašanja za samoocenjevanje:

Vprašanja		Obravnavani rezultati	učni
1. vprašanje	Kako so udeleženci pokazali svoje razumevanje za tveganja povezana z napačnimi informacijami in negativnimi stereotipi v zvezi s primerom Claudie Simões?	(2),(3)	
2. vprašanje	Na kakšen način je razprava izboljšala sposobnost udeležencev, da prepoznajo sovražni govor in dezinformacije v medijskih pripovedih o policijskem nasilju?	(2)	
3. vprašanje	Kako učinkovito so se udeleženci vključili v kritično razmišljanje o družbeni in rasni dinamiki v primeru Claudie Simões?	(3)	
4. vprašanje	Kakšne strategije so udeleženci predlagali za boj proti dezinformacijam in za spodbujanje ustrezne reprezentacije marginaliziranih skupnosti v medijih?	(4)	
5. vprašanje	Kako lahko vpogled, pridobljen v tej študiji primera, uporabimo za druge primere policijskega nasilja in rasne krivice v različnih kontekstih?	(3),(4)	

2.5 KAJ JE DOBRO VEDETI

Naslov	Vrsta vira	Povezava	Povezanost z učnim izidom
RADIKA. Guia para uma educação anti-racista	PDF	https://drive.google.com/file/d/15kHGY6cLoGCBzWsJpq-sz4f64-9bCdf/view	(1)
HIT Curriculum on Human Rights and counteraction of hate speech & behaviour against migrants Tips for Facilitators	PDF	http://hitproject.eu/Content/ResourceFiles/22032019134144EN_HIT_WP3_D3.1_Curriculum%20on%20HR%20and%20HS%20training.pdf	(2),(3)
Anti-Racist Guide	Spletna stran	https://www.antiracistguide.org/the-guide	(1),(2)
Anti-Racist Evaluation Strategies: A Guide for Evaluation Teams	PDF	https://www.wested.org/wp-content/uploads/2021/04/anti-racist-evaluations-R10_FINAL-ADA.pdf	(1),(2)

2.6 DODATNA GRADIVA

Naslov	Vrsta vira	Povezava	Povezanost z učnim izidom
Humanæ	Spletna stran	https://angelicadass.com/pt/foto/humanae/	(3), (4)
Declaration for Human rights for children	Spletna stran	https://turminha.mpf.mp.br/publicacoes-e-documentos-para-links/declaracao-dos-direitos-humanos-para-criancas	(1)
Trans-Atlantic Slave Trade - Database	Platforma	https://www.slavevoyages.org/voyage/database#timelapse	(1)
Racism in Portuguese	Spletna stran	https://acervo.publico.pt/racismo-em-portugues	(2)
The danger of a single story	Video	https://www.ted.com/talks/chimamanda-ngo-zi-adichie-the-danger-of-a-single-story?language=pt-BR&subtitle=en	(1)

2.7 DEJANSKI PRIMERI

Kratek opisni naslov	Povezava
TED TALK Wael Ghonim, egiptovski spletni aktivist, govori o vlogi digitalnih orodij pri spodbujanju arabske pomladi. Ta govor poudarja potencial in izzive digitalnega aktivizma pri uveljavljanju družbenih sprememb.	https://youtu.be/HiwJ0hNl1Fw?si=7UXoKxkAfEL0wjYW
TED TALK Čeprav ne gre izključno za digitalni aktivizem, se ta govor pogosto omenja v kontekstu družbenih gibanj. Sivers razpravlja o tem, kako vzniknejo družbena gibanja, pri čemer poudarja pomen vodenja, prvih sledilcev in podpore skupnosti.	https://youtu.be/V74AxCqOTvg?si=RMzYZdx5503pQryt

2.8 KVIZ ZA SAMOOCENJEVANJE

Vprašanje		Obravnavani učni rezultati
1.vprašanje	Katera ključna spoznanja sem pridobil glede zgodovinskih in sodobnih vplivov sovražnega govora in diskriminacije na marginalizirane skupnosti?	(1)
2. vprašanje	Kako lahko uporabim znanje in veščine, ki sem jih pridobil, da prepoznam in izpodbijam napačne informacije in negativne stereotipe v svoji skupnosti?	(2)

Vprašanje		Obravnavani učni rezultati
3. vprašanje	Na kakšen način lahko prispevam k spodbujanju vključenosti in pozitivnih pripovedi o migrantih in marginaliziranih skupinah v svojih dnevnikih interakcijah?	(3)
4. vprašanje	Kako mi razumevanje konteksta primerov, kot je primer Claudie Simões, pomaga prepoznati pomen empatije in zagovorništva pri obravnavanju družbenih krivic?	(1),(2)
5. vprašanje	Katere strategije lahko uporabim, da vključim druge v razprave o rasizmu, ksenofobiji in nestrpnosti, in kako jih lahko spodbudim k ukrepanju?	(3), (4)
6. vprašanje	Kako lahko uporabim vire in orodja, ki so na voljo v tem modulu, da ustvarim spremembe v svoji šoli ali skupnosti glede vprašanj sovražnega govora in diskriminacije?	(4)

MODUL 2: UPORABA, TVEGANJA IN PRILOŽNOSTI PLATFORM DRUŽBENIH MEDIJEV

3.1 POVZETEK

POVZETEK MODULA, UČNI REZULTATI IN VODIČ ZA UČENJE

Naslov modula	Uporaba, tveganja in priložnosti platform družbenih medijev
Povzetek	Namen modula je predstaviti: (a) strukturne in institucionalne razsežnosti diskriminacije in družbene konstrukcije identitet, ki jih oblikujeta rasna in spolna pristranskost; in (b) odpraviti sovražni govor v medijih in na družbenih platformah, ki zadeva ženske in posameznike iz ranljivih skupin.
Učni rezultati	(1) Ugotoviti in opisati, kako se lahko družbeni mediji uporabljajo za izobraževanje. (2) Prepoznati morebitna tveganja uporabe družbenih medijev, vključno s pomisle. (3) Razlikovati med dezinformacijami in napačnimi informacijami ter razumeti njih. (4) Prepoznati globoke ponaredke in razumeti, kako nastanejo ter njihov potencialni vpliv na javno dojemanje in zaupanje.
Vaš vodič po modulu	Ta modul je zasnovan tako, da vas seznani s celovitim razumevanjem delovanja družbenih medijev kot orodij za množično komuniciranje, širjenje pripovedi in oblikovanje javnega mnenja. Osredotoča se na priložnosti in tveganja, povezana z družbenimi mediji, s ciljem izboljšati vašo digitalno pismenost in vas opolnomočiti, da s temi platformami upravljate odgovorno in učinkovito. Udeleženci začnejo z raziskovanjem pozitivnega potenciala družbenih medijev, pri čemer se osredotočajo na njihovo uporabo za izobraževanje, mreženje, ustvarjalnost in zagovorništvo. S primeri uspešnih kampanj in ustvarjalnih vsebin, ki so spodbudile pozitivne spremembe, boste pridobili vpogled v to, kako je mogoče družbene medije izkoristiti za osebno rast, pa tudi za prispevanje k spletnim skupnostim. Modul se nato poglobi v temnejšo stran družbenih medijev in pokriva teme, kot so vprašanja zasebnosti podatkov, spletno ustrahovanje, vplivi na duševno zdravje in širjenje dezinformacij, napačnih informacij in globokih ponaredkov. Z

razumevanjem teh izzivov se boste naučili prepoznati glavna tveganja, povezana z družbenimi mediji. Na podlagi tega modul ponuja praktične strategije za zaščito pred tovrstnimi tveganji. Udeleženci se seznaniijo z orodji za prepoznavanje dezinformacij, varovanje osebnih podatkov in boj proti sovražnemu govoru, kar vam pomaga razviti strategije za izboljšanje spletne varnosti in vaditi preverjanje dejstev.

Vpliv družbenih medijev na javno mnenje je kritičen poudarek modula, kjer udeleženci preučujejo, kako platforme in algoritmi oblikujejo pripovedi in vplivajo na zaznavanje. Razprave o vlogi vplivnežev in algoritmov pri ustvarjanju "filtrskih mehurčkov" vas spodbujajo, da kritično ocenite vsebino, s katero se srečujete, in razumete mehanizme za vplivom družbenih medijev. Modul obravnava tudi uporabo družbenih medijev za učenje, povezovanje in ustvarjalnost. Ponuja strategije za pozitivno in varno uporabo družbenih medijev, udeležence pa opremi za vodenje mladih pri učinkovitem krmarjenju po družbenih medijih.

Tekom dejavnosti se boste ukvarjali s študijami primerov, orodji za preverjanje dejstev in z viri, ki se osredotočajo na zasebnost. Ta gradiva so zasnovana tako, da lahko udeleženci izboljšajo svojo osebno uporabo družbenih medijev, podpirajo druge pri varni rabidružbenih medijev, kritično ocenjujejo vsebino, da se izognejo napačnim informacijam, in spodbujajo pozitivne spremembe tako, da prispevajo k spletnim gibanjem, ki spodbujajo le-te, ali jih oblikujejo sami. Tovrstna gibanja morajo sloneti na inkluzivnosti in pozitivnih pripovedih. Ob koncu modula bodo udeleženci dobro razumeli priložnosti in tveganja družbenih medijev, kar jim bo omogočilo, da samozavestno in kritično krmarijo po digitalni pokrajini..

3.2 ORODJA

Be Internet Awesome	Vsebina
Spletna povezava	https://beinternetawesome.withgoogle.com/en_us
Učni rezultat, s katerim se povezuje	Prepoznati morebitna tveganja uporabe družbenih medijev, vključno s pomisleki glede zasebnosti podatkov, spletnim ustrahovanjem, spletnim nadlegovanjem in vplivom na duševno zdravje. Prepoznati globoke ponaredke in razumeti kako so ustvarjeni ter njihov potencialni vpliv na javno dožemanje in zaupanje.
Uporabnost orodja	Googlov »Be Internet Awesome« je izobraževalni program, ki otroke uči osnov digitalnega državljanstva in varnosti, s poudarkom na družbenih medijih. Vključuje interaktivno igro, imenovano "Interland", kjer se učenci učijo o spletni zasebnosti, varnosti in vplivu deljenja vsebin na družbenih medijih. Mlade pritegne z igričarskim učenjem, zaradi česar so zapletene teme o tveganjih in priložnostih družbenih medijev bolj prepoznavne in zabavne.
Zakaj ste ga izbrali? K čemu prispeva?	Aktivizem družbenih medijev pogosto vključuje izmenjavo mnenj, vsebine in sodelovanje z drugimi na spletu. Be Internet Awesome mlade uči o pomembnosti upravljanja svojega digitalnega odtisa in jim pomaga razumeti, da ima lahko to, kar objavijo, trajne posledice. To zavedanje je ključnega pomena za aktiviste, ki morajo biti pozorni na svojo spletno prisotnost in sporočila, ki jih delijo. Aktivizem lahko včasih privede do razgretih razprav na spletu. Program poudarja spoštljivo komunikacijo in digitalni bonton, ki sta ključna za aktiviste, ki želijo spodbujati konstruktiven dialog, graditi zaveznitva in zagovarjati svoje cilje, ne da bi se zatekli k škodljivemu ali nespoštljivemu vedenju. Pomemben vidik aktivizma v družbenih medijih je natančno širjenje informacij. Program izobražuje mlade o tem,

	kako prepoznati dezinformacije in se jim izogniti, ter zagotoviti, da njihov aktivizem temelji na dejstvih. Ta večšina je ključnega pomena za ohranjanje verodostojnosti in učinkovitosti pri zagovarjanju družbenih sprememb
Nasveti za učinkovito uporabo	Povežite lekcije iz Be Internet Awesome s trenutnimi kampanjami aktivizma v družbenih medijih. Razpravljajte o primerih iz resničnega sveta (če je mogoče, lahko uporabite primere iz vaše ali sosednjih države ali mednarodne primere, kot sta kampanji Black Lives Matter in #MeToo), kjer je digitalno državljanstvo igralo ključno vlogo pri uspehu in izzivih gibanja. Uporabite dejavnosti programa za spodbujanje kritičnega mišljenja. Prosite udeležence, naj razmislijo o tem, kako bi se spoprijeli z določenimi scenariji iz resničnega življenja, povezanimi z aktivizmom v družbenih medijih, kot je odzivanje na dezinformacije ali obvladovanje negativnih komentarjev. To jim bo pomagalo pri uporabi načel digitalnega državljanstva v situacijah aktivizma v resničnem življenju. Uporabite Interland, interaktivno igro v Be Internet Awesome, kot začetek razprave. Vprašajte udeležence, kaj so se naučili o spletni varnosti, spoštovanju in izmenjavi informacij. Pogovorite se o tem, kako se te lekcije nanašajo na aktivizem družbenih medijev, in jih spodbudite, da povežejo igro in aktivizem v resničnem svetu. Orodje je namenjeno predvsem otrokom, starim od 7 do 12 let (osnovnošolci).
Povezave do slikovnih ali grafičnih datotek za ta modul	https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.stephenfosterpta.com%2Fbe-internet-awesome-a-google-and-national-pta-partnership%2F&psig=AOvVaw2HBxPag-CT1V9anuuECCUs&ust=1736871975599000&source=images&cd=vfe&opi=89978449&ved=0CBQQjRxqFwoTCKCRjbyO84oDFQAAAAAdAAAAABAE

Social Media Test Drive Vsebina	
Spletna povezava	https://socialmediatestdrive.org/index.html
Učni rezultat, s katerim se povezuje	Prepoznati morebitna tveganja uporabe družbenih medijev, vključno s pomisleki glede zasebnosti podatkov, spletnim ustrahovanjem, spletnim nadlegovanjem in vplivom na duševno zdravje. Razlikovati med dezinformacijami in napačnimi informacijami ter razumeti njihove posledice v resničnem svetu.
Uporabnost orodja	SocialMedia TestDrive je simulirano okolje družbenih medijev, kjer lahko mladi varno vadijo in se učijo o spletnih interakcijah. Vključuje interaktivne module, ki pokrivajo ključne teme, kot so nastavitve zasebnosti, spoštljiva komunikacija in prepoznavanje napačnih informacij.
Zakaj ste ga izbrali? K čemu prispeva?	SocialMedia TestDrive je simulirano okolje družbenih medijev, kjer lahko mladi varno vadijo in se učijo o spletnih interakcijah. Vključuje interaktivne module, ki pokrivajo ključne teme, kot so nastavitve zasebnosti, spoštljiva komunikacija in prepoznavanje napačnih informacij. Mladi doživljajo scenarije družbenih medijev v nadzorovanem okolju, kar jim pomaga razviti spretnosti, potrebne za odgovorno upravljanje situacij družbenih medijev v resničnem življenju.
Nasveti za učinkovito uporabo	Orodje je namenjeno predvsem otrokom med 10 in 14 let (osnovna šola in začetek srednje šole), čeprav je lahko uporabno tudi za nekoliko starejše ali mlajše otroke, odvisno od njihovih izkušenj s socialnimi mediji. Zagotovite splošni pregled nad Social Media TestDrive, razložite njegov namen in kako simulira resnične interakcije v družabnih medijih. Pojasnite, da je to varen prostor za eksperimentiranje in učenje brez posledic v resničnem svetu, kar bo udeležence spodbudilo k polnemu sodelovanju. Pred začetkom simulacije se pogovorite o primerih aktivizma v družbenih medijih in digitalnega sovraštva iz resničnega sveta. To mladim pomaga razumeti pomembnost veščin, ki jih bodo vadili. Lahko se sklicujete na trenutne dogodke ali zgodovinske primere, ki jih poznajo. Po uporabi platforme vodite skupinsko razpravo, kjer naj udeleženci delijo svoje izkušnje, izzive in spoznanja. Pogovorite se o tem, katere strategije so bile najboljše v simulacijah in kako lahko te lekcije uporabijo v resničnem življenju.

Povezave do slikovnih ali grafičnih datotek za ta modul	https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fsocialmediatestdrive.org%2F&psig=AOvVaw05C78WcDiweY-dN-O_e2Ho&ust=1736872017004000&source=images&cd=vfe&opi=89978449&ved=0CBQQjRxqFwoTCljQpvOO84oDFQAAAAAdAAAAABAE
---	---

Učni načrt za digitalno Vsebina državljanstvo

Spletna povezava	https://www.commonsense.org/education/digital-citizenship/curriculum
Učni rezultat, s katerim se povezuje	Prepoznati morebitna tveganja uporabe družbenih medijev, vključno s pomisleki glede zasebnosti podatkov, spletnim ustrahovanjem, spletnim nadlegovanjem in vplivom na duševno zdravje. Razlikovati med dezinformacijami in napačnimi informacijami ter razumeti njihove posledice v resničnem svetu.
Uporabnost orodja	Common Sense Education ponuja obsežen učni načrt za digitalno državljanstvo, ki zajema teme družbenih medijev, vključno s spletno varnostjo, zasebnostjo, digitalnim odtisom in vplivom na duševno zdravje. Vsebuje interaktivne lekcije, videoposnetke in ocene, zasnovane za različne starostne skupine (od 6 do 18 let), vključno s scenariji iz resničnega življenja, ki mladim pomagajo pri odgovornem krmarjenju po družbenih medijih. Prav tako pomaga učiteljem pri usmerjanju mladih pri razumevanju zapletenosti družbenih medijev, spodbujanju kritičnega mišljenja in odgovornega vedenja na spletu.
Zakaj ste ga izbrali? K	Kurikulum zajema široko paleto ključnih tem, vključno s spletno varnostjo,

čemu prispeva?	zasebnostjo, spletnim ustrahovanjem in digitalnim odtisom. Ta celovit pristop zagotavlja, da so mladi dobro opremljeni za odgovorno in učinkovito vključitev v digitalni aktivizem, pri čemer razumejo priložnosti in tveganja. Osrednji element učnega načrta je poučevanje etičnega spletnega vedenja, ki je ključnega pomena za digitalne aktiviste. Udeležence spodbuja, da zagovarjajo svoje cilje, hkrati pa ohranjajo spoštovanje, empatijo in integriteto. To je bistveno za ustvarjanje pozitivnih gibanj in preprečevanje širjenja sovraštva. Učni načrt ponuja praktične napotke o tem, kako krmariti po spletnih interakcijah, vključno s tem, kako se odzvati na sovražni govor, nadlegovanje in dezinformacije. Te veščine so neposredno uporabne za digitalni aktivizem.
Nasveti za učinkovito uporabo	Začnite s pregledom digitalnega državljanstva in zakaj je pomembno za vse, zlasti v kontekstu aktivizma v družbenih medijih. To postavlja temelje za razumevanje, kako lahko odgovorno spletno vedenje prispeva k pozitivnim spremembam in boju proti škodljivemu vedenju. Vključite interaktivne dejavnosti in razprave iz kurikuluma, da spodbudite sodelovanje. Te dejavnosti, kot so igranje vlog ali razprave na podlagi scenarijev, pomagajo udeležencem pri treningu odzivanja na spletne izzive v varnem okolju. Neposredno povežite lekcije iz učnega načrta z digitalnim aktivizmom tako, da raziščete, kako lahko načela digitalnega državljanstva pomagajo mladim zagovarjati stvari, v katere verjamejo. Pogovorite se o tem, kako je mogoče ta načela uporabiti za izgradnjo pozitivnih spletnih skupnosti, razširitev pomembnih sporočil in preprečevanje sovražnega govora.

p@th, play and think Vsebina	
Spletna povezava	https://digiethik.eu/en/path-play-and-think-en/
Učni rezultat, s katerim se povezuje	Prepoznajte in opišite, kako je mogoče družbene medije uporabiti za izobraževanje, mreženje, ustvarjanje in zagovorništvo. Ugotovite morebitna tveganja uporabe družbenih medijev, vključno s pomisleki glede zasebnosti podatkov, spletnim ustrahovanjem, spletnim nadlegovanjem in vplivom na duševno zdravje. Razlikovati med dezinformacijami in napačnimi informacijami ter razumeti njihove posledice v resničnem svetu.
Uporabnost orodja	Igra spodbuja k razmišljanju o vrednotah družbe in digitalnih interakcijah. Z raziskovanjem družbenih in etičnih vprašanj v luči tehnoloških inovacij razvija etično zavest in refleksiven odnos do digitalnih medijev ter mlade uaja v komunikacijsko kulturo, ki je osredotočena na empatijo in ne na prezir in izpostavljanje.
Zakaj ste ga izbrali? K čemu prispeva?	Mlade je treba ozavešiti o tveganjih, da lahko razumno in kritično uporabljajo medije. Prav tako potrebujejo znanje o varnem, kompetentnem in premišljenem delovanju na spletu ter etiki in vrednotah v digitalnem svetu. Digitalna etika se ukvarja z vprašanjem odgovornosti za virtualno delovanje, vendar ne predpisuje, katera odločitev je prava. Namesto tega spodbuja vsakega posameznika, da se odloča sam in zanje prevzema odgovornost.
Nasveti za učinkovito uporabo	Igra je namenjena posameznikom, starejšim od 13 let, vključno z vzgojitelji, ki delajo z mladimi. Je uporabno orodje za vpogled v stališča in mnenja udeležencev o obnašanju v kibernetskem prostoru. Hkrati pomaga pri razvoju kritičnega mišljenja in medijske pismenosti. Splošni nasveti: Vzemite si dovolj časa za razprave in dajte udeležencem priložnost, da spregovorijo o svojih izkušnjah. Če je mogoče, je treba postaviti odprta vprašanja, da spodbudimo razmislek in samorefleksijo. Izogibajte se predavanjem in ponavljanjem in odkrito priznajte, če česa ne znate.

Povezave do slikovnih ali grafičnih datotek za ta modul	https://digiethik.eu/sl/ptth-play-and-think-sl/
---	---

Know Fake	Vsebina
Spletna povezava	https://knowfake.eu/en/
Učni rezultat, s katerim se povezuje	Prepoznavajte in opišite, kako je mogoče družbene medije uporabiti za izobraževanje, mreženje, ustvarjalnost in zagovorništvo. Razlikovati med dezinformacijami in napačnimi informacijami ter razumeti njihove posledice v resničnem svetu. Prepoznavajte globoke ponaredke in kako so ustvarjeni ter njihov potencialni vpliv na javno dojemanje in zaupanje
Uporabnost orodja	Namen igre je opolnomočiti igralce in jim dati priložnost, da s pomočjo analogne igre s kartami (večjezične) spoznajo in analizirajo ozadje in mehanizme lažnih novic ter njihovih načel. Igra pomaga udeležencem, da izboljšajo svoje sposobnosti kritičnega razmišljanja glede lažnih novic, dezinformacij in napačnih informacij v kibernetskem prostoru.
Zakaj ste ga izbrali? K čemu prispeva?	Medijska pismenost je danes bolj pomembna kot kadarkoli prej. Vključuje: analitično preučevanje oblik medijskega komuniciranja, npr. novic na družbenih omrežjih; spodbujanje kritičnega mišljenja; refleksijo različnih interesov, ki določajo vsebino, izbor in obliko sporočanja informacij; poučevanje praktičnih strategij za uvid v mehanizme manipulacije in sposobnost boljše razprave o njih. Hkrati je medijska pismenost velikega pomena za digitalne aktiviste.
Nasveti za učinkovito	Igra je zasnovana za najstnike, starejše od 13 let in odrasle - vključno z vzgojitelji, ki

uporabo	delajo z mladimi. Ponuja izobraževalne vsebine o prepoznavanju lažnih novic, globokih ponaredkov in lažnega predstavljanja ter interaktivne igre in večjezično igro s kartami za družine. Uporabite študije primerov in primere globokih ponaredkov, da sprožite razprave o vplivu dezinformacij. Vključitev teh virov v lekcije o medijski etiki, digitalni pismenosti in preverjanju dejstev bo učencem pomagala razviti veščine za prepoznavanje spletnih manipulacij in boj proti njej.
Povezave do slikovnih ali grafičnih datotek za ta modul	https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fknowfake.eu%2Fde%2Fknow-fake-spiel%2F&psig=AOvVaw3LdWUL6gt1umWgJr_2qHam&ust=1736872247501000&source=images&cd=vfe&opi=89978449&ved=2ahUKEwiQ-va7j_OKAxVGiP0HHQA5Dp8QjRx6BAgAEBk

3.3 DEJAVNOSTI

Chat with Dixit	Vsebina
Namen/cilj dejavnosti	Cilj te igre je ustvariti varen, odprt in refleksiven prostor, kjer lahko udeleženci sproščeno delijo svoje osebne izkušnje z internetom, zlasti v zvezi s spletnim sovražnim govorom. Z izbiro karte Dixit, ki jim ustreza, imajo udeleženci možnost kreativnega nebesednega načina izražanja svojih misli, kar lahko zmanjša pritisk razpravljanja o težkih izkušnjah.
Trajanje	10 — 15 minut, odvisno od velikosti skupine
Spletno, fizično ali hibridno	Fizično okolje

okolje	
Priprava na dejavnost	Pripravite prostor: • Sedite v krog, da ustvarite vključujoče in enakopravno okolje za vse udeležence. • Območje v krogu namenite postavitvi kart Dixit • Pripravite karte: • Izberite raznoliko paleto kart s podobami, ki odsevajo različna čustva • Položite karte obrnjene navzgor v sredino kroga, tako da so vse vidne in dostopne.
Kako izvajati dejavnost	1 Določite osnovna pravila: Na kratko razložite pomen spoštovanja, zaupnosti in aktivnega poslušanja. Poudarite, da naj udeleženci delijo le tisto kar čutijo, da zmorejo. Predstavite dejavnost: Pojasnite namen dejavnosti in poudarite, da je to način povezovanja in razmišljanja o osebnih internetnih izkušnjah na kreativen način. Zagotovite udeležencem, da ni "prave" izbire kartice in da je vsaka misel ali izkušnja dobrodošla in cenjena. Podajte navodila: Udeležence pozovite na primer: "Izberite kartico, ki predstavlja vaše občutke oz. vas spominja na nekaj, kar ste doživeli na spletu.« Pustite jim trenutek, da pregledajo kartice in izberejo tisto, v kateri prepoznajo pomen. Dajte udeležencem čas za razmislek: Ko vsi udeleženci izberejo kartico, jim omogočite nekaj trenutkov, da razmislijo o tem, zakaj so jo izbrali in kako je povezana z njihovimi spletnimi izkušnjami.

	Razložite postopek deljenja izkušenj: Povejte skupini, da boste izmenično delili razlago glede na izbrano kartico. Poudarite, naj delijo le tisto, kar si želijo in zmorejo. Lahko opišejo občutek, določeno izkušnjo ali preprosto povedo, zakaj jih je kartica pritegnila. Model spoštljivega poslušanja: Opomnite vse, naj poslušajo, medtem ko drugi govorijo, ne da bi jih prekinjali ali komentirali, dokler vsi ne bodo na vrsti. Vključite vse: Za tiste, ki morda niso prepričani, kaj naj povejo, jim predlagajte, naj začnejo z npr.: "Ta kartica me spominja na čas na spletu, ko sem se počutil ..." "To kartico sem izbral, ker odraža, kako se včasih počutim, ko..." Spodbujajte, a ne pritiskajte: Če se kdo ne počuti pripravljenega deliti, jo_ga lahko preskočimo. Prehod na skupinsko refleksijo: Ko so vsi povedali svoje misli, se skupini zahvalite za njihovo odprtost. Napeljite jih na kratka skupinska razmišljanja o temah, občutkih ali opaženih izkušnjah. To bo pomagalo vzpostaviti podlago za globlje razprave.
Nasveti za izvajalca/ko	1. Spodbujajte samorefleksijo Postopek izbire kartic udeležence spodbudi k razmišljanju o lastnih spletnih izkušnjah, kar jim omogoči trenutek introspekcije in jih lahko popelje v temo. 2. Omogočite varno rabo. Če vsakemu udeležencu omogočimo, da deli izkušnje, spodbujamo vključujoče okolje, v katerem je glas vseh cenjen glas. To pomaga graditi zaupanje v skupini. 3. Prepoznajte ključne težave Raznolikost kartic in skupnih izkušenj bo moderatorjem omogočila vpogled v vrsto izkušenj in izzivov, s katerimi se soočajo udeleženci, ter ponudila osnovo za prilagajanje usposabljanja za obravnavo specifičnih skrbi v resničnem življenju.

		4. Normalizirajte raznolike izkušnje Poslušanje izkušenj vrstnikov lahko udeležencem pomaga, da se počutijo manj osamljene pri soočanju s spletnim sovraštvom ali nadlegovanjem, kar normalizira odprto razpravo o teh izzivih. 5. Spodbujajte empatijo in povezanost Ta dejavnost lahko pomaga najstnikom, da sočustvujejo drug z drugim, prepoznajo skupne izzive in težave, krepijo skupinsko dinamiko in kolektivno razumevanje spletnega sovražnega govora. S kombinacijo razmišljanja in ustvarjalnosti ta aktivnost predstavi občutljivo temo spletnega sovražnega in jo dodatno okrepi z deljenjem osebnih izkušenj
Pripomočki, prostor	oprema,	Dixit kartice

Lov na zaklad	Vsebina
Namen/cilj dejavnosti	Izboljšati razumevanje uporabe, tveganj in priložnosti družbenih medijev z vključevanjem mladih v prepoznavanje primerov lažnih novic, dezinformacij, globokih ponaredkov in pozitivne uporabe družbenih medijev. Dejavnost je namenjena razvoju veščin kritičnega mišljenja in spodbujanju razprav o tem, kako krmariti in se odzivati na spletno vsebino.
Trajanje	60 – 90 minut (vključen odmor)
Spletno, fizično ali hibridno okolje	Fizično okolje
Priprava na dejavnost	Razmislite o pregledu nedavnih člankov ali poročil o trendih družbenih medijev, dezinformacijah in digitalni pismenosti. Sestavite seznam verodostojnih spletnih mest in platform za preverjanje dejstev (npr. Gapminder, Our World in Data ali FactCheck.org) in izobraževalnih virov, ki jih lahko udeleženci uporabljajo med lovom na zaklad. To jim lahko pomaga preveriti vsebino, na katero naletijo, in okrepi pomen uporabe zanesljivih virov. Lahko pripravite tudi kratek vodnik o tem, kako oceniti verodostojnost spletnih virov. Oblikujte podrobna in jasna navodila za lov na zaklad. Prilagodite jih starostni skupini in stopnji digitalne pismenosti vaših udeležencev. Razmislite o podajanju primerov ali dodatnih pojasnil, da zagotovite, da udeleženci razumejo, kaj iščejo. Prilagodite težavnost izzivov za skupine, glede na poznavanje konceptov družbenih medijev. Če dejavnost izvajate na spletu, predhodno nastavite potrebna digitalna orodja. Ustvarite skupne dokumente, table ali platforme (kot so Google Dokumenti, Padlet), kjer lahko skupine sodelujejo in delijo svoje ugotovitve. Če aktivnost poteka v fizičnem okolju, uredite prostor za skupinsko delo. Zagotovite, da ima vsaka skupina dostop do naprave z internetno povezavo (prenosni računalniki, tablice ali pametni telefoni). Zagotovite materiale kot so pisala, papir in samolepilni lističi. Pripravite seznam vprašanj, da olajšate skupinsko razpravo in refleksijo ob koncu dejavnosti. Ta vprašanja bi naj udeležence spodbudila h kritičnemu razmišljanju o ugotovitvah in širših posledicah uporabe družbenih medijev. Vprašanja so lahko na primer, kaj je udeležence najbolj presenetilo med dejavnostjo, kako mislijo, da dezinformacije ali sovražni govor vplivajo na javno mnenje in katere strategije lahko uporabimo za preverjanje spletnih informacij. Vzpostavite osnovna pravila za vedenje na spletu, zlasti če bodo udeleženci

	raziskovali potencialno občutljivo vsebino. Predvidite morebitne izzive, kot so težave pri iskanju določenih vrst vsebine ali tehnične težave z napravami. Pripravite rezervne načrte ali dodatna pojasnila, če ima skupina težave z določeno nalogo. Bodite pripravljeni ponuditi vodenje in podporo skozi celotno dejavnost, s čimer zagotovite, da bodo vse skupine ostale na pravi poti in vključene.
Kako izvajati dejavnost	Uvod (10 minut): Začnite s kratko razpravo o pomenu kritičnega razmišljanja pri uporabi družbenih medijev. Predstavite ključne koncepte kot so lažne novice, globoki ponaredki, dezinformacije, sovražni govor in kako je mogoče družbene medije uporabiti za pozitiven aktivizem in učenje. Pojasnite cilj lova na zaklad: kako prepoznati primere tveganj in priložnosti na družbenih medijih. Navodila za lov na zaklad (5 minut): Udeležence razdelite v majhne skupine (3-5 oseb na skupino). Vsaki skupini zagotovite navodila, ki jih potrebujejo za iskanje primerov na družbenih medijih. Seznam bi lahko vključeval: • Primer lažne novice. • Video ali fotografija globokega ponaredka (ali razprava o globokih ponaredkih). • Dezinformacija ali napačna informacija. • Objava, ki širi sovražni govor ali negativnost. • Pozitivna uporaba družbenih medijev (npr. Kampanja za družbeni namen, izobraževalna vsebina ali ustvarjalno izražanje). • Novica ali objava, ki bi lahko vplivala na javno mnenje. Če dejavnost poteka v spletnem okolju, lahko skupine uporabljajo digitalna orodja za sodelovanje, da zberejo in delijo svoje ugotovitve. Lov na zaklad (30 minut): Skupine bodo ta čas porabile za iskanje elementov na seznamu. Pripravijo naj posnetke zaslona ali si zabeležijo URL-je in podajo kratko razlago, zakaj menijo, da je primer ustrezen.

	Spodbujajte jih, da kritično analizirajo vsak primer in upoštevajo vir, morebitne pristranskosti in vpliv vsebine. Odmor (5 – 10 minut pred drugim delom aktivnosti) Skupinske predstavitve (15 minut): Vsaka skupina bo svoje ugotovitve predstavila ostalim. Pojasniti morajo, kaj so ugotovili, kako so to prepoznali in zakaj je pomembno v kontekstu tveganj in priložnosti družbenih medijev. Spodbujajte vprašanja in razpravo po vsaki predstavitvi, da poglobite razumevanje in razmišljanje. Povzetek in refleksija (15 minut): Dejavnost zaključite s skupinsko razpravo o izzivih, s katerimi so se srečali med lovom na zaklad, in o tem, kaj so se naučili. Razpravljajte o strategijah za preverjanje informacij na spletu in obvladovanje tveganj, hkrati pa izkoristite priložnosti, ki jih ponujajo družbeni mediji. Poudarite pomen digitalne pismenosti pri oblikovanju javnega mnjenja in vplivanju na družbeno vedenje. Izbirno: Ustvarjajte (tekem dejavnosti): Spodbujajte udeležence, da ustvarijo kratko objavo na družabnih omrežjih, bodisi posamezno ali kot skupina, ki spodbuja digitalno pismenost, kritično razmišljanje ali pozitivno uporabo družbenih medijev. Lahko bi delili nasvete o prepoznavanju lažnih novic ali izpostavili pozitivno kampanjo v družabnih medijih. Če ste v fizičnem okolju, razmislite o ustvarjanju oglasne deske, ki prikazuje njihove ugotovitve in razmišljanja.
Nasveti za trenerja	Delujte kot vodnik in ne kot tradicionalni učitelj. Spodbujajte udeležence, da sami raziskujejo in odkrivajo, ter jim po potrebi zagotovite podporo in usmerjanje. Ta pristop mladim pomaga prevzeti odgovornost za svoje učenje in se bolj vključiti v proces. Spodbujajte vse, da sodelujejo v razpravah in bodite pozorni na različna mnjenja. Ko razpravljate o občutljivih temah, kot so sovražni govor ali dezinformacije, poskrbite, da bo pogovor ostal spoštljiv in konstruktiven. Ohranite entuziastičen in pozitiven odnos skozi celotno aktivnost. Uporabite sredstva za spodbujanje energije ali hitre odmore, če energija skupine začne upadati. To je še

	posebej pomembno pri dejavnostih, ki vključujejo kritično mišljenje in analizo, kar je lahko utrujajoče. Prepričajte se, da so vsa navodila jasna in jedrnata. Pred začetkom vsakega sklopa preverite, ali udeleženci razumejo, kaj morajo narediti. Bodite prilagodljivi in pripravljeni prilagoditi dejavnost glede na hitrost, razumevanje in stopnjo angažiranosti skupine. Glede na naravo dejavnosti lahko udeleženci naletijo na motečo ali žaljivo vsebino, zatobodite pripravljeni te situacije obravnavati mirno in ustrezno. V svoje razprave vključite primere iz resničnega življenja, da se bodo z njo lažje poistovetili. Ko razpravljate o dezinformacijah ali aktivizmu v družbenih medijih, se sklicujte na aktualne dogodke ali dobro znane primere.
Pripomočki, oprema, prostor	Dostop do družbenih medijev (lahko na osebnih napravah ali prek skupnih zaslonov v prostoru) Seznam navodil za lov na zaklad Pisala in papir (če so v fizičnem okolju) Digitalno orodje za sodelovanje, kot Padlet, Google Dokumenti
Povezave do spletnih orodij in virov	https://padlet.com/ https://www.gapminder.org/ https://ourworldindata.org/ https://www.factcheck.org/

Vprašanja za samoocenjevanje:

Sem vnesete tri vprašanja, s katerimi lahko izvajalec/ka razmisli o tem, kaj se je naučil/a iz dejavnosti:

1. vprašanje	Kako so udeleženci pokazali svoje razumevanje uporabe, tveganj in priložnosti družbenih medijev, zlasti pri prepoznavanju in analizi primerov dezinformacij, globokih ponaredkov in sovražnega govora?
2. vprašanje	Na kakšen način so razprave in odgovori udeležencev odražali večjo ozaveščenost o vlogi družbenih medijev pri oblikovanju javnega mnenja in vplivu na družbeno vedenje?
3. vprašanje	Katere strategije ali vedenja so udeleženci predlagali ali prikazali za odzivanje na spletne izzive in kako bi lahko ti kazali na pripravljenost za odgovorno sodelovanje z družbenimi mediji v prihodnosti?

3.4 ŠTUDIJE PRIMEROV

Neobvezno. Študije primerov lahko ponazarjajo dobro prakso, iz katere je mogoče videti, kako so drugi rešili težave ter kakšne rezultate in učinke je imela praksa.

#Fridays ForFuture	Vsebina
Povzetek	Podnebno gibanje #FridaysForFuture, ki ga vodijo mladi, se je začelo avgusta 2018, ko je Greta Thunberg vsak teden protestirala pred švedskim parlamentom. Njena dejanja so hitro postala viralna in sprožila globalne podnebne proteste. Do marca in maja 2019 so se milijoni mladih pridružili protestom po vsem svetu in zahtevali podnebne ukrepe, pri čemer so bili majski protesti usklajeni z volitvami v Evropski parlament.
Ključni učni rezultati	S sodelovanjem v akciji mladi spoznavajo vlogo vlade, korporacij in družbe pri prispevanju k podnebnim vprašanjem in blaženju teh vprašanj. Pridobijo vpogled v politike kot so cilji zmanjšanja ogljikovega odtisa, obnovljiva energija in trajnost.

	• Z organizacijo protestov, usklajevanjem kampanj na družbenih omrežjih in mreženjem mladi razvijajo ključne organizacijske sposobnosti. Ta izkušnja jih nauči, kako mobilizirati vire, uskladiti logistiko in sodelovati z drugimi za skupni cilj. • V mnogih primerih so aktivisti sodelovali z oblikovalci politik, vodji podjetij in predstavniki skupnosti ter se učili, kako se pogajati in zagovarjati svoja stališča
Namen študije primera. Kratek povzetek študije primera.	Gibanje se je začelo leta 2018, potem ko so 15-letna Greta Thunberg in drugi mladi aktivisti tri tedne vsak petek sedeli pred švedskim parlamentom, da bi protestirali proti neukrepanju glede podnebne krize. To gibanje izpostavlja tako potencial kot izzive digitalnega aktivizma, zlasti tiste, ki jih doživljajo mladi aktivisti. Ta študija primera ponazarja tudi spletno nadlegovanje, s katerim se soočajo mladi aktivisti. Predstavlja strategije za odpornost, vlogo podpornih mrež in pomen zaščitnih politik. Gibanje tudi poudarja, kako globalna solidarnost blaži sovraštvo, saj udeležencem ponuja vpogled v krepitev empatije in spodbujanje pozitivne digitalne angažiranosti.
Povezave do fotografij, spletni strani, videoposnetkov in dodatnih informacij.	https://fridaysforfuture.org/ https://en.wikipedia.org/wiki/Fridays_for_Future

Black Matters	Lives	Vsebina
Povzetek		Medijska kampanja Black Lives Matter (Življenja temnopoltnih štejejo), ki se je začela leta 2013, se bori proti sistemskemu rasizmu, policijskemu nasilju in nasilju nad temnopoltnimi. S ključniki na družbenih medijih, protesti in zagovorništvom je BLM okrepil globalno zavest in mobiliziral milijone, da zahtevajo rasno pravičnost, enakopravnost in odgovornost organov pregona in institucij po vsem svetu.
Ključni učni rezultati		Ugotovite in opišite, kako se družbeni mediji lahko uporabljajo za izobraževanje, mreženje, ustvarjalnost in zagovorništvo.

Namen študije primera. Kratek povzetek študije primera.	BLM je bil ustanovljen leta 2013 po oprostitvi Trayvona Martina. BLM je uporabil družbene medije, da je sprožil globalne razprave o policijskem nasilju in rasni nepravčnosti. Oznaka #BlackLivesMatter je postala sinonim za rasno enakost, kar je sprožilo proteste in kampanje po vsem svetu. Študija primera BLM prikazuje, kako je mogoče digitalne platforme uporabiti za spodbujanje družbenih sprememb, boj proti sistemskemu rasizmu in mobilizacijo globalnega aktivizma. Služi kot primer učinkovitega digitalnega zagovorništva v boju proti sovraštvu prek enotne, učinkovite kampanje. Ta študija primera je pomembna, ker poudarja moč družbenih medijev pri ozaveščanju in boju proti sovražnemu govoru, policijski brutalnosti in rasni nepravčnosti. Predstavlja tudi prakse pri organiziranju digitalnih kampanj proti sovraštvu in oblikovanju globalnih gibanj za pravičnost. BLM obravnava sistemski rasizem, policijsko nasilje, rasno neenakost ter širjenje sovraštva in napačnih informacij na spletu. Osredotoča se tudi na zagovarjanje pravičnosti in reform v organih pregona in institucijah.
Povezave do fotografij, spletnih strani, videoposnetkov in dodatnih informacij.	Uradna spletna stran Black Lives Matter https://blacklivesmatter.com Uradna spletna stran, ki ponuja informacije o gibanju, novicah, virih in načinih sodelovanja. Videoposnetek Black Lives Matter: "V kaj verjamemo" https://www.youtube.com/watch?v=tbicAmaXYtM Videoposnetek, ki pojasnjuje poslanstvo, vrednote in cilje gibanja Black Lives Matter. Vir BLM X (Twitter) https://x.com/Blklivesmatter Redne posodobitve, novice in informacije o kampanjah iz uradnega računa BLM Black Lives Matter: Global Network Foundation – YouTube kanal https://www.youtube.com/channel/UCud6qp6HqpAJU4STFw8Uk7Q YouTube kanal z videoposnetki, povezanimi s protesti, govori in izobraževalno vsebino. Stay Woke: The Black Lives Matter Movement« (2016) https://www.youtube.com/watch?v=-QukU6_VWk8 Ta dokumentarec ponuja pregled izvora in vzpona gibanja Black Lives Matter. Vsebuje

intervjuje z aktivisti in obravnava ključne dogodke, ki so oblikovali gibanje.

VPRAŠANJA ZA SAMOOCENJEVANJE:

Sem dodajte pet vprašanj, s katerimi lahko izvajalec/ka razmisli o tem, kaj se je naučil/a iz študije primera:

Vprašanja		Obravnavani rezultati	učni
1. vprašanje	Na kakšen način je študija primera pokazala uporabo družbenih medijev za izobraževanje, mreženje, ustvarjalnost in zagovorništvo?	(1)	
2. vprašanje	Katera tveganja, povezana z zasebnostjo podatkov, spletnim ustrahovanjem ali duševnim zdravjem, so bila izpostavljena v študiji primera in kako so bila obravnavana?	(2)	
3. vprašanje	Kako je študija primera obravnavala razlike med dezinformacijami in napačnimi informacijami in kakšni so bili učinki vsake od njih v resničnem svetu?	(3)	
4. vprašanje	Ali so bili v študiji primera kakšni primeri globokih ponaredkov ali manipuliranih medijev in kakšen	(4)	

	vpliv so ti imeli na javno dožemanje in zaupanje?	
5. vprašanje	Kako je ta študija primera spremenila ali okrepila vaše razumevanje teme in kako boste to znanje uporabili naprej?	(1),(2),(3),(4)

3.5 KAJ JE DOBRO VEDETI

Naslov	Vrsta vira	Povezava	Povezanost z učnim izidom
Teens, Social Media, and Technology. Documentary by FRONTLINE Na voljo na:	Video	https://www.youtube.com/watch?v=JqamKb7gTWY	(1),(2)
How we can protect truth in the age of misinformation TED Sinan Aral	Video	https://www.youtube.com/watch?v=-7ORAKULel4	(1),(2),(3),(4)
How to seek truth in the era of fake news conversation Christiane Amanpour	Video	https://www.youtube.com/watch?v=iU1bhHeCkoU	(1),(2),(3),(4)
How artificial intelligence is being used to create 'deepfakes'	Video	https://www.youtube.com/watch?v=u1EXiL7Q_oE	(1),(2),(4)

online			
How Does Social Media Influence Public Opinion? Blog SOCIALSTAR	Članek/besedilo	https://officialsocialstar.com/blogs/blog/how-does-social-media-influence-public-opinion	(1)
Oversharing personal information (Deepfake AI Ad)	Video	https://www.youtube.com/watch?v=-r_2a064dWY	(1),(2),(4)

3.6 DODATNA GRADIVA

Naslov	Vrsta vira	Povezava	Povezanost z učnim izidom
The Incredible Creativity of Deepfakes — and the Worrying Future of AI conversation with Tom Graham	Video	https://www.youtube.com/watch?v=SHSm_o72oVao	(1),(2),(4)
Algorithms in Social Media Platforms, by Maria Alessandra	člen	https://www.internetjustsociety.org/algorithms-in-social-media-platforms	(1),(2),(3)

Golino			
A Complete Guide to AI Social Media Analysis, Marta Pinkowska	člen	https://brand24.com/blog/guide-to-social-media-analysis/	(1)
Social Movements in the Age of Fake News Erica Chenoweth	Audio/prepis	https://www.hks.harvard.edu/wiener-conference-calls/erica-chenoweth#transcript-1766694	(1),(2),(4)
The Capture	TV serije	https://www.bbccreative.co.uk/project/the-capture/	(1),(2),(4)
The Social Dilemma	dokumentarec	https://www.netflix.com/title/81254224	(1),(2)
Caught in the net	dokumentarec	https://tv.apple.com/cz/movie/caught-in-the-net/umc.cmc.4hhd71q0u2ff2vq4weoclrps	(2)
The Dark Side of Social Media: A Reality Check	članek	https://www.uts.edu.au/news/health-science/dark-side-social-media-networks	(2)

Technology and Democracy (BBC)	podkast	https://www.bbc.co.uk/programmes/p002w6r2	(4)
Turning Childhood into Content: The Dangers of Sharenting	dokumentarec	https://javafilms.fr/film/turning-childhood-into-content/	(2)

3.7 KVIZ ZA SAMOOCENJEVANJE

Vprašanje		Obravnavani učni rezultati
1. vprašanje	Kako lahko učinkovito uporabljam družbene medije za izobraževanje, mreženje, ustvarjalnost in zagovorništvo v osebem in poklicnem življenju in kateri konkretni primeri iz lastnih izkušenj to dokazujejo?	(1)
2. vprašanje	Katere korake lahko sprejemem, da zaščitim sebe in druge pred morebitnimi tveganji družbenih medijev, kot so pomisleki glede zasebnosti podatkov, spletno ustrahovanje in njegov vpliv na duševno zdravje, zlasti v spletnih skupnostih, v katerih sodelujem?	(2),(3),(4)
3. vprašanje	Kako lahko kritično ocenim informacije, na katere naletim na družbenih medijih, da ločim med lažnimi novicami in dezinformacijami, in kakšne so posledice, če tega ne storim v svojih spletnih interakcijah?	(3),(4)
4. vprašanje	Kako lahko uporabim strategije za boj proti dezinformacijam in lažnim informacijam, globokim ponaredkom in za spodbujanje medijske pismenosti med uporabniki interneta?	(4)

5. vprašanje	Kako lahko podprem mlade pri razvoju teh veščin za varno in produktivno uporabo družbenih medijev?	(1),(2),(3),(4)
6. vprašanje	Kako lahko učinkovito uporabljam družbene medije za izobraževanje, mreženje, ustvarjalnost in zagovorništvo v osebni in poklicnem življenju in kateri konkretni primeri iz lastnih izkušenj to dokazujejo?	(1)

MODUL 3: DIGITALNI AKTIVIZEM

4.1 POVZETEK

POVZETEK MODULA, UČNI REZULTATI IN NAVODILA ZA IZOBRAŽEVANJE

Naslov	Digitalni aktivizem
Povzetek	Ta učni modul o digitalnem aktivizmu daje udeležencem znanje veščine in stališča, potrebna za razumevanje, oblikovanje in izvajanje spletnih kampanj. Spodbuja kritično razmišljanje o etičnih in družbenih posledicah, ponuja učinkovite komunikacijske strategije za družbene spremembe in spodbuja odgovoren in proaktiven pristop k digitalnemu aktivizmu.
Učni rezultati	(1) razložiti digitalni aktivizem. (2) oblikovati in izvajati digitalne kampanje. (3) oceniti etične in družbene posledice digitalnega aktivizma. (\$) izvajati učinkovite komunikacijske strategije za skupine, ki zagovarjajo družbene spremembe.
Vaš vodič po modulu	Ključni elementi: znanje, spretnosti in stališča Ta modul omogoča celovito raziskovanje digitalnega aktivizma, ki združuje teoretično razumevanje, praktične veščine in oblikovanje etičnih stališč. Z mešanico predavanj, študij primerov in praktičnih dejavnosti lahko udeleženci učinkovito uporabljajo digitalna orodja za družbene spremembe, hkrati pa kritično analizirajo posledice svojih strategij. Učni cilji 1. Razložite digitalni aktivizem in njegov kontekst Udeleženci bodo raziskovali temelje spletnega aktivizma, vključno z njegovim zgodovinskim razvojem, temeljnimi teorijami in vplivom tehnologije na politična in družbena gibanja. Razumevanje družbenopolitičnega konteksta in razvoja digitalnih orodij bo udeležencem pomagalo oceniti, kako te tehnologije krepijo ali omejujejo aktivizem.

	Učne dejavnosti: Predavanja in razprave o zgodovini in teorijah digitalnega aktivizma, študij pomembnih družbenih in političnih gibanj. Rezultat: Udeleženci bodo artikulirali razvoj digitalnega aktivizma in identificirali njegove gonilne sile. 2. Oblikujte in izvedite spletno kampanjo Ta modul udeležence opremi z znanjem o različnih spletnih platformah, vključno s socialnimi mediji, spletnimi mesti in e-poštnim trženjem. Skozi delavnice in projekte bodo razvijali praktične veščine oblikovanja kampanj, analize občinstva, ustvarjanja vsebin in ocenjevanja uspešnosti. Učne dejavnosti: Delavnice o digitalnih orodjih, skupinski projekti za ustvarjanje in izvajanje kampanj ter analiza uspešnih primerov iz študij primerov. Rezultat: Udeleženci bodo zasnovali in izvedli digitalne kampanje ter dokazali sposobnost uporabe digitalnih orodij. 3. Ocenite etične in družbene posledice digitalnega aktivizma Etična in družbena vprašanja kot so zasebnost, nadzor in dezinformacije so ključna v svetu digitalnega aktivizma. Udeleženci bodo kritično ocenili študije primerov, da bi razumeli te izzive in odgovorno pristopili k digitalnemu udejstvovanju. Učne dejavnosti: vrednotenje študij primerov, skupinske razprave o etičnih dilemah in raziskovanje pravnih in družbenih posledic digitalnega aktivizma. Rezultat: Udeleženci bodo ovrednotili strategije digitalnega aktivizma ter razumeli njihov etični in družbeni vpliv na različne deležnike. 4. Izvedba učinkovite komunikacijske strategije za družbene spremembe Komunikacija je ključna lastnost učinkovitega aktivizma. Udeleženci se bodo seznanili s komunikacijskimi modeli kot sta nenasilna komunikacija (NVC) in ekološka komunikacija, ter vadili osnovne veščine, kot so aktivno poslušanje, mediacija in skupinska izvedba. Učne dejavnosti: vaje igranja vlog, prakse skupinske izvedbe in komunikacijske delavnice. Rezultat: Udeleženci bodo izvajali učinkovite komunikacijske strategije in razvili
--	---

	odnos do motiviranja in vodenja ekip, ki zagovarjajo družbene spremembe. Ocenjevanje in vrednotenje Udeleženci bodo ocenjeni na podlagi njihove sposobnosti uporabe znanja in veščin v resničnih scenarijih. Ocene bodo vključevale: Samoocenjevanje Skupinski projekti, kjer udeleženci oblikujejo in izvajajo digitalno kampanjo. Analiza študije primera za oceno etičnih in družbenih posledic. Demonstracije komunikacijskih veščin s skupinskimi vajami. Vzpostavljanje odnosa do družbenih sprememb Modul poudarja pomen vzpostavljanja proaktivnega in odgovornega odnosa do digitalnih tehnologij. Udeleženci bodo razmišljali o svojih vlogah digitalnih državljanov, pri čemer bodo prepoznavali pozitiven in negativen potencial digitalnega aktivizma. Raziskovali bodo ključne strategije, kot so sodelovanje z vplivneži, optimizacija družbenih medijev, načrtovanje vsebin, ustvarjanje sloganov, čustvena angažiranost in povezovanje kampanj z aktualnimi dogodki. Zaključek Ob koncu modula bodo udeleženci razumeli, kako učinkovito mobilizirati skupnosti na spletu. S teoretičnim raziskovanjem in prakso bodo pridobili potrebna znanja za oblikovanje učinkovitih kampanj, krmarjenje z etičnimi izzivi in učinkovito komuniciranje v skupinah, ki zagovarjajo družbene spremembe .
--	---

4.2 ORODJA

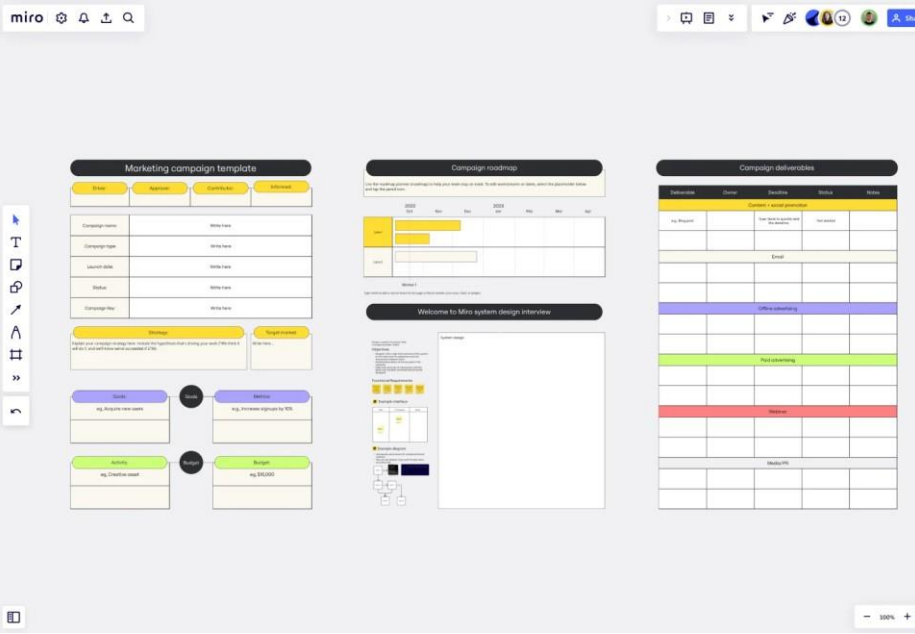
Izdelava strategije oglaševalske akcije	Vsebina
Spletna povezava	https://www.campaignstrategy.org/
Učni rezultat, s katerim se povezuje	3.2 Oblikujte in izvedite digitalno kampanjo
Uporabnost orodja	Orodje pomaga uporabnikom oblikovati njihove kampanje z opredelitvijo ciljev, ciljnih skupin, ključnih sporočil in digitalnih orodij. Zagotavlja jasen okvir za načrtovanje, izvajanje in ocenjevanje kampanj ter doslednost pri komuniciranju.
Zakaj ste ga izbrali? K čemu prispeva?	To orodje je uporabno za vodenje udeležencev skozi proces ustvarjanja kampanje in jim pomaga uporabiti teoretično znanje v praktičnem okolju. Spodbuja sledenje korakom, kar mladim omogoča boljše razumevanje organizacije in oblikovanja učinkovitih digitalnih aktivističnih prizadevanj.
Nasveti za učinkovito uporabo	Spodbujajte udeležence, da zaključijo vsako etapo in jo primerjajo glede na študije primerov. Združite to orodje z digitalno analitiko in sledite uspešnosti oglaševalske akcije ter izvajajte izboljšave.
Povezave do slikovnih ali grafičnih datotek za ta modul	

Canva	Vsebina
Spletna povezava	https://www.canva.com/canva-for-nonprofits/
Učni rezultat, s katerim se povezuje	3.4 Izvajati učinkovite komunikacijske strategije za skupine, ki zagovarjajo družbene spremembe
Uporabnost orodja	Canva ponuja brezplačna orodja za oblikovanje projektnih gradiv. Uporabnikom omogoča ustvarjanje vizualno privlačnega gradiva kot so objave na družbenih medijih, infografike in predstavitve. Poleg tega ponuja predloge in vire, posebej zasnovane za neprofitne organizacije in družbene aktiviste.
Zakaj ste ga izbrali? K čemu prispeva?	Vizualna komunikacija je ključna za digitalni aktivizem. To orodje omogoča, da mladi ustvarijo vizualne materiale profesionalnega videza, ki lahko izboljšajo

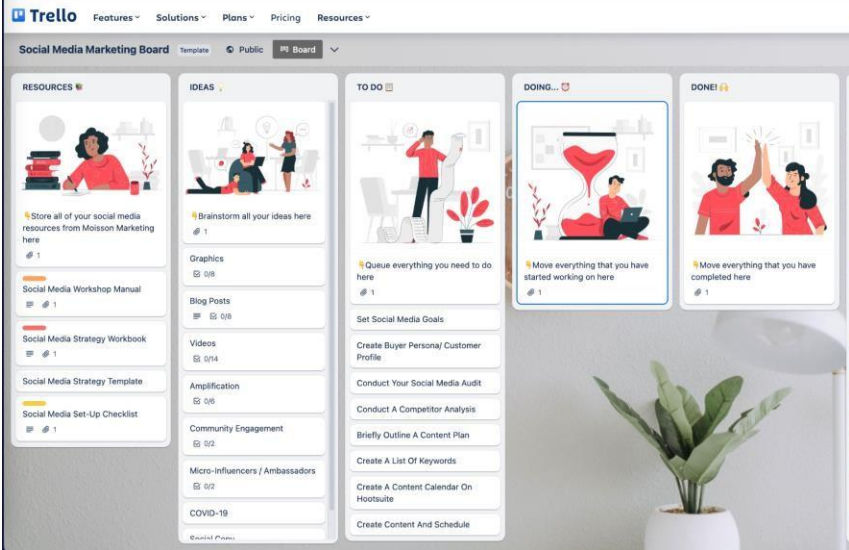
	njihovo sporočilo. Slednje je pomembno za učinkovito komuniciranje z občinstvom. Orodje je dostopno in uporabniku prijazno.
Nasveti za učinkovito uporabo	Spodbudite udeležence, da pogledajo vnaprej oblikovane predloge in jih prilagodijo tako, da bodo skladne s cilji njihove kampanje. Poudarite doslednost pri ustvarjanju prepoznavnosti in sporočanju. Ključ je ustvariti povezano vizualno identiteto.
Povezave do slikovnih ali grafičnih datotek za ta modul	

Miro (digitalno sodelovanje in možganske nevihte) Vsebina	
Spletna povezava	https://miro.com/
Učni rezultat, s katerim se povezuje	3.4 Izvajati učinkovite komunikacijske strategije za skupine, ki zagovarjajo družbene spremembe
Uporabnost orodja	Miro je spletna sodelovalna platforma s tablo, zasnovana za ekipno viharjenje možganov, načrtovanje in komunikacijo. Omogoča skupinsko delo v realnem času, vizualno organizacijo misli, idej in akcijskih načrtov.

Zakaj ste ga izbrali? K čemu prispeva?	Miro podpira sodelovanje, ustvarjalnost in organizacijo v skupinskih projektih. Vse to so ključni vidiki digitalnega aktivizma. Spodbuja ekipno delo, omogoča izmenjavo idej na daljavo, hkrati pa ohranja tekočo in pregledno komunikacijo.
Nasveti za učinkovito uporabo	Uporabite orodje za načrtovanje idej, strategij in časovnic za oglaševalske akcije. Ustvarite ločena področja za viharjenje možganov, raziskovanje in delegiranje nalog ter udeležence spodbudite k uporabi vizualnih elementov (samolepilni lističi, diagrami) za organiziranje misli.
Povezave do slikovnih ali grafičnih datotek za ta modul	 The screenshot displays the Miro digital workspace interface. It features several pre-built templates and diagrams: Marketing campaign template: A table with columns for 'Step', 'Timeline', 'Dependencies', and 'Information'. It includes fields for 'Campaign name', 'Campaign type', 'Launch date', 'Status', and 'Campaign tag'. Campaign roadmap: A Gantt-style chart showing a timeline from 2023 to 2024, with tasks like 'Plan', 'Design', 'Launch', and 'Monitor' mapped across quarters. Campaign deliverables: A table with columns for 'Deliverable', 'Owner', 'Priority', 'Status', and 'Notes'. It lists items like 'Logo design', 'Social media posts', 'Email newsletter', and 'Website content'. Brainstorming and Planning: A central area with sticky notes and flowcharts. One note mentions 'System design interview'. The interface includes a toolbar on the left with various drawing tools (pen, eraser, lasso, etc.) and a top navigation bar with search and sharing options.

4.3 DEJAVNOSTI

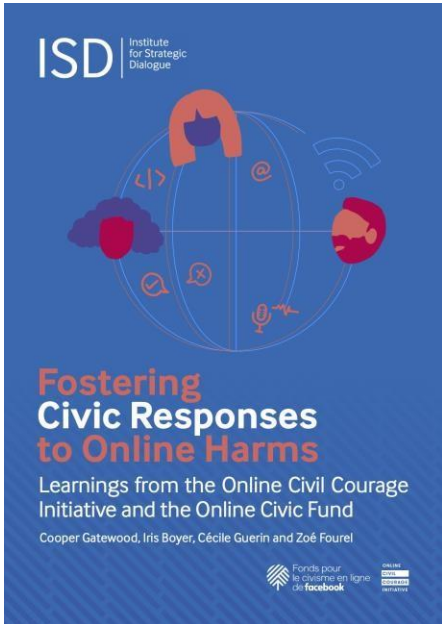
Oblikovanje digitalne vsebine kampanje za družbene spremembe	
Namen/cilj dejavnosti	Zagotoviti veščine za oblikovanje in izvedbo učinkovite digitalne kampanje z uporabo spletnih platform za zagovarjanje družbenih sprememb.
Trajanje	do 2 uri (odvisno od števila skupin)
Spletno, fizično ali hibridno okolje	Hibridno okolje
Priprava na dejavnost	Pripravite seznam obstoječih družbenih vprašanj, pomembnih za skupnost. Navedite primere uspešnih digitalnih kampanj.
Kako izvajati dejavnost	Uvod in oblikovanje skupine (10 min): Udeležence razdelite v skupine po 3–4. Vsaka skupina izbere družbeno težavo, ki jo želi obravnavati. Oblikovanje kampanje (skupaj 1 ura): Skupine razmišljajo (10 min) in oblikujejo svoje kampanje, identificirajo ciljno občinstvo, ključna sporočila in digitalne platforme. Zagotovite smernice za ustvarjanje vsebine in komunikacijske strategije. Predstavitve kampanje (do 30 min): Vsaka skupina predstavi svojo kampanjo in razloži svoje cilje, občinstvo in strategijo platforme (5 minut vsak) Povratne informacije in razprava (20 min): Moderatorji in vrstniki zagotovijo konstruktivne povratne informacije o vsaki kampanji, pri čemer se osredotočajo na potencialni učinek, ustvarjalnost in digitalno strategijo.
Nasveti za izvajalca/ko	Zagotovite tehnično podporo in spletna orodja za sodelovanje (npr. Google Dokumenti, Trello) za podporo skupinskemu delu.

Pripomočki, oprema, prostor	Računalnik/tablica/pametni telefon z dostopom do interneta. Predstavitvena orodja (npr. PowerPoint, Canva). Tablice in markerji (za fizično izvedbo).
Povezave do dodatnih slikovnih/grafičnih datotek	
Povezave do spletnih orodij in virov	Canva za ustvarjanje vizualnih elementov kampanje: https://www.canva.com/ Googlova zbirka za skupno spletno delo Trello https://trello.com/

Mapiranje sovražnega govora na spletu ter taktik aktivizma

Vsebina

Namen/cilj dejavnosti	Pomagati udeležencem prepoznati in analizirati različne primere spletnega sovražnega govora in ustrezne taktike digitalnega aktivizma, ki se uporabljajo za boj proti njemu, spodbujati kritično mišljenje in prepoznavanje vzorcev.
Trajanje	90 minut
Spletno, fizično ali hibridno okolje	Hibridno (lahko tudi v celoti spletno ali fizično)
Priprava na dejavnost	Zberite primere sovražnega govora in odzivov na digitalni aktivizem (npr. tvite, objave na družabnih omrežjih, novinarske članke) za analizo. Zagotovite predloge, ki jih bodo udeleženci uporabili pri kartiranju (lahko je preprosta digitalna ali papirnata predloga).
Kako izvajati dejavnost	Uvod (10 min): Na kratko opredelite različne vrste sovražnega govora in taktike aktivizma (npr. zagovorništvo, kampanje ozaveščanja). Timsko delo (45 min): Udeleženci v skupinah prejmejo primere spletnega sovražnega govora in digitalnih aktivističnih odzivov. Določijo ključne vzorce, pri čemer opredelijo, katere taktike so delovale in zakaj. Predstavitev in razprava (35 min): Vsaka skupina predstavi svoje ugotovitve in razpravlja o taktikah, ki so se jim zdele najbolj učinkovite. Pogovorite se o tem, kako se lahko digitalni aktivizem prilagodi nastajajočim oblikam spletnega sovraštva.
Nasveti za trenerja	Spodbudite udeležence, da se osredotočijo na razloge, zakaj so bile določene taktike (ne)učinkovite. Primeri naj pokrivajo širok spekter platform in vprašanj. S tem boste zagotovili raznoliko učenje.
Pripomočki, oprema, prostor	Digitalne ali tiskane predloge za kartiranje.

	Računalniki ali naprave za dostop do spletnih primerov (za splet ali hibrid)
Povezave do dodatnih slikovnih/grafičnih datotek	 WE CAN! Taking Action against Hate Speech through Counter and Alternative Narratives Revised edition 2017 UNITED NATIONS EDUCATIONAL, SCIENTIFIC AND CULTURAL ORGANIZATION MAHATMA GANDHI INSTITUTE OF EDUCATION FOR PEACE AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT PEACE EMPATHY RELIGION SPORTS YOUTH SCHOOLS JUSTICE POLICY MAKERS PARENTS TEXTBOOKS PEDAGOGY TEACHERS VIOLENCE CRITICAL THINKING BULLYING SOCIOEMOTIONAL LEARNING TOLERANCE MINDFULNESS EQUALITY #YOUTH WAGING PEACE YOUTH LED GUIDE ON PREVENTION OF VIOLENT EXTREMISM THROUGH EDUCATION. ISD Institute for Strategic Dialogue Fostering Civic Responses to Online Harms Learnings from the Online Civil Courage Initiative and the Online Civic Fund Cooper Gatewood, Iris Boyer, Cécile Guérin and Zoé Fourel Fonds pour la cuisine en ligne de facebook

Povezave do spletnih orodij in virov	Orodja za vizualno kartiranje kot je Miro: https://miro.com priročnik : ZMOREMO! Ukrepanje proti sovražnemu govoru vodnik: UNESCO - "Vodnik za mlade o preprečevanju nasilnega ekstremizma skozi izobraževanje" orodje: Evropska komisija – Boj proti sovražnemu govoru in zločinom iz sovraštva- Ukrepi za preprečevanje in boj proti različnim oblikam sovraštva ter za zaščito žrtev. viri: Inštitut za strateški dialog - "Iniciativa za spletni državljanski pogum"
--------------------------------------	--

Oblikovanje virtualnega protesta	Vsebina
Namen/cilj dejavnosti	Udeleženci se bodo naučili, kako je mogoče uporabiti digitalna orodja za mobilizacijo in ozaveščanje o družbenih vprašanjih brez fizične prisotnosti.
Trajanje	90 minut
Spletno, fizično ali hibridno okolje	Spletno ali hibridno okolje
Priprava na dejavnost	Pripravite primere virtualnih protestov (Twitter nevihte, spletne peticije, aktivizem s ključniki ipd.) in digitalne predloge za znake, slogane ali spletne peticije.
Kako izvajati dejavnost	Uvod (15 min): Predstavite koncept virtualnih protestov in poudarite, kako lahko okrepijo prizadevanja navkljub odsotnosti fizičnega prostora (npr. kampanje s ključniki, spletne peticije). Skupinska aktivnost (45 min): Udeleženci naj v skupinah ustvarijo lasten virtualni protest glede družbenega vprašanja. Oblikujejo naj jasno sporočilo (zahtevo), digitalne simbole ali slogane in izberejo platform za lansiranje (npr. družbeni mediji, spletna mesta).

	Predstavitev in razprava (30 min): Skupine naj delijo svoje virtualne načrte protestov. Razpravljajte o tem, kako mobilizirati spletne udeležence.
Nasveti za trenerja	Spodbudite udeležence, da razmišljajo o dosegu in dostopnosti svojih virtualnih protestov (npr. kako vključiti različne skupnosti). Poudarite pomen časovnega načrtovanja in koordinacije.
Pripomočki, oprema, prostor	Predloge za oblikovanje poziva na protest (digitalni simboli, ključniki itd.). Računalniki ali tablice za oblikovanje in deljenje (za spletno/hibridno izvedbo).
Povezave do dodatnih slikovnih/grafičnih datotek	Chiediamo la Revoca della Legge sulla Gestazione per Altri imposta da Giorgia Meloni Lanciata 17 ottobre 2024 Petizione diretta da Giorgia Meloni (Presidente di Fratelli d'Italia)
Povezave do spletnih orodij in virov	Brezplačna platforma za spletne proteste: https://www.change.org

Vprašanja za samoocenjevanje:

1. vprašanje	Kako učinkovito so se udeleženci vključili v proces prepoznavanja pomembnega družbenega problema in oblikovanja digitalne kampanje?
2. vprašanje	Katere so bile prednosti in slabosti strategij udeležencev pri izbiri digitalnih platform in oblikovanju ključnih sporočil za njihovo ciljno občinstvo?
3. vprašanje	Kako dobro sem podprl udeležence pri razumevanju etičnih vidikov digitalnega aktivizma in uporabi orodij za sodelovanje pri razvoju kampanj?

4.4 ŠTUDIJE PRIMEROV

Neobvezno. Študije primerov lahko ponazarjajo dobro prakso, iz katere je mogoče videti, kako so drugi rešili težave ter kakšne rezultate in učinke je imela praksa.

Gibanje #JazTudi: Spletna kampanja za socialno pravičnost	Vsebina
Povzetek	Gibanje #JazTudi (#MeToo) kaže na moč digitalnega aktivizma pri zagovarjanju socialne pravičnosti. Gibanje se je pričelo leta 2006 kot ključnik in se razvilo v globalno kampanjo proti spolnemu nadlegovanju in napadom. Prikazuje, kako lahko družbeni mediji združujejo glasove in spodbujajo politične spremembe v velikem obsegu.
Ključni učni rezultati	Učni rezultat 3.2: Oblikovanje in izvajanje digitalnih kampanj Učni izid 3.3: Ocenite etične in družbene posledice digitalnega aktivizma

	Učni izid 3.4: Izvajanje učinkovitih komunikacijskih strategij za skupine, ki zagovarjajo družbene spremembe
Namen študije primera. Kratek povzetek študije primera.	Gibanje #JazTudi je relevantna študija primera, saj prikazuje vlogo družbenih medijev pri širjenju marginaliziranih glasov in doseganju družbenih sprememb. Obravnava vprašanja nasilja na podlagi spola, nadlegovanja in neenakosti ter kaže, kako lahko digitalne platforme opolnomočijo posameznike in sprožijo globalne razprave. Gibanje se je začelo s preprostim ključnikom, ki je posameznice spodbujal k deljenju osebnih izkušenj, kar je privedlo do večje ozaveščenosti in reform tako na družbenem kot pravnem področju. Z analizo strategij, uporabljenih v tem gibanju lahko udeleženci razumejo pomen sporočilne vrednosti, sodelovanja skupnosti in etičnih vidikov pri oblikovanju učinkovitih digitalnih kampanj. Ta primer kaže, kako lahko kolektivno delovanje, če ga podprejo digitalna orodja, vodi do učinkov v resničnem svetu.
Povezave do fotografij, spletnih strani, videoposnetkov in dodatnih informacij.	https://metoomvmt.org/ https://www.nytimes.com/2017/10/20/us/me-too-movement-tarana-burke.html https://time.com/time-person-of-the-year-2017-silence-breakers/

Vprašanja za samoocenjevanje:

Vprašanja		Obravnavani učni rezultati
1. vprašanje	Kako učinkovito je gibanje #JazTudi izkoristilo digitalne platforme za vključitev in mobilizacijo posameznikov v različnih skupnostih in regijah?	(2)
2. vprašanje	Kateri so bili ključni etični premisleki in izzivi, s katerimi se je soočilo gibanje pri predstavitvi občutljivih osebnih zgodb? Kako so se tega lotili?	(3)

3. vprašanje	Na kakšen način je gibanje prispevalo k trajnim družbenim in pravnim spremembam? Kako je mogoče te strategije uporabiti pri drugih kampanjah digitalnega aktivizma?	(2),(4)
4. vprašanje	Kako je gibanje uravnotežilo odnos med krepitvijo individualnih glasov s potrebo po skupnem delovanju? Kaj se lahko naučimo iz tega pristopa?	(3),(4)
5. vprašanje	Katere komunikacijske strategije, ki jih uporablja gibanje, je mogoče uporabiti za spodbujanje vključenosti, raznolikosti in solidarnosti v drugih kampanjah digitalnega aktivizma?	(4)

4.5 KAJ JE DOBRO VEDETI

Naslov	Vrsta vira	Povezava	Povezanost z učnim izidom
Portugal: Police Brutality Against Black Women And Claudia Simões' Battle For Justice	Članek	https://migrantwomenpress.com/2024/08/12/portugal-police-brutality-against-black-women-and-claudia-simoes-battle-for-justice/	(1),(2)
MeToo Movement	Spletna stran	https://metoomvmt.org	(1),(2),(3)

4.6 DODATNA GRADIVA

Naslov	Vrsta vira	Povezava	Povezanost z učnim izidom
Tactical Tech	Spletna stran	https://tacticaltech.org/	(2)
Global Voices	Spletna stran	https://globalvoices.org/	(4)
Digital	Spletna stran	https://commonslibrar	(2)

Campaigning Start Here Dun Antje		y.org/digital-campaigning-start-here/#Manuals	
Get the Trolls Out	Projekt	https://getthetrollsout.org/	(4)

4.7 DEJANSKI PRIMERI

Kratek opisni naslov	Povezava
TED TALK Wael Ghonim, egiptovski spletni aktivist, govori o vlogi digitalnih orodij pri spodbujanju arabske pomladi. Ta govor poudarja potencial in izzive digitalnega aktivizma pri uveljavljanju družbenih sprememb.	https://youtu.be/HiwJ0hNl1Fw?si=7UXoKxkAfEL0wjYW
TED TALK Čeprav ne gre izključno za digitalni aktivizem, se ta govor pogosto omenja v kontekstu družbenih gibanj. Sivers razpravlja o tem, kako se začnejo družbena gibanja, pri čemer poudarja pomen vodenja, prvih sledilcev in podpore skupnosti. Pri gibanjih gre bolj za opolnomočenje drugih, da sodelujejo, kar je ključni koncept digitalnega aktivizma, kjer lahko množična udeležba vodi do velikih sprememb.	https://youtu.be/V74AxCqOTvg?si=RMzYZdx5503pQryt

4.8 KVIZ ZA SAMOOCENJEVANJE

Vprašanje		Obravnavani učni rezultati
1.vprašanje	Kako dobro razumem zgodovinski kontekst in ključna gonila digitalnega aktivizma in kako lahko to znanje uporabim pri svojih prizadevanjih za zagovornišтво?	(1)
2. vprašanje	Katera digitalna orodja in platforme zdaj uporabljam za načrtovanje in izvedbo digitalne kampanje in kako lahko ta orodja prilagodim za učinkovito doseganje ciljne publike?	(2)
3. vprašanje	Kako ocenjujem etične in družbene posledice digitalnega aktivizma? Katere korake lahko naredim, da zagotovim, da bodo moje kampanje etične in učinkovite?	(3)
4. vprašanje	Kako učinkovito prepoznam in obravnavam težave z zasebnostjo, digitalnim nadzorom in dezinformacijami v svojih strategijah digitalnega aktivizma?	(3)
5. vprašanje	Katere komunikacijske strategije mi pomagajo zgraditi in motivirati ekipo, ki se zavzema za družbene spremembe, in kako lahko izboljšam svoje veščine pri spodbujanju teh skupin?	(3)
6. vprašanje	Kako je ta modul spremenil moje razumevanje moje vloge odgovornega digitalnega državljana in kako lahko še naprej uporabljam etične prakse v svojih prihodnjih prizadevanjih za digitalni aktivizem?	(3),(4)

MODUL 4: MLADI SE ZOPERSTAVIJO SOVRAŠTVU

5.1 POVZETEK

POVZETEK MODULA, UČNI REZULTATI IN VODIČ ZA UČENJE

Naslov modula		Mladi se zoperstavijo sovraštvu
Povzetek	Namen tega modula je razumeti, kaj je sovraštvo in kako se z njim soočiti, ko postane del različnih vidikov posameznikovega življenja. Začetni cilj bo usvojiti razumevanje pojava; kaj je sovražni govor in kaj svoboda izražanja, kdaj imam pravico do svojega mnenja in kdaj moje mnenje prispeva k širjenju sovražnih stališč. Po opredelitvi, kaj je sovraštvo, modul ponuja možnost izbiranja med načini, kako se s sovraštvom soočiti v resničnem življenju in na spletu.	
Učni rezultati	(1) Prepoznati pojav in opredeliti njegove različne oblike; (2) Prepoznati škodo, ki jo lahko sovraštvo povzroči temeljnim človekovim pravicam; (3) Razviti načine in prakse za soočanje s sovraštvom v vsakdanjem življenju ali na spletu; (4) Predlagati načine za opolnomočenje in skupno ukrepanje z uporabo digitalnih tehnologij.	
Vaš vodič po modulu	Namen tega modula je predstaviti mladim, kaj je sovraštvo in kako vpliva na vsakdanje življenje. Ta začetni cilj je pomemben, saj lahko pride sicer do nesporazumov glede tega, kako se boriti proti sovraštvu, če ne opredelimo natančno, o čem govorimo. Pomemben del modula predstavlja povezovanje	

	sovraštva in njegovega izražanja s človekovimi pravicami na ravni posameznika in skupnosti, tako v vsakdanjem kot spletnem kontekstu. V nadaljevanju bodo analizirani načini, kako se lahko spopademo s sovražnim govorom v realnem in digitalnem okolju. Uporaba tehnologije, zlasti aplikacij, lahko pomembno prispeva k branjenju človekovih pravic na teoretični in praktični ravni. V modulu so predlagana digitalna orodja, ki jih lahko uporabimo za seznanitev z obravnavanjem sovraštva v različnih vidikih življenja. Udeleženci se bodo seznanili s študijami primerov, orodji za preverjanje dejstev ter varovanje zasebnosti. S pomočjo teh virov bodo izboljšali lastno uporabo družbenih medijev, pomagali drugim — zlasti mladim — pri varni rabi družbenih omrežij ter kritično ocenili vsebino, da preprečijo nasedanje lažnim informacijam. Poleg tega bodo sprožili pozitivne spremembe s pridružitvijo ali vzpostavljanjem spletnih gibanj, ki podpirajo sprejemanje in pozitivne zgodbe. Ob koncu programa bodo udeleženci razumeli prednosti in slabosti družbenih medijev, kar jim bo omogočilo samozavestno in kritično krmarjenje po digitalnih vsebinah. Modul omogoča prilagoditve v smislu časa in dejavnosti, ki se jim lahko posvetite glede na svoje interese in razpoložljivost. Sovraštvo obravnava s poudarkom na resničnih primerih in spletnih aplikacijah, mlade opremlja s kognitivnimi in praktičnimi orodji za boj proti sovražnemu govoru. Za oceno razumevanja vsebin, modul priporoča metodo povratnih informacij ali ocenjevalno lestvico; obe metodi lahko pomagata objektivneje oceniti razumevanje udeležencev in zagotavljata merljive rezultate. Dodatna vključitev primerov iz različnih kultur lahko udeležencem pomaga videti vpliv sovraštva po vsem svetu in se bolj osebno povezati z gradivom.
--	---

5.2 ORODJA

Ime orodja	Vsebina
Spletna povezava	Sovražbotorij (HateLab)
Učni rezultat, s katerim se povezuje	Prepoznati pojav in opredeliti njegove različne oblike; Prepoznati škodo, ki jo lahko sovraštvo povzroči temeljnim človekovim pravicam; Razviti načine in prakse za soočanje s sovraštvom v vsakdanjem življenju ali na spletu; Predlagati načine za opolnomočenje in skupno ukrepanje z uporabo digitalnih tehnologij.
Uporabnost orodja	HateLab uporablja metode podatkovne znanosti, vključno z etičnimi oblikami umetne inteligence, za merjenje in boj proti sovražnemu govoru na spletu in zunaj njega. Nadzorno ploščo so razvili akademiki s političnimi in praktičnimi partnerji za zagotavljanje skupne baze podatkov skozi čas in prostor. Nadzorno ploščo pilotno uporabljajo v policiji in organizacijah civilne družbe.
Zakaj ste ga izbrali? K čemu prispeva?	S primeri in novicami povezuje sovraštvo z aktualnimi dogodki. Tako se razumevanje fenomena iz teoretičnega konteksta premakne v vsakodnevno opazovanje in zavedanje, kako resna je situacija v neposredni bližini.
Nasveti za učinkovito uporabo	Vsebine se razlikujejo glede na količino časa, ki ga lahko vložite, in obseg znanja, ki ga želite pridobiti. Spoznajte se s stranjo, da vidite, kdo jo ustvarja in pogledajte nekaj člankov, videoposnetkov in sorodnega naloženega gradiva.

Ime orodja	
SAYFER	
Spletna povezava	https://freedomandsafety.org/sayfer-app/
Učni rezultat, s katerim se povezuje	Razviti načine in prakse za soočanje s sovraštvom v vsakdanjem življenju ali na spletu; Predlagati načine za opolnomočenje in skupno ukrepanje z uporabo digitalnih tehnologij.
Uporabnost orodja	Uporabniki pomagajo pri boju proti zločinom iz sovraštva s prijavo primerov – javno ali anonimno – in zagotavljanjem informacij skupnosti in organom pregona.
Zakaj ste ga izbrali? K čemu prispeva?	Ta aplikacija je enostavna za uporabo. Uporabnik ima možnost: • Prejemati obvestila o lokacijah in vrstah dogodkov, ki so pomembne zanje, njihove prijatelje in družinske člane • Pregledati primere sovražnih groženj in odzivov na svojem območju ali po državi • Prijaviti incidente javno ali anonimno • Prejemati posodobitve poročil analitikov, vključno s preiskavami • Dostopati do obsežne baze znanja in praks za priče, žrtve in zagovornike
Nasveti za učinkovito uporabo	Skenirajte in prenesite aplikacijo. Nato sledite navodilom za ustvarjanje profila in prejimate posodobitve o tem, kar vas zanima.

Ime orodja		Boj proti sovražnemu govoru na spletu
Spletna povezava		https://www.commonsense.org/education/digital-citizenship/lesson/countering-hate-speech-online
Učni rezultat, s katerim se povezuje		Prepoznati pojav in opredeliti njegove različne oblike. Razviti načine in prakse za soočanje s sovraštvom v vsakdanjem življenju ali na spletu.
Uporabnost orodja		Ljudje si želimo družbenih povezav in druženja v skupini. A ta želja nas lahko vodi tudi do tega, da postanemo sumničavi do ljudi, ki so zunaj naše skupine. Ta strah — ksenofobijo — je mogoče premagati z vzpostavljanjem stikov z ljudmi, ki so drugačni od nas, vendar lahko internet to pogosto oteži. Pomagajte uporabnikom prepoznati ta izziv in jih naučite strategij za krmarjenje po spletu. Cilji: • Opišite povezavo med sovražnim govorom in ksenofobijo. • Analizirajte, kako je internet prispeval k povečanju sovražnega govora in ekstremističnih stališč. • Opišite najmanj en način uporabe interneta za boj proti določeni vrsti sovražnega govora.
Zakaj ste ga izbrali? K čemu prispeva?		Platforma vključuje definicije, samostojne lekcije in gradivo o različnih oblikah sovraštva. Predstavlja preprost in enostaven vodič, ki mladim, staršem in učiteljem pomaga pri spoznavanju in približevanju problematike prek videoposnetkov, kvizov in zgodb.
Nasveti za učinkovito uporabo		Začnite s kvizom in videoposnetki, da preizkusite svoje poznavanje problematike. Tudi samostojne lekcije so koristne za poglobitev znanja. Slovarja ustreznih izrazov vam bo pomagal uskladiti informacije. Z uporabo virov iz resničnega sveta, ki so na voljo pri tej platformi, boste okrepili učne rezultate udeležencev modula.

5.3 DEJAVNOSTI

Naslov dejavnosti	Ustavi sovraštvo
Namen/cilj dejavnosti	Cilj dejavnosti je, da udeleženci razumejo, kdaj nekaj predstavlja njihovo mnenje in kdaj je izraz sovraštva. Skozi to dejavnost bodo imeli priložnost izraziti strinjanje ali nestrinjanje z izrazi sovraštva s strani sogovornika. Vaja bo udeležencem jasno pokazala, da svoboda govora ne dopušča žalitev posameznika.
Trajanje	60 — 90 minut
Spletno, fizično ali hibridno okolje	Če je mogoče, naj se izvaja v fizičnem okolju, vendar je primerna tudi za spletno izvedbo.
Priprava na dejavnost	Preglejte nedavne članke ali poročila o trendih družbenih medijev, dezinformacijah in digitalni pismenosti. Sestavite seznam verodostojnih spletnih mest in platform za preverjanje dejstev (npr. SAYFER, HateLab in Countering Hate Speech Online) in izobraževalnih virov, ki jih lahko udeleženci uporabljajo med dejavnostjo. To jim bo pomagalo preveriti vsebino, na katero naletijo, in okrepilo pomen uporabe zanesljivih virov. Pripravite lahko tudi kratek vodič o tem, kako oceniti verodostojnost spletnih virov, vključno z vsemi potrebnimi definicijami izrazov. Ustvarite in ponudite konkretne primere udeležencem. S tem boste zagotovili, da razumejo dejavnost in bodo znali uporabiti ustrezne tehnike. Pravila in primeri so še bolj razumljivi, če se nanašajo na dogodke, s katerimi se srečujejo v vsakdanjem življenju. Če dejavnost izvajate na spletu, predhodno pripravite potrebna digitalna orodja. Ustvarite skupne dokumente ali table (npr. Google Dokumenti, Padlet), kjer lahko skupine sodelujejo in delijo svoje ugotovitve. Če dejavnost poteka v fizičnem okolju, uredite prostor za skupinsko delo. Zagotovite, da ima vsaka skupina dostop do naprave z internetno povezavo (prenosni računalniki, tablični računalniki ali pametni telefoni) in da se vsi člani skupine med seboj dobro vidijo. Zagotovite materiale, kot so pisala, papir in samolepilni lističi za zapisovanje in razmišljanje.

	Pripravite seznam vprašanj, da olajšate skupinsko razpravo in refleksijo ob koncu dejavnosti. Ta vprašanja naj udeležence spodbudijo h kritičnemu razmišljanju o širših posledicah uporabe družbenih medijev. Vprašanja so lahko oblikovana v smislu, kaj je udeležence najbolj presenetilo med aktivnostjo, kako mislijo, da dezinformacije ali sovražni govor vplivajo na javno mnenje in katere strategije lahko uporabimo za preverjanje spletnih informacij. Vzpostavite osnovna pravila za spletno vedenje, še posebej, če bodo udeleženci raziskovali potencialno občutljivo vsebino. Predvidite morebitne težave, kot so težave pri iskanju določenih vrst vsebine ali tehnične težave z napravami. Pripravite rezervni načrt ali alternativne naloge. Bodite pripravljeni nuditi pomoč skozi celotno dejavnost, saj boste s tem zagotovili, da bodo vse skupine ostale na pravi poti in vključene. Če dejavnost poteka v učilnici ali v skupini z moderatorjem, je pomembno, da sodeluje tudi učitelj/moderator. Tako bo izkusil dejavnost in dodatno obogatil razpravo, mladi pa bodo začutili, da sovražni govor zadeva vse, tako mlade kot odrasle.
Kako izvajati dejavnost	Uvod (20 minut): • Začnite z informacijami o tem, kaj je sovraštvo in kakšne oblike ima v vsakdanjem življenju, bodisi v neposrednem druženju ali na spletu. Pomembno je, da, preden podate jasne definicije, vprašate udeležence, kaj vedo o tem. Tako boste gradili na obstoječem znanju in jih vključili v sodelovanje. • Jasno razložite vsebino dejavnosti: udeleženci bodo naključno razdeljeni v dve skupini, nato pa bo imela vsaka skupina čas za izgradnjo profila osebe, ki je zaradi stereotipov in različnosti izpostavljena sovraštvu. Ko bosta skupini zgradili profila, bo vsaka skupina svoj profil predstavila drugi, udeleženci skupin pa se bodo morali zoperstaviti izraženemu sovraštvu na načine, ki ga ne bodo reproducirali, temveč prestregli. Navodila (5 minut): • Udeležence razdelite v dve skupini (največ 10 oseb na skupino). • Vsaki skupini dajte navodila za ustvarjanje njihovega lika. • V spletnem okolju ustvarite skupinske sobe. Ustavimo sovraštvo (20 minut): • Skupini bosta v krogu gradili profil in poročali o primerih sovraštva iz resničnega življenja ter spleta. Pomembno je, da

	udeležence prosite, da v pripoved vključijo določene fraze in dogodke, s katerimi se je njihov lik soočal. Predstavitve skupin (10 minut): - Vsaka ekipa mora opisati svoj lik s čim več podrobnostmi, da bi posredovali jasno podobo in stališča te osebe. - Spodbujajte vprašanja in razpravo po vsaki predstavitvi, da poglobite razumevanje in razmišljanje. Skupine (20 minut): - V obliki dialoga in po vnaprej določenem vrstnem redu bo vsaka skupina začela predlagati načine odzivanja na profil druge skupine, da bi zaustavila sovražne prakse. - Moderator naj spremlja celotno razpravo in posreduje, ko predlagani načini soočanja s sovraštvom le-tega ne ustavijo, ampak ga poustvarijo. Intervencija mora biti osredotočena na razmišljanje mladih o alternativnih načinih soočanja s situacijo. Dajanje rešitev ni del tega procesa in kadar rešitve niso med predlogi, je dobro, da udeleženci ugotovijo, da se ne znajo spoprijeti s situacijo in da morajo nadaljevati z razmišljanjem. Povzetek in refleksija (15 minut): - Dejavnost zaključite s skupinsko razpravo o izzivih, s katerimi ste se srečevali med procesom, in o tem, kaj ste se naučili. - Razpravljajte o strategijah za spopadanje s sovraštvom v vsakdanjem življenju, vključno z digitalnimi posledicami. - Poudarite pomen podpore drug drugemu na način, ki ne krepi sovraštva Izbirno: Vplivneži Spodbudite udeležence, da ustvarijo kratek video proti sovraštvu.
Nasveti za izvajalca/ko	Delujte kot vodnik in ne kot tradicionalni učitelj. Spodbujajte udeležence, da sami raziskujejo ter jih po potrebi usmerite. Ta pristop jim bo pomagal prevzeti odgovornost za svoje učenje, predvsem pa se bodo bolj vključili v proces. Spodbujajte sodelovanje vseh v razpravah in bodite pozorni na različna mnenja. V razpravah o občutljivih temah, kot sta sovražni govor ali dezinformacije, poskrbite, da bo pogovor ostal spoštljiv in konstruktiven. Ohranite entuziastičen in pozitiven odnos skozi celotno dejavnost. Uporabite tehnike za spodbujanje energije ali kratke odmore, če energija skupine začne upadati. To je še posebej pomembno pri dejavnostih, ki vključujejo kritično analizo. Prepričajte se, da so vsa navodila jasna in jedrnata. Navajajte primere.

	Pred začetkom vsake faze dejavnosti preverite, ali udeleženci razumejo, kaj morajo narediti. Bodite pripravljeni prilagoditi dejavnost glede na hitrost, razumevanje in stopnjo angažiranosti skupine. Glede na naravo dejavnosti lahko udeleženci naletijo na motečo ali žaljivo vsebino, zato bodite pripravljeni na te situacije.
Pripomočki, prostor	oprema, Prilagodite prostor tako, da bodo skupine lahko sedele v krogu Pisala in papir (če so v fizičnem okolju) Orodje za digitalno sodelovanje (Padlet, Google Dokumenti) Zvočniki, če želijo uporabiti glasbo, da izrazijo svoje mnenje
Povezave do dodatnih slikovnih/grafičnih datotek	V pomoč so lahko dokumenti z definicijami sovraštva, sovražnega govora, stereotipov, rasizma itd.
Povezave do spletnih orodij in virov	https://padlet.com/

Vprašanja za samoocenjevanje:

1. vprašanje	Kako so udeleženci pokazali svoje razumevanje obravnavanih pojmov?
2. vprašanje	Kaj menite, da so pridobili z dejavnostjo?
3. vprašanje	Kako bi lahko to, kar so se naučili, uporabili v svojem vsakdanjem življenju in na spletu?

5.4 ŠTUDIJE PRIMEROV

*Preden moderator nadaljuje z izvajanjem te aktivnosti, bi bilo pomembno upoštevati, da gre pri aktivnosti za osebo, ki so jo določene okoliščine privedle do samomora. Zato je pomembno, da udeležencem razjasnimo tako občutljivo vsebino kot tudi možnost, da ne sodelujejo ali želijo razpravljati med aktivnostjo ali po njej. Pomembno je, da je skupina ustrezno pripravljena za doseganje vzgojnega namena brez sprožitve nevarnih dogodkov. Uvodna relevantna razprava je nujna in v primeru, da moderator ni dovolj seznanjen s skupino ali vsebino, se ji je bolje izogniti. Prioriteta je zagotoviti varnost in zaščito vseh udeležencev.

Naslov	
Moja zgodba: Borba, nadlegovanje, samomor, samopoškodovanje	
Povzetek	To je zgodba o Amandi Todd, 15-letni najstnici iz Kanade, ki je doživela spletno nadlegovanje, ustrahovanje, grožnje in fizično zlorabo. Amandina zgodba je postala znana tik preden je naredila samomor, prek videoposnetka, ki ga je ustvarila v obupanem poskusu deliti nočno moro, ki jo je doživljala.
Ključni učni rezultati	Prepoznati pojav in opredeliti njegove različne oblike; Prepoznati škodo, ki jo lahko sovraštvo povzroči temeljnim človekovim pravicam;
Namen študije primera. Kratek povzetek študije primera.	S tem primerom je mogoče pokazati, kako lahko skupinsko nadlegovanje na spletu ali zunaj njega povzroči obsežne težave pri posamezniku tako na ravni funkcioniranja kot duševnega zdravja. Učinki izražanja sovraštva in izključevanja pridejo še bolj do izraza ob pregledu tega, kar je Amanda doživljala do samomora. Druga pomembna točka, vredna razprave, je, da sta se zloraba in nadlegovanje pojavljala in razvijala ne samo v odnosu med odraslim in otrokom, ampak tudi med odraslimi. Primer ponazarja medsebojno povezavo med resničnim in spletnim življenjem ter kako lahko ta povezava razširi tveganje na vse vidike življenja mladih.
Povezave do fotografij, spletnih strani, videoposnetkov in dodatnih informacij.	https://www.youtube.com/watch?v=M5kVwW92bqQ&rco=1

Vprašanja za samoocenjevanje:

Vprašanja		Obravnavani učni rezultati
1. vprašanje	V kakšnih oblikah, neposrednih in posrednih, se pojavljata nasilje in zloraba?	(1)
2. vprašanje	Kakšna je povezava med spletom in resničnim življenjem?	(1),(2),(3)
3. vprašanje	Katere pravice so bile najstniki kršene?	1),(2),(3)
4. vprašanje	Kateri dejavniki lahko privedejo do ponavljajočih se poskusov samomora?	(1),(2)
5. vprašanje	Kaj bi lahko šola in vrstniki naredili drugače, da bi bili najstniki v oporo?	(4)

5.5 KAJ JE DOBRO VEDETI

Naslov	Vrsta vira	Povezava	Povezanost učnim izidom
Teen voices: hate speech online	Video	https://www.youtube.com/watch?v=8vUdWpwLv10	(1),(2),(3)
Don't put people in boxes	Video	https://www.youtube.com/watch?v=zRwt25M5nGw	(1),(4)

"دردشة" Verified " Episode 9 - Youth Countering Hate Speech and Disinformation	Video	https://www.youtube.com/watch?v=cl3IBvwC_aSs	(1),(2),(3),(4)
Hate Speech and Youth Work: a podcast for youth workers	Podkast	https://www.youtube.com/watch?v=KkRNimJUvdU	(1),(2),(3),(4)
Silencing the hate: How UNDP is empowering youth to counter online hate speech	Članek/besedilo	https://www.undp.org/stories/silencing-hate-how-undp-empowering-youth-counter-online-hate-speech	(1),(4)
HIT-Hate Interrupter Teams	Projekt in učni načrt	http://hitproject.eu/Main/ResourceDetails/23	(1),(2),(4)

5.6 KVIZ ZA SAMOOCENJEVANJE

Vprašanje		Obravnavani učni rezultati
1.vprašanje	Kako lahko učinkovito uporabljam družbena omrežja za izobraževanje, mreženje, ustvarjalnost in zagovornišvo v osebnem in poklicnem življenju? Kateri primeri iz lastnih izkušenj to dokazujejo?	(3), (4)
2. vprašanje	Katere lahko zaščitim sebe in druge pred sovražnimi dogodki (npr. grožnje, spletno nadlegovanje), zlasti v spletnih skupnostih, v katerih sodelujem?	(1),(2),(3)
3. vprašanje	Kako lahko kritično ocenim informacije, na katere naletim na socialnih omrežjih (kaj je mnenje in kaj sovražni govor)? Kakšne so posledice, če tega ne storim na spletu? Kakšne so posledice v vsakdanjem življenju?	(1)
4. vprašanje	Kako lahko uporabim strategije za boj proti sovraštvu in spodbujanje spoštljive komunikacije?	(3),(4)
5. vprašanje	Kako lahko podprem mlade pri razvijanju teh veščin za varovanje sebe in v podporo drugim?	(3)
6. vprašanje	Kako lahko skupina pomaga posamezniku in kako lahko posamezniki podprejo skupine?	(2)

MODUL 5: LOKALNI MLADINSKI SVETI IN STRATEŠKI AKCIJSKI NAČRTI

6.1 POVZETEK

POVZETEK MODULA, UČNI REZULTATI IN VODIČ ZA UČENJE

Naslov modula	Lokalni mladinski sveti in strateški akcijski načrti
Povzetek	Cilj tega modula je izboljšati razumevanje obstoječih modelov in mehanizmov vključevanja mladih, da bo njihov glas slišan in da bodo njihovi prispevki cenjeni v družbi. Obenem prikazuje raznolikost pristopov k spodbujanju vključevanja mladih, njihovo opolnomočenje ter kako prepričati noblikovalce politik, da vključujejo mlade v proces odločanja. Te cilje dosega preko predstavljanja dobrih praks in uporabnih orodij, ki temeljijo na metodah neformalnega izobraževanja.
Učni rezultati	(1)Razumevanja strukture in vloge lokalnih mladinskih svetov Pridobijo znanje o načelih in modelih mladinskih svetov ter njihovem delovanju v strukturah upravljanja. (2)Prepoznavanja in uporabe orodij za udeležbo mladih Raziskujejo praktična orodja in okvire za povečanje udeležbe mladih, obravnavanje vključevanja, e-udeležbe in sodelovanja z lokalnimi deležniki. (3)Razvijanja strateških akcijskih načrtov za vključevanje mladih v proces odločanja Udeleženci pridobijo veščine za oblikovanje in izvajanje strateških akcijskih načrtov, ki se osredotočajo na povečanje vključenosti mladih v organe odločanja na različnih ravneh upravljanja. (4)Spodbujanja kakovostnega sodelovanja in vodenja pri vključevanju mladih Udeleženci razumejo načela kakovostnega sodelovanja, vključno s preglednostjo, odgovornostjo in skupnim odločanjem.
Vaš vodič po modulu	Ta modul udeležence opremi s celovitim razumevanjem vključevanja mladih v

	lokalno upravljanje, s poudarkom na strukturi in vplivu lokalnih mladinskih svetov (LMS) kot platforme za državljansko udejstvovanje. Udeleženci bodo preučili, kako LMS delujejo kot svetovalni organi, ki mladim omogočajo, da se sliši njihov glas in aktivno prispevajo k procesom odločanja v svojih skupnostih. Modul se začne s predstavitvijo vloge LMS v širšem okviru lokalnega upravljanja. LMS so ključnega pomena pri zastopanju interesov mladih in zagotavljanju, da so lokalne politike usklajene s potrebami in težnjami mladih. Udeleženci preko modula raziščejo različne modele mladinskih svetov, kako delujejo in njihov potencial vplivanja na lokalne politike in razvoj skupnosti. Poleg tega je poudarek na orodjih in metodologijah za krepitev sodelovanja mladih. Udeleženci spoznajo praktična orodja kot je participativna priprava proračuna in druge inovativne pristope, kot so posvetovalni sveti, svetovalni odbori in participativni odbori, ki so bili uspešno izvedeni v različnih regijah in dajejo mladim možnost, da prevzamejo aktivno vlogo v skupnostih. Orodja kot sonpr. »Listina kakovosti o participativnih in vključujočih LMS« in »Have Your Say!« priročnik ponujata smernice in kazalnike za zagotavljanje vključenosti, preglednosti in odgovornosti pri vključevanju mladih ter praktične metode za njihovo vključevanje v lokalno upravo. Ta orodja ne samo, da omogočajo večjo stopnjo sodelovanja, ampak tudi spodbujajo vključujočo zastopnost, zlasti marginalizirane mladine. Udeleženci bodo lahko ta orodja uporabili v resničnih ali simuliranih okoljih in raziskali, kako jih je mogoče prilagoditi različnim lokalnim kontekstom in potrebam. Ključna komponenta modula je razvoj strateških akcijskih načrtov, namenjenih povečanju udeležbe mladih v procesu odločanja. Udeleženci bodo vodeni skozi proces oblikovanja teh načrtov, pri čemer bo cilj, da so vključujoči, trajnostni in usklajeni z lokalnimi politikami. Na koncu modula bodo udeleženci razumeli, kako lahko strateško načrtovanje spodbudi smiselno in dolgoročno sodelovanje mladih v lokalnem upravljanju. Naučili se bodo tudi, kako ovrednotiti uspešnost izdelanih načrtov. Modul poudarja pomen kakovostnega sodelovanja in vodenja pri vključevanju mladih v odločevalski proces. Udeleženci se bodo poglobili v načela transparentnosti, odgovornosti in skupnega odločanja, ki so ključnega pomena za učinkovito delovanje mladinskega sveta in pridobitev zaupanja tako mladih kot lokalnih oblasti. Skozi študije primerov in praktične vaje bodo razvili vodstvene sposobnosti in se naučili mentorirati in usmerjati mlade pri prevzemanju pomembnih vlog v posvetovalnih organih. Ta modul obravnava izzive, s katerimi se soočajo mladinski sveti, kot je zagotavljanje raznolike zastopnosti in udejstvovanje v lokalni politiki. Udeleženci bodo raziskovali strategije za premagovanje teh ovir in se naučili, kako ustvariti
--	--

	bolj vključujoč in učinkovit mladinski svet, ki spodbuja sodelovanje in aktivno državljanstvo. Udeleženci bodo pridobili tudi razumevanje o tem, kako povečati sodelovanje mladih z učinkovitimi strukturami upravljanja, praktičnimi orodji in strateškim načrtovanjem. Opolnomočeni s temi znanji bodo podpirali in vodili mladinske svete.
Povezave do slikovnih ali grafičnih datotek za ta modul	https://drive.google.com/file/d/1HjIGMrIXtiZFu1B26fGel6ffjnitU4Hw/view?usp=drive_link

6.2 ORODJA

MOOC on Youth participation and local youth councils	
Vsebina	
Spletna povezava	https://hop.salto-youth.net/courses/YouthParticipationLocalCouncils
Učni rezultat, s katerim se povezuje	Razumevanje strukture in vloge lokalnih mladinskih svetov.
Uporabnost orodja	MOOC je zasnovan tako, da zagotavlja celovito znanje o strukturi, vplivu in izzivih lokalnih mladinskih svetov. Namenjen je mladim, mladinskim delavcem in lokalnim odločevalcem ter jih opremlja s praktičnimi veščinami za izboljšanje sodelovanja mladih in lokalnega upravljanja.
Zakaj ste ga izbrali? K čemu prispeva?	Ta MOOC je usklajen z učnim rezultatom razumevanja strukture in vloge lokalnih mladinskih svetov. Ponuja strukturiran pristop k udeležbi mladih, zaradi česar je dostopen vsem deležnikom, vključenim v lokalno upravljanje, hkrati pa spodbuja prakse vključevanja mladih.
Nasveti za učinkovito	Spodbujajte udeležence, da opravijo vseh sedem modulov za celovito razumevanje delovanja lokalnega mladinskega sveta. Za vsak modul

uporabo	ustvarite seznam ključnih ciljev, ki bodo udeležencem pomagali, da se osredotočijo na to, kar morajo doseči, in razmislijo o vsebini. • Omogočite skupinske razprave, ki udeležencem omogočajo razmislek o vsebini izobraževanja in uporabnosti v lokalnem kontekstu. »Kako je običajno organiziran lokalnimladinski svet v vaši državi ali regiji? Kakšen je, v primerjavi s tem, kar je bilo predstavljeno v sklopu izobraževanja? S kakšnimi izzivi se soočajo lokalni mladinski sveti na vašem območju ali v skupnosti (npr. pomanjkanje sredstev, politični odpor, vprašanja angažiranosti)?«
Povezave do slikovnih ali grafičnih datotek za ta modul	https://drive.google.com/file/d/1KpB5Kvw4BVVAeAPeg1E72-OkfvJNyPf1/view?usp=drive_link

"Povejte svoje mnenje!" Priročnik o revidirani Evropski listini o sodelovanju mladih v lokalnem in regionalnem življenju	
Spletna povezava	https://rm.coe.int/16807023e0
Učni rezultat, s katerim se povezuje	Razvoj strateških akcijskih načrtov za udeležbo mladih.
Uporabnost orodja	"Povejte svoje mnenje!" je priročnik, ki ponuja praktične metode za vključevanje mladih v procese lokalne uprave in participacije, kot je npr. razvoj strateških akcijskih načrtov. Moderatorje opremi z orodji za vključevanje mladih v oblikovanje skupnostnih odločitev, spodbujanje aktivnega državljanstva in spodbujanje vključujočega, demokratičnega sodelovanja v regionalnem in lokalnem življenju.

Zakaj ste ga izbrali? K čemu prispeva?	Orodje ponuja podrobna navodila za ustvarjanje strateških akcijskih načrtov za sodelovanje mladih, od začetnega načrtovanja do spremljanja in vrednotenja. Obenem moderatorjem pomaga razumeti različne modele sodelovanja, ponuja teoretične vpogleda in praktične korake za vključevanje mladih v odločanje ter zagotavlja smiselno in trajnostno vključenost.
Nasveti za učinkovito uporabo	• Poskusite slediti postopku po korakih, opisanem v priročniku, da ustvarite načrte vključevanja mladih, ki ustrezajo kontekstu vaše občine. • Poglavje o izobraževalnih dejavnostih uporabite kot del usposabljanja za moderatorje ali mlade, pri čemer dajte poudarek metodam, ki spodbujajo sodelovanje mladih. • Sodelujte z lokalnimi oblastmi pri izvajanju mladinskih svetov ali forumov za sodelovanje.
Povezave do slikovnih ali grafičnih datotek za ta modul	https://drive.google.com/file/d/1FzBUmh3E9Yp3hcmHPh2FsPk_rJ3_dAtq/view?usp=drive_link

Listina kakovosti o Vsebina participativnih in vključujočih LMS

Spletna povezava	https://drive.google.com/file/d/1wmZgWujqUUvix5NTesulcZt8h4w9IHRy/view
Učni rezultat, s katerim se povezuje	Spodbujanje kakovostnega sodelovanja in vodenja pri vključevanju mladih.
Uporabnost orodja	Listina kakovosti služi kot ocenjevalni okvir za ocenjevanje in izboljšanje kakovosti lokalnih mladinskih svetov (LMS). Zagotavlja niz kazalnikov in praktičnih smernic, da so LMS vključujoči, participativni in imajo trajnostni učinek.

Zakaj ste ga izbrali? K čemu prispeva?	To orodje je ključnega pomena, saj zagotavlja, da udeležba mladih ni le simbolična, ampak tudi smiselna. Mladinskim svetom daje okvir za nenehne izboljšave in zagotavlja, da so mladi aktivno vključeni v vodenje in procese odločanja. Orodje je še posebej uporabno pri krepitevi vodstvenih zmogljivosti in spodbujanju preglednosti.
Nasveti za učinkovito uporabo	- Izvajajte redna samoocenjevanja z uporabo listine, da ugotovite področja potrebna izboljšave. - Vključite člane mladinskega sveta v določanje ciljev SMART na podlagi kazalnikov listine za izboljšanje praks vodenja. - Uporabite listino na delavnicah z lokalnimi oblastmi, da spodbudite sodelovanje in zagotovite vključitev glasov mladih v širše strukture upravljanja.
Povezave do slikovnih ali grafičnih datotek za ta modul	https://drive.google.com/file/d/1E4FYm7gvNeP31fCy1LUmbrL-gaZpgcwy/view?usp=drive_link

6.3 DEJAVNOSTI

Politični romb	Vsebina
Namen/cilj dejavnosti	- Razmišljati o mladinski politiki na lokalni ravni - Analizirati lokalne mladinske politike v kontekstu udeležencev
Trajanje	65 - 75 minut
Spletno, fizično ali hibridno okolje	Ta dejavnost se lahko izvaja v spletnem ali fizičnem okolju.
Priprava na dejavnost	Kopirajte komplet kartic »Mladinske politike« za vsako sodelujočo skupino. Seznam kartic: Ukrepi za šport, prosti čas, družabno življenje

	2. Posebni ukrepi za podeželske regije 3. Ukrepi trajnostnega razvoja in okolja 4. Urbano okolje in okoljska, stanovanjska in prometna politika 5. Ukrepi mobilnosti in izmenjav 6. Ukrepi spodbujanja zaposlovanja mladih 7. Ukrepi izobraževanja in usposabljanja, ki spodbujajo sodelovanje mladih 8. Protidiskriminacijski ukrepi 9. Zdravstveni ukrepi 10. Ukrepi enakosti spolov 11. Ukrepi dostopa do kulture 12. Ukrepi boja proti nasilju in kriminalu 13. Ukrepi LGBTQI+ 14. Ukrepi dostopa do pravic in pravnega varstva
Kako izvajati dejavnost	Uvod (10 minut): - Razmišljanje o tem, kaj pomeni "lokalna politika" na področju mladine; zapišite rezultate na tablo. - Razdelite skupino, vsaka skupina prejme komplet kart. Navodila (5 minut): - Vsaka skupina razpravlja o pomembnosti ukrepov navedenih na karticah za svoj kontekst. Nato naj se pogovorijo, kateri ukrepi so glede na njihovo lokalno realnost najbolj relevantni za mlade in kateri najmanj. Politični romb (30 minut): - Vsaka skupina mora s karticami ustvariti "politični romb", pri čemer izbere 9 kart in postavi najpomembnejši ukrep na vrh romba; pod tem je treba dve kartici postaviti eno poleg druge, ki naj predstavljata naslednja najpomembnejša ukrepa; sredina romba naj bo sestavljena iz treh kart, ki predstavljajo srednje pomembne

	ukrepe; pod temi morata slediti dve kartici, ki prikazujeta manj pomembne ukrepe in na koncu, na dnu romba, mora biti kartica, ki predstavlja ukrep, ki je najmanj pomemben za kontekste udeležencev. • Preostale kartice lahko zavržete. Plenarno zasedanje (20 minut): • V plenarnem delu vsaka skupina predstavi svoj romb ostalim in utemelji svojo izbiro. Povzetek (10 minut): • Vsi skupaj razmislite o rezultatih dejavnosti z uporabo vprašanj, predlaganih v spodnjem razdelku.
Nasveti za izvajalca/ko	Dejavnost je mogoče izvajati na spletu z uporabo aplikacij za videokonference (potrebovali boste takšno, ki omogoča ustvarjanje majhnih skupin) in aplikacij za skupinsko delo na dokumentih (npr. Google Dokumenti) za postavitev romba.
Pripomočki, oprema, prostor	Ni posebnih prostorskih zahtev; Kartice »Mladinske politike«, tabele, pisala.
Povezave do dodatnih slikovnih/grafičnih datotek	https://drive.google.com/file/d/1GHP42wNEVmkVhuF3FLPdokWti3ssqZo2/vie w?usp=drive_link

Vprašanja za samoocenjevanje:

1. vprašanje	Ali sem udeležence učinkovito vodil skozi faze nevihte možganov in skupinske razprave? Ali so bili udeleženci aktivno vključeni in so prispevali k pogovoru?
2. vprašanje	Ali sem udeležencem nudil ustrezno podporo in vodenje skozi celotno aktivnost? Ali so lahko postavljali vprašanja in prejeli jasna pojasnila?

1. vprašanje	Ali sem udeležence učinkovito vodil skozi faze nevihte možganov in skupinske razprave? Ali so bili udeleženci aktivno vključeni in so prispevali k pogovoru?
2. vprašanje	Ali sem udeležencem nudil ustrezno podporo in vodenje skozi celotno aktivnost? Ali so lahko postavljali vprašanja in prejeli jasna pojasnila?
3. vprašanje	Ali sem na koncu uspešno opravil povzetek aktivnosti, povzel ključne točke in spodbudil k razmišljanju? Ali so udeleženci lahko aktivnost povezali z lastnimi izkušnjami in razumevanjem mladinske politike?

Simulacijska vaja “Mladi v akciji”	Vsebina
Namen/cilj dejavnosti	- Raziskati pristope ki vodijo k vključevanju mladih in jih predstavljajo različni akterji na lokalni ravni. - Opredeliti interese lokalnih deležnikov, ki sodelujejo pri podpiranju vključevanja mladih. - Iskati praktične načine za vzpostavitev participativne strukture za mlade na lokalni ravni. - Usposobiti udeležence za odločanje in iskanje soglasja pri vzpostavljanju ukrepov na lokalni ravni.
Trajanje	70 minut
Spletno, fizično ali hibridno okolje	Ta dejavnost se lahko izvaja v spletnem ali fizičnem okolju.
Priprava na dejavnost	Scenarij Oldtown je mesto v zvezni državi Seniorland, demokratični državi brez razvite mladinske politike. Čeprav v starem mestnem jedru živi kar nekaj mladih in obstaja več kot 20 mladinskih organizacij, mladi nikoli niso igrali zelo aktivne vloge pri odločanju v skupnosti. Po volitvah pred petnajstimi meseci se je nova županja gospa Young odločila, da bo postala bolj proaktivna glede vključevanja mladih. Napovedala je povsem nov program »Mladi v akciji«, katerega namen je povečati

	sodelovanje mladih ter povečati in poglobiti sodelovanje med mladimi in lokalno oblastjo. V okviru tega programa želi dati pobudo za ustanovitev lokalnega mladinskega parlamenta. V pripravi na ustanovitev tega lokalnega parlamenta mladih, županja sklicuje posvetovalni sestanek različnih interesnih skupin in partnerjev, da bi se odločili o obliki in naravi te pobude. Na sestanku sodelujejo naslednje osebe: – županja, ki vodi današnjo sejo (je tudi podpredsednica Odbora lokalnih in regionalnih oblasti v Seniorlandu); – vodja staromestne politične opozicije; – podpredsednik mestnega parlamenta, ki je tudi vodja komisije za proračun; – ravnatelj tamkajšnje srednje šole; – podpredsednik društva staršev krajevne šole; – predstavnik skupine »Starejši prostovoljci za otroke«; – duhovnik tamkajšnje cerkve; – trener uspešne mladinske nogometne ekipe Oldtown; – raziskovalka z Inštituta za sociološke raziskave Univerze v Oldtownu; – član upravnega odbora mednarodne nevladne mladinske organizacije; – predsednik Mladinskega sveta Oldtown; – generalni sekretar manjšinske mladinske organizacije; – član ene od mladinskih organizacij Oldtown; – skupnostni mladinski delavec; – uradnik za razvoj skupnosti; – direktor lokalnega gospodarskega podjetja in - štiri mladi. Današnja seja obravnava naslednja vprašanja
--	---

- Ali je ustanovitev lokalnega mladinskega parlamenta zaželena in potrebna?
- Če da, v kakšni obliki naj bo?
- Kakšen bi moral biti mandat lokalnega mladinskega parlamenta?

Opisi vlog

- Opis vaše vloge.
- Preberite ga zelo natančno in ga ne pokažite nikomur.
- Poskusite si predstavljati, kako bi ta oseba ravnala.

Ste županja Oldtown

Na lanskih volitvah ste prepričljivo zmagali in premagali dolgo vladajočo SS (Stranko starešine) in nekdanjega župana. Eden od razlogov za vašo zmago na volitvah je poudarjanje mladih in mladinskih politik. Odločeni ste narediti nekaj za izboljšanje položaja mladih, njihovega sodelovanja v družbi ter sodelovanja med vašo upravo in mladimi. Pred nekaj tedni ste predstavili svoj nov program Mladi v akciji, katerega namen je povečati sodelovanje mladih ter povečati in okrepiti sodelovanje med mladimi in lokalno oblastjo. V okviru programa želite dati pobudo za ustanovitev lokalnega mladinskega parlamenta. V pripravi na ustanovitev lokalnega parlamenta mladih sklicujete posvetovalni sestanek različnih interesnih skupin in partnerjev. Upate, da bo ta sestanek pozitiven in konstruktiven, saj vam je všeč ideja o mladinskem parlamentu, vendar nimate veliko informacij o tem, kako bi moral delovati in kako bi ga lahko postavili. Ste zelo navdušeni in to želite pokazati.

Ste 55-letni član opozicije

Vse življenje živite v mestu, član stranke ste petindvajset let in ste nekdanji župan. Menite, da bi se morali mladi vključiti v politično stranko, če želijo sodelovati, in ne vidite potrebe po kakršni koli mladinski predstavniški strukturi. Ste proti županovi zamisli in jo skušate zatreti.

Ste podpredsednik mestnega parlamenta

Ste tudi vodja občinske komisije za proračun. Dolga leta ste si prizadevali doseči uravnotežen proračun in lani vam je končno uspelo. Na vsak način želite ohraniti proračunski presežek. Kljub temu ste z županjo v dobrih odnosih. Njeno pobudo precej neradi podpirate. Ne bi imeli nič proti, če pobude ne bi bilo.

Ste ravnatelj lokalne šole

Večina mladih, ki bi jih predlagani mladinski parlament zadeva, obiskuje vašo šolo. Že zdaj imajo možnost sodelovati pri demokratičnem vodenju in upravljanju šole prek predstavnikov razredov. Skrbi vas, da bo ta mladinski parlament odvil pozornost in predvsem finančna sredstva obšolskim in prostočasnim dejavnostim, ki jih že ponuja šola. Na splošno menite, da bi bilo denar bolje vložiti v obnovo šolskih športnih objektov in ne vidite pravega smisla pobude. Skrbi vas tudi, da je županja predlagala to pobudo, da bi pridobila naklonjenost mednarodne nevladne organizacije, ki deluje v lokalnem prostoru, in da gre pravzaprav za PR potezo. Ne verjamete, da je županja resnično zainteresirana za spodbujanje sodelovanja mladih. Nasprotujete tej pobudi in odločno zagovarjate svoje stališče.

Ste zaskrbljeni starš enega od šolarjev

Ste aktivna članica in podpredsednica društva staršev tamkajšnje šole. Veliko časa in energije ste vložili v podporo predstavnikom razredov šole in svetu šole. Verjamete v vzpostavljen sistem in sodelovanje razrednih predstavnikov pri šolskem odločanju. Večina mladih hodi v šolo, zato na pobudo gledate kot na izgubo časa in podvajanje aktivnosti. Skrbi vas, da bo to povzročilo nepotrebno tekmovanje s šolskim parlamentom. Ste proti tej pobudi.

Ste starš enega od mladih

Sodelujete pri obšolskih dejavnostih, ki jih izvaja šola. Ste tudi predstavnik pobude »Starejši prostovoljci za otroke«. Ravnatelj vas občasno povabi, da pridete v šolo, da pomagate in nadzirate obšolske dejavnosti. To počnete z veseljem, težko pa preprosto bдите nad aktivnostmi in jih nadzirate, saj se pogosto čutite prisiljeni vključiti se, ker so mladi slabo vzgojeni in ne zmorejo sami opravljati svojih nalog. Skrbi vas, da bodo obšolske dejavnosti, v katere ste vključeni ukinjene zaradi predlaganega mladinskega parlamenta. Tudi vi dvomite, ali pobuda, ki predlaga, da se mladim naloži toliko odgovornosti, lahko res deluje. Ste skeptični glede celotne pobude.

Ste duhovnik

Vse bolj vas skrbi, da lokalna mladina ni zainteresirana za obisk cerkve in župnijskih dejavnosti. Veseli ste povabila na to srečanje, saj bo prisotnih kar nekaj mladih in predstavnikov mladinskih organizacij. V bistvu podpirate to pobudo, saj se mladi vse bolj odklanjajo od Boga in vse, kar bo mlade spodbudilo k večjemu vključevanju v življenje skupnosti, bo dobro za vaše župnijsko delovanje.

Ste trener šolske nogometne ekipe

Ste zelo aktivna in dinamična oseba, ki rada vidi, da se mladi angažirajo in prevzemajo pobudo ter odgovornost za stvari, ki jih zanimajo in zadevajo. Vendar pa vaša nogometna ekipa trpi zaradi pomanjkanja finančne podpore in strinjate se

z ravnateljem, da bi bilo morda denar bolje vložiti v šolske športne objekte, saj se zdi, da so to dejavnosti, po katerih mladi najbolj povprašujejo. Imate dilemo; podpirate vsako pobudo za spodbujanje sodelovanja mladih, vendar ste zaskrbljeni zaradi konkurence, ki jo bo parlament ustvaril za finančna sredstva.

Ste raziskovalka na Inštitutu za sociološke raziskave

Trenutno so vaš glavni predmet raziskovanja državljanske študije, vendar je vaša prava strast raziskovanje mladih. Ta pobuda vas je presenetila in ste motivirani, da sodelujete, saj so eno vaših glavnih področij zanimanja načini sodelovanja mladih pri lokalnem odločanju in oblikovanju politik. Na srečanju lahko ponudite veliko nasvetov glede »participatornega« pristopa k posvetovanju in oblikovanju politik, saj ste bili nedavno na mednarodni konferenci o tej temi, ki jo je organiziral Svet Evrope v Strasbourgu. Na konferenci so čestitali mladinskim parlamentom kot primerom dobre prakse sodelovanja, še posebej, ko so mladi sami že od začetka vključeni v njihovo ustanavljanje. Podpirate to pobudo in zagotavljate argumente, ki temeljijo na dokazih, iz lastne raziskave, da prepričljivo utemeljite svoj primer.

Predstavljate mednarodno študentsko nevladno organizacijo

Vaša NVO se ukvarja z izobraževalnimi politikami, zagovarjanjem pravic študentov in organizacijo mednarodnih mladinskih izmenjav. Verjamete v županovo idejo kot nekaj, kar bo prineslo prave in pozitivne spremembe v lokalni skupnosti. Prepričani ste, da bo pobuda uspešna, saj imajo vse druge demokratične države lokalne strukture, ki pomagajo zastopati mnenje mladih in skupaj z lokalnimi oblastmi reševati pomembna vprašanja. Oldtown do sedaj ni imel neke resne delovne strukture (obstaja lokalni mladinski svet, ki pa le združuje več manjših organizacij in je diletantsko spodbujanje mladih).

Ste predsednica lokalnega mladinskega sveta

Vaš mladinski svet je bil ustanovljen že pred leti in uspešno deluje. Vse mladinske organizacije so zadovoljne z vašim delovanjem in vašim delom. Menite, da županova ideja ni relevantna za staro mestno jedro, saj mladinski svet, ki ga predstavljate, že dela vse, kar bi počel mladinski parlament. Odločno ste proti ideji in menite, da mladinske organizacije in mladi nasploh ne potrebujejo mladinskih parlamentov. Menite, da so elitistični in ne reprezentativni in da zato nimajo legitimnosti. Kot struktura v senci nimajo moči odločanja in so nenehno zlorabljeni s strani politikov, ki z njimi opravičujejo svoje nepriljubljene odločitve. Tudi iz lastnih izkušenj verjamete, da je mladinski parlament veliko prevelika struktura, da bi bil učinkovit in uspešen, zato pobudi odločno nasprotujete.

Predstavljate lokalno manjšinsko mladinsko organizacijo

Vaša organizacija združuje tri narodne manjšine, ki živijo v kraju. Dejavnosti vaše organizacije so izjemno pomembne, saj pomagata ohranjati kulture in tradicije. Vaša organizacija zastopa mladino manjšin pred lokalnimi oblastmi ter drugimi

organizacijami in strukturami. Z občino ste vzpostavili dobre odnose in vaša organizacija z njimi sodeluje pri več skupnih projektih. Nimate veliko proti županovi ideji, vendar želite biti popolnoma prepričani, da bo mladinski parlament resnično zastopal mlade v starem mestu, vključno z njegovimi manjšinami. Župana torej poskušate prepričati, da bi morala obstajati kvota, ki bi zagotavljala udeležbo manjšinske mladine.

Ste član lokalnega mladinskega kluba

Vaš klub vas je poslal na ta sestanek, da bi dobili več informacij o županovi zamisli. Na splošno vam je všeč ideja o mladinskem parlamentu, vendar želite zagotoviti, da bo imel vaš klub pomembno vlogo pri ustanovitvi in vodenju parlamenta, saj ste največji mladinski klub v vašem kraju.

Lani ste diplomirali iz mladinskega dela

Ste navdušeni in motivirani, da na vse možne načine podpirate mlade. Podpirate pobudo, a se bojite, da županja to pobudo izkorišča za svoje politične namene. Seveda tega ne morete izraziti neposredno na sestanku, vendar želite zagotoviti, da bo pobuda prinesla trajnostno strukturo za sodelovanje mladih. Kadarkoli lahko, postavljate vprašanja v tej smeri in poskrbite, da bo vse skupaj več kot reklamni trik.

Z različnimi skupnostmi v mestu sodelujete približno sedem let

Z mladinsko delavko na splošno dobro sodelujete, vendar vas skrbi, da bo pobuda preusmerila fokus z vašega dela bolj na delo vašega sodelavca. Uradno podpirate županjino pobudo, zasebno pa niste navdušeni nad tem. V srečanju poskušate opozoriti na dodano vrednost in vpliv medgeneracijskega dela za razvoj skupnosti.

Imate lokalno podjetje

Nenehno ste na preži za novimi poslovnimi priložnostmi. Radi bi postali županjin prijatelj, ker verjamete, da bi vam to lahko prineslo kakšen posel. Zato v celoti podpirate pobudo. Pod določenimi pogoji bi jo bili pripravljeni finančno podpreti.

Si najboljši učenec na svoji šoli

Na ta sestanek vas je poslal eden od vaših učiteljev. Ne razumeš dogajanja med sestankom, vendar si res želiš razumeti. Posledično vedno znova prosiš ljudi, da pojasnijo, kaj v resnici mislijo in kaj pomenijo stvari, ki jih nisi razumel. Več kot sprašuješ, bolje je!

Stari ste 17 let in vas zanima lokalna politika

Vidite številne pobude, ki so bile izvedene v vaši lokalni skupnosti v korist mladih in so bile neuspešne (zaradi majhne ali nič zavzetosti lokalnih oblasti in mladih samih). Nova pobuda je po vašem mnenju naslednja spodletela pobuda v tej

	skupnosti. Radi bi preprečili, da bi se ta pobuda v celoti zgodila, ker se vam zdi nesmiselna, kar jasno poveste, kadar koli lahko med sestankom. <i>Siti ste svoje družine</i> Siti ste tudi šole in še posebej oblasti (kakršnekoli oblasti: lokalne, vlade in vse skupaj). Prepričani ste, da bi morali le nehati nadlegovati mlade in jim dati svobodo. Mislite, da je tale mladinski parlament še ena »genialna« ideja lokalnih oblasti, da lahko nadzirajo mlade. In kar želite, je svoboda! Ne želite se vpletati v nič, kar ima kakršno koli povezavo z lokalnimi oblastmi, vendar ste se odločili, da se pridružite srečanju, da bi imeli priložnost povedati tej nori županji, kaj mislite: da mladi potrebujejo prostor za sodelovanje. <i>Stari ste 16 let</i> Vaš prijatelj iz Youngtowna vam je povedal, kako čudovito deluje njihov mladinski parlament. Ko ste v časopisu prebrali idejo, ste bili čisto navdušeni. Ideja se vam zdi fantastična, želite jo podpreti in županjo, kjerkoli se le da. Seveda bi radi sodelovali tudi sami.
Kako izvajati dejavnost	Časovnica: • 15 minut — Uvod • 45 minut – Priprava in simulacija srečanja • 10 minut — Razprava 1. Skupini razložite, da bodo gostovali v mestu, kjer želi županja sprožiti program »Mladi v akciji« za ustanovitev lokalnega mladinskega parlamenta. 2. Navedite časovni okvir simulacije in poročanja. 3. Razdelite kopije scenarija udeležencem in jim dajte nekaj časa, da ga natančno preberejo. 4. Razdelite posamezne vloge in udeležencem naročite, naj jih nikomur ne pokažejo. Pustite nekaj minut, da si udeleženci predstavljajo osebo, ki jo bodo igrali. 5. Če so prisotni opazovalci, razdelite liste z vprašanji in jim po potrebi dajte podrobna navodila. Prosite opazovalce, naj sedijo na zadnji strani sobe.
Nasveti za trenerja	Povzetek po aktivnosti: 1. Vam je bila simulacija všeč?

	2. Kakšna je bila vaša lastna vloga in kako ste jo izpolnjevali? 3. Na tej točki razprave se lahko razdelijo listi z opisi vseh vlog. Če pa jim čas dopušča, lahko udeleženci na glas preberejo vlogo, ki so jo prevzeli med simulacijo. 4. Na kakšen način so bile sprejete odločitve? 5. Kakšni so bili argumenti, ki so pripeljali do odločitve? 6. Ali je bila odločitev demokratična? Ali je postopek omogočal sodelovanje? 7. Kakšni so bili vtisi opazovalcev? 8. Kaj bi naredili drugače, če bi lahko ponovno vodili sestanek? 9. Ali je bilo srečanje realno? Bi se to lahko zgodilo v resnici? 10. Ali je bil končni rezultat zadovoljiv glede na cilj? 11. Kaj ste se med vajo naučili/odkrili? 12. Za trenerje in vodje skupin: če bi to vajo uporabili v enem od svojih programov, kdaj in za katere cilje bi jo uporabili?
Pripomočki, oprema, prostor	• kopija scenarija za vsakega udeleženca; • vnaprej pripravljena osebna vloga za vsakega udeleženca z imeni udeležencev; • list z opisi vlog in vprašanji za vsakega opazovalca; • sejna soba, postavljena v krogu ali kvadratu z mizami in stoli; več manjših sejnih sob ali prostorov; • papir in pisala; • kopijo vseh opisov vlog za vsakega udeleženca na koncu simulacije.
Povezave do dodatnih slikovnih/grafičnih datotek	https://drive.google.com/file/d/1JHEORSTKPGn8hEf9Gj_kJH32znPf0TvG/view?usp=drive_link

Vprašanja za samoocenjevanje:

1. vprašanje	Kako učinkovito so udeleženci prevzeli svoje dodeljene vloge in kako je ta dinamika vlog vplivala na proces odločanja med simulacijo?
2. vprašanje	Katere strategije so bile najuspešnejše pri spodbujanju konstruktivnega dialoga in oblikovanju soglasja med simuliranim srečanjem in kako je mogoče te strategije uporabiti v procesih sodelovanja v resničnem življenju?
3. vprašanje	Kako je simulacija poudarila izzive in priložnosti pri vzpostavljanju participativnih struktur za mlade in katere izkušnje je mogoče uporabiti pri načrtovanju in izvajanju strategije sodelovanja mladih v prihodnosti?

Izjave	Vsebina
Namen/cilj dejavnosti	• Ozavestiti lastna stališča in omejitve udeležencev v zvezi z vprašanji participacije. • Razširiti perspektive in pristope udeležencev pri obravnavi sodelovanja mladih. • Uporabljati in razvijati diskusijske spretnosti.
Trajanje	60 minut
Spletno, fizično ali hibridno okolje	Ta dejavnost se lahko izvaja v spletnem ali fizičnem okolju.
Priprava na dejavnost	Izjavi »Strinjam se« in »Ne strinjam se« naj bodo zapisani na ločenih straneh tabele. Na sredini sobe je treba potegniti črto, ki bo pokazala mejo med tistimi, ki se strinjajo, in tistimi, ki se ne strinjajo.
Kako izvajati dejavnost	1. Začnite s kratkim uvodom v sodelovanje mladih, razložite pomen sodelovanja med različnimi akterji in opišite izzive sodelovanja v vsakdanjem življenju. 2. Pojasnite, da boste zdaj prebrali niz trditev, glede katerih se bodo

	opredelili. 3. Izpostavite dve skrajni poziciji "Strinjam se" in "Ne strinjam se". Prosite ljudi, naj se postavijo na eno stran črte. Kdor ne ve, se lahko postavi v sredino. 4. Preberite izjave eno za drugo. Po vsaki izjavi pustite nekaj časa, da se ljudje postavijo. 5. Prosite udeležence, da pojasnijo, zakaj so izbrali svoje stališče in . Povejte, da lahko udeleženci med razpravo spremenijo svoje stališče. Poskusite pustiti čas za razpravo. 6. Ko preberete vse izjave, se skupaj pogovorite o zaključkih.
Nasveti za izvajalca/ko	Predlogi izjav: • mladi niso zainteresirani za sodelovanje; • mladi sodelujejo samo takrat, ko imajo težave; • lokalne oblasti podpirajo sodelovanje mladih, kadar je to zanje politično koristno; • nekateri mladi ne sodelujejo zaradi kulturnih razlogov; • vsi mladi imajo pravico do sodelovanja; • javni organi bi morali biti odgovorni za financiranje in izvajanje politik, ki podpirajo sodelovanje mladih; • neudeležba je oblika udeležbe. Izjave lahko izberete glede na cilje in kontekst usposabljanja. Povzetek in ocena: Udeležencem postavite naslednja vprašanja: 1. Kako ste se počutili med to vajo? 2. Ali se je bilo težko odločiti, kam se postaviti? Zakaj? 3. Kateri argumenti so bili uporabljeni? Tisti, ki temeljijo na dejstvih ali na čustvih? 4. Kateri so bili bolj učinkoviti?

		5. Ali obstaja razlika med tem, kar so ljudje naredili in rekli med vajo, in tem, kar počnejo v resnici? 7. Je bila vaja koristna? Zakaj? Različice: 1. V nekaterih primerih je vajo mogoče izvesti, ne da bi se udeleženci pogovarjali. Izjave so lahko namerno zelo provokativne in udeleženci bi morali izbrati stran, ne da bi razpravljali o svojih mnenjih. V tem primeru je treba med pripravo posebej opozoriti na frustracijo nekomuniciranja pri podajanju mnenja. 2 Spodbujajte udeležence, da zavzamejo jasno stališče do čim več trditev.
Pripomočki,	oprema,	Izjave na tablah (ena na stran), markerji.
Povezave do dodatnih slikovnih/grafičnih datotek		https://drive.google.com/file/d/1C9ZzIsYa-0HF2LA3IaQheXvHjG1_2gRE/view?usp=drive_link

Vprašanja za samoocenjevanje:

1. vprašanje	Ali sem učinkovito predstavil/a temo sodelovanja mladih in pripravil temelje za odprto in pošteno razpravo? Ali so udeleženci lahko razumeli namen vaje in njen pomen za njihove lastne izkušnje?
2. vprašanje	Ali so bile izjave, ki sem jih izbral/a, primerne in zanimive za udeležence? Ali so sprožile razmišljanje in razpravo, hkrati pa so bile pomembne za kontekst usposabljanja?
3. vprašanje	Ali sem zagotovil/al jasna in jedrnata navodila za vajo, s čimer sem zagotovil/a, da so udeleženci razumeli nalogo in pričakovanja? Ali je prišlo do kakršnih koli nesporazumov ali zmede?

6.4 ŠTUDIJE PRIMEROV

Neobvezno. Študije primerov lahko ponazarjajo dobro prakso, iz katere je mogoče videti, kako so drugi rešili težave ter kakšne rezultate in učinke je imela praksa.

Mladinski participativni proračun Cascaisa (YPB)		Vsebina
Povzetek		Mladinski participativni proračun Cascaisa (YPB) je pobuda, ki spodbuja državljansko udejstvovanje in finančno pismenost med mladimi, starimi od 12 do 18 let. Ustanovljen je bil leta 2016 in mladim omogoča odločanje o lokalnih javnih investicijah. Skozi inkluzivne strukture mladi sodelujejo pri usposabljanjih in skupnem odločanju, predlaganju in glasovanju o šolskih in skupnostnih projektih. Vsaka šola prejme 10.000 evrov za izvedbo zmagovalnih projektov. YPB študente neposredno vključuje v demokratične procese, krepi njihovo povezavo z lokalnimi oblikovalci politik in razvija bistvene veščine, kot so vodenje in timsko delo, aktivno državljanstvo in demokratično izobraževanje
Ključni rezultati	učni	Spodbuja angažiranost mladih, saj treningi YPB mlade usposabljaajo za vodenje šolskega projektnega procesa, vključno z načrtovanjem, predlaganjem, razpravo in glasovanjem, ter jih opolnomočijo in izboljšajo njihove sposobnosti. YPB se povezuje z občinskim participativnim proračunskim okvirom — prek šol in izobraževalnih institucij — kar mladim omogoča, da vplivajo na širše procese oblikovanja politik.
Namen študije primera. Kratek povzetek študije primera.		YPB v Cascaisu deluje v skladu z občinskimi predpisi, ki podpirajo državljansko udejstvovanje mladih. Gre za posebno pobudo, ki je tesno povezana s širšim občinskim participativnim proračunskim okvirom. Sodelujejo učenci iz 15 šol in vsaka šola izvoli "svet YPB", ki ga sestavljajo učenci in učitelji, usposobljeni za neformalno izobraževanje. Vsaka šola ima tudi upravni svet, ki ga sestavlja pet učencev, eden do dva učitelja, član sveta šole in občinsko osebje. Kar zadeva število, ima vsaka sodelujoča šola YPB, skupno pa je vključenih 15 šol. Ta postavitev vključuje številne učence in učitelje, usposobljene za demokratične procese. Udeleženci YPB predlagajo, razpravljajo in glasujejo o projektih za svoje šole in skupnost, pri čemer je vsaki šoli dodeljenih 10.000 evrov za izvedbo. Proces vključuje usposabljanje o vodenju, demokraciji in finančni pismenosti. Da bi

	zagotovili vključevanje ranljivih skupin, si YPB prizadeva vključiti učence iz različnih okolij. Usposabljanje in podpora sta zagotovljena za zagotovitev učinkovitega sodelovanja vseh učencev, vključno s tistimi iz ranljivih skupin. Šole in občina spodbujajo udeležbo s kampanjami ozaveščanja in dostopnimi obrazci za srečanja. Ta struktura zagotavlja široko in vključujočo udeležbo mladih v lokalnem upravljanju ter spodbuja globlje razumevanje demokratičnih procesov med mladimi v Cascaisu.
Povezave do fotografij, spletnih strani, videoposnetkov in dodatnih informacij.	https://youtu.be/-LeaP8yr7tE?feature=shared https://participa.cascais.pt/pages/620266bb61fda300a873a6d4

Vprašanja za samoocenjevanje:

Vprašanja		Obravnavani rezultati	učni
1. vprašanje	Ali je študija primera učinkovito pokazala, kako program YPB spodbuja angažiranost mladih s svojimi dejavnostmi usposabljanja in razvoja vodstva?	(4)	
2. vprašanje	V kolikšni meri program YPB zagotavlja vključenost in sodelovanje različnih okolij?	(2),(3),(4)	
3. vprašanje	Kako se program YPB vključuje v širši občinski participativni proračunski okvir? Ali zagotavlja jasno pot za mlade, da vplivajo na oblikovanje lokalne politike zunaj šolske ravni?	(2),(3)	
4. vprašanje	Ali lahko na podlagi študije primera prepoznate morebitne izzive ali ovire, s katerimi bi se program YPB lahko soočil pri izvajanju? Kako bi se lahko lotili teh izzivov?	(1)	

5. vprašanje	Kateri so ključni izsledki iz študije primera YPB iz Cascaisa, ki bi jih bilo mogoče prilagoditi in izvajati v drugih kontekstih za spodbujanje sodelovanja mladih pri lokalnem upravljanju?	(4)
--------------	--	-----

„Vlaamse Jeugdraad“ (flamski mladinski svet, FYC)		Vsebina
Povzetek		„Vlaamse Jeugdraad“ (flamski mladinski svet) je uradni svetovadni organ flamske vlade o vseh zadevah v zvezi z otroki in mladimi ter njihovimi organizacijami v flamski skupnosti v Belgiji. Njegovi cilji so omogočiti mladim, da predstavijo svoja mnenja oblikovalcem politike, zagovarjati interese mladinskih organizacij v flamski skupnosti in Evropi ter svetovati flamski vladi o relevantnih temah, povezanih z mladinsko politiko. Ta svetovadni svet je izvoljen vsake 3 leta.
Ključni učni rezultati		Razumevanje strukture in vloge lokalnih mladinskih svetov.
Namen študije primera. Kratek povzetek študije primera.		Flamski mladinski svet spodbuja sodelovanje mladih na smiselni način z dajanjem nasvetov na lastno pobudo. V odborih, delovnih skupinah in na drugih srečanjih pripravljajo stališča in nasvete, ki jih posredujejo generalni skupščini, rezultate pa posredujejo flamski vladi. Svet si prizadeva spodbujati mladim prijazno politiko v državi, sam pravni okvir pa je zasnovan tako, da spodbuja sodelovanje in vpliv mladih. Organ ima pravno vlogo svetovalca flamski vladi o vseh zadevah, povezanih s pravicami mladih in otrok. Ima 24 članov (starih od 16 do 30 let), ki jih sestavljajo izvoljeni svetovalci, pa tudi mednarodni predstavniki mladih za EU in ZN ter skupina prostovoljcev. Prostovoljci, svetovalci in mednarodni predstavniki mladih se redno srečujejo v delovnih skupinah, kjer svetujejo o temah, kot so raznolikost, psihološko dobro počutje, izobraževanje, Evropa in ZN. Svet sestavlja 16 svetovalcev: 8 za mladino in 8 svetovalcev za mladinsko delo, kupaj sestavljajo svetovadni odbor. Predstavljajo glasove otrok, mladih in mladinskih organizacij v Flandriji. Sestanejo se vsak mesec. Flamski ministri morajo prositi za nasvet mladinski svet, kadar želijo sprejeti odločitve, ki zadevajo otroke in mlade. Ta svet deluje neodvisno od flamske vlade, vendar od nje prejema sredstva za podporo svojemu delovanju in dejavnostim. Svet deluje v skladu z Odlokom o flamski politiki pravic mladih in otrok, ki ga je sprejel flamski parlament. Zagotavlja pravno podlago za ustanovitev, delovanje in odgovornosti mladinskega sveta. Ta odlok zagotavlja, da svet predstavlja

	raznoliko mlado populacijo v Flandriji.
Povezave do fotografij, spletnih strani, videoposnetkov in dodatnih informacij.	https://vlaamsejeugdraad.be/en

Vprašanja		Obravnavani učni rezultati
1. vprašanje	Kako flamski mladinski svet zagotavlja, da je njegova svetovalna vloga smiselna in učinkovita?	(4)
2. vprašanje	Kako flamski mladinski svet spodbuja vključenost in sodelovanje različnih mladih?	(4)
3. vprašanje	Kako pravni okvir flamskega mladinskega sveta podpira njegovo vlogo svetovalnega organa flamske vlade?	(1)
4. vprašanje	Ali lahko na podlagi študije primera prepoznate morebitne izzive ali ovire, s katerimi bi se flamski mladinski svet lahko srečal pri svojem delu?	(2),(3),(4)
5. vprašanje	Kateri so ključni izsledki študije primera flamskega mladinskega sveta, ki bi jih bilo mogoče prilagoditi in izvesti v drugih kontekstih za spodbujanje sodelovanja mladih pri upravljanju? Ali lahko struktura, procesi in pravni okvir sveta služijo kot model za druge mladinske svetovalne organe?	(1),(2),(3)

6.5 KAJ JE DOBRO VEDETI

Naslov	Vrsta vira	Povezava	Povezanost učnim ciljem	z
Lokalni mladinski sveti - Analiza politike in mehanizmov	PDF	https://drive.google.com/file/d/1YR_RaLsUYw2FSYooJMpea6NqCE8cTFZo/view?usp=drive_link	(1)	
Modeli in mehanizmi vključevanja mladih	PDF	https://drive.google.com/file/d/1me6FC2yczx3joWPg1xd5HsKEq5ATxrap/view?usp=sharing	(2),(3),(4)	
Povejte svoje mnenje! Priročnik o revidirani Evropski listini o sodelovanju mladih v lokalnem in regionalnem življenju (2015)	PDF	https://rm.coe.int/16807023e0	(1),(2),(3),(4)	
Listina kakovosti o participativnih in vključujočih lokalnih mladinskih svetih	PDF	https://drive.google.com/file/d/1wmZgWujqUUvix5NTesulcZt8h4w9IHRy/view	(1),(2),(3)	
Program usposabljanja Educate for Democracy	PDF	https://drive.google.com/file/d/1TrOQqtT8hurZUnnSUDOtN0n-BzG-jVsg/view?usp=sharing	(4)	
Evropski	Spletni portal	https://youth.europa.eu/en	(1)	

mladinski portal				
Uvod mladinsko politiko	v	Spletni video	https://www.youtube.com/watch?v=Vd3zub--scE	(1)

6.6 DODATNA GRADIVA

Naslov	Vrsta vira	Povezava	Povezanost z učnim ciljem
Manual for Local Youth Councils	PDF	https://www.osce.org/files/documents/3/b/491132.pdf	(1)
Understanding youth engagement in Europe through open data	Spletna stran	https://data.europa.eu/en/publications/datastories/understanding-youth-engagement-europe-through-open-data	(1)
Meaningful youth political participation in Europe: Concepts, patterns and policy implications	Spletni članek	https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261953/PREMS+149821+GBR+2600+Study+on+Youth+political+participation+WEB+16x24+%281%29.pdf/d2ecb223-edda-a9d2-30f7-c77692a086bd	(2)
Local Youth	PDF	https://drive.google.com	(1)

Councils – Mapping Practices		/file/d/1_W7r_R4lydl_zSsW_jXQsvlGConUcUi8/vie w?usp=sharing	(2),(3)
The Vienna Children and Youth Strategy 2020 — 2025	PDF	https://junges.wien.gv.at/wp-content/uploads/sites/48/2020/09/The-Vienna-Children-and-Youth-Strategy.pdf	(3)

6.7 DEJANSKI PRIMERI

Kratek opisni naslov	Povezava
Ilustrativni video, ki predstavlja Listino kakovosti o participativnih in vključujočih lokalnih mladinskih svetih	https://youtu.be/3x8ktELxGic
Ilustrativni video, ki pojasnjuje strukturo, delovanje in razvoj lokalnih mladinskih svetov	https://www.youtube.com/watch?v=H_0TSzu4THE&ab_channel=DYPALLNetwork
Ta videoposnetek na kratko opisuje potrebne korake za izgradnjo strategije mladinske politike, od vizije do dejavnosti, in ponuja en primer.	https://www.youtube.com/watch?v=AP9XnTDfpoY&ab_channel=EU-CouncilofEuropeYouthPartnership

6.8 KVIZ ZA SAMOOCENJEVANJE

Vprašanje		Obravnavani učni rezultati
1.vprašanje	Ali lahko učinkovito razložim ključna načela in modele lokalnih mladinskih svetov?	(1)
2. vprašanje	Ali sem sposoben prepoznati in uporabiti praktična orodja za krepitev sodelovanja mladih, kot so participativna priprava proračuna in strateški načrti za mlade?	(2),(3)
3. vprašanje	Ali lahko oblikujem strateški akcijski načrt za povečanje vključevanja mladih v lokalno odločanje, zagotavljanje njegove vključenosti, trajnosti in usklajenosti z lokalnimi politikami?	(3)
4. vprašanje	Ali razumem načela kakovostnega sodelovanja in vodenja pri vključevanju mladih, vključno s preglednostjo, odgovornostjo in skupnim odločanjem?	(4)
5. vprašanje	Ali lahko analiziram študije primerov uspešnih mladinskih svetov in prepoznam ključne izkušnje in najboljše prakse, ki jih je mogoče prilagoditi mojemu lokalnemu kontekstu?	(1),(2)
6. vprašanje	Ali sem prepričan v svojo sposobnost podpiranja in vodenja mladinskih svetov ter spodbujanja njihove učinkovitosti in vpliva pri spodbujanju udeležbe mladih in državljanskega udejstvovanja?	(1),(2),(3),(4)

MODUL 6: VKLJUČEVANJE DIGITALNEGA AKTIVIZMA ZA PREPREČEVANJE SOVRAŽNEGA GOVORA V OBČINSKE AKCIJSKE NAČRTE

7.1 POVZETEK

POVZETEK MODULA, UČNI REZULTATI IN VODIČ ZA UČENJE

Naslov modula	Vključevanje digitalnega aktivizma za preprečevanje sovražnega govora v občinske akcijske načrte
Povzetek	Ta modul raziskuje integracijo digitalnega aktivizma za preprečevanje sovražnega govora v občinske akcijske načrte. Udeleženci bodo pridobili znanje o vlogi in strategijah preprečevanja sovražnega govora na spletu, razvili veščine priprave, oblikovanja in izvajanja strategij ter njihovega analiziranja na občinski ravni ter načine vzpostavljanja varnih in vključujočih skupnosti.
Učni rezultati	Izvajati preprečevanje sovražnega govora na občinski ravni. Opredeliti pristop digitalnega aktivizma za preprečevanja sovražnega govora v kontekstu lokalnih občin. Oceniti vpliv digitalnih strategij preprečevanja sovražnega govora v občinskih kontekstih.
Vaš vodič po modulu	Izjava o omejitvi odgovornosti: Modul se osredotoča na vključevanje digitalnih dinamik, v katerih sodelujejo digitalni aktivisti in lokalna uprava. Za boljše razumevanje delovanja občin in lokalne uprave ter njihovih politik in dinamik se lahko trenerji oprejo na modul V. Ključni elementi: znanje, spretnosti in stališča Ta modul ponuja podrobno razumevanje vloge digitalnega aktivizma v kontekstu občinskega upravljanja. S teorijo, študijami primerov in praktičnimi vajami bodo udeleženci pridobili znanje, veščine in stališča, ki so potrebna za izvajanje strategij prekinjanja sovražnega govora v okviru občinskih akcijskih načrtov, ter spodbujanje varnejših in bolj vključujočih skupnosti. Učni cilji

	1. Opis vloge spletnih aktivistov, ki delujejo na področju preprečevanja spletnega sovražnega govora v kontekstu občinskega upravljanja. Udeleženci bodo raziskovali, kako se boriti proti spletnemu sovražnemu govoru, dezinformacijam in ekstremizmu. Modul daje poudarek načinom, kako lahko občine izkoristijo te strategije za ustvarjanje varnejših digitalnih okolij. Rezultat: Udeleženci bodo razumeli in artikulirali vlogo in vpliv digitalnega aktivizma v boju proti škodljivemu spletnemu vedenju v občinskih kontekstih. 2. Opredelitev pristopa preprečevanja spletnega sovražnega govora v kontekstu občin. Modul se osredotoča na procese lokalnega upravljanja in vzpostavljanju dobrih praks za digitalni aktivizem ter na sodelovanje z lokalnimi oblastmi. Teh pristopov se bodo udeleženci naučili z analizo primerov dobrih praks, s poudarkom na strategijah pogajanj in mediacije za spodbujanje sodelovanja med digitalnimi aktivisti in občinami. Rezultat: Udeleženci bodo uporabili uspešne strategije za sodelovanje med digitalnimi aktivisti in občinami. 3. Ocenite vpliv strategij za preprečevanje spletnega sovražnega govora v občinskih kontekstih. Udeleženci se bodo seznanili z metodologijami in tehnikami spremljanja, ki jim bodo nato olajšali analizo kazalnikov, ki se uporabljajo za merjenje uspeha strategij za preprečevanje spletnega sovražnega govora. Za oceno učinkovitosti bodo pojasnjene tako kvalitativne kot kvantitativne metode vrednotenja. Rezultat: Udeleženci bodo kritično ovrednotili pobude za preprečevanje spletnega sovražnega govora z uporabo različnih tehnik. Ocenjevanje: Udeleženci bodo ocenjeni na podlagi: • Samoevalvacije • Skupinskih projektov
--	--

- Analitičnih poročil

Udeleženci bodo predlagali strategije za vključevanje digitalnega aktivizma v akcijske načrte lokalnih oblasti in ocenili njihovo učinkovitost z uporabo empiričnih podatkov.

Vzpostavljanje sodelovanja z občinami

Poleg znanja in veščin modul spodbuja proaktiven, sodelovalen odnos do vključevanja digitalnega aktivizma na občinsko raven. Udeležence se bo spodbudilo k sodelovanju in odprti komunikaciji z lokalnimi oblastmi. Poudarek bo na strategijah, ki zagotavljajo dolgoročno učinkovitost. Modul poudarja pomen sodelovanja med lokalnimi oblastmi, civilno družbo in mladimi. Skupni dogodki z lokalnimi oblastmi in skupnostjo so učinkovito orodje za boj proti sovražnemu govoru in spodbujanje vključevanja mladih prek različnih posvetovalnih teles. Poleg tega so partnerstva med nevladnimi organizacijami in občinami ključnega pomena za razvoj učinkovitih kampanj, ki obravnavajo temeljne vzroke sovražnega govora na spletu. Vrednotenje uspeha teh strategij vključuje kvantitativne in kvalitativne kazalnike. Pomembno je tudi sledenje pobudam, ki jih vodijo mladi in jih podpirajo lokalne oblasti. Kvalitativne povratne informacije prek intervjujev ali študij primerov dodatno izboljšajo evalvacijo.

Zaključek

Ta modul udeležence opremlja z orodji za digitalni aktivizem, namenjen preprečevanju sovražnega govora. S spodbujanjem sodelovanja z lokalnimi oblastmi, nevladnimi organizacijami in mladimi bodo udeleženci razvili trajnostne politike za boj proti spletnemu sovražnemu govoru in zgradili bolj odporne lokalne skupnosti.

7.2 ORODJA

Hate Speech Watch by Vsebina European Commission	
Spletna povezava	https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/48d877d9-2f4c-11ee-9e98-01aa75ed71a1/language-en https://europeanonlinehatelab.com/resource.html
Učni rezultat, s katerim se povezuje	Ocena vpliva digitalnih strategij borbe proti sovražnemu govoru v občinskih kontekstih.
Uporabnost orodja	Hate Speech Watch je spletna platforma, ki uporabnikom omogoča prijavo in sledenje primerom sovražnega govora na digitalnih platformah. Občinam zagotavlja podatke in meritve v realnem času o pogostosti in vrstah sovražnega govora, kar pomaga pri ocenjevanju digitalnih strategij boja proti sovražnemu govoru na spletu.
Zakaj ste ga izbrali? K čemu prispeva?	To orodje omogoča vrednotenje uspeha strategij, namenjenih zmanjševanju sovražnega govora. Je praktičen vir za zbiranje podatkov iz terena.
Nasveti za učinkovito uporabo	S tem orodjem analizirajte vzorce sovražnega govora skozi čas in ocenite učinkovitost občinskih politik pri njegovem zmanjševanju. Vključite ga v skupinske projekte, osredotočene na sledenje sovražnemu govoru v določenih skupnostih.
Povezave do slikovnih ali grafičnih datotek za ta modul	https://commission.europa.eu/document/c60c451c-ccd2-406a-be3a-ef65123f2bb6_en https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/racism-and-xenophobia/combating-hate-speech-and-hate-crime_en#additional-resources

Digital Hate Interrupters Toolkit Dangerous Speech Project		Vsebina
Spletna povezava	https://dangerousspeech.org/	
Učni rezultat, s katerim se povezuje	Opredelitev pristopa digitalnih aktivistov v občinah.	
Uporabnost orodja	Digital Hate Interrupters Toolkit ponuja smernice in strategije za boj proti sovražnemu govoru na spletu. Vključuje študije primerov in strategije za sodelovanje z lokalnimi oblastmi v boju proti sovražnemu govoru in dezinformacijam, s poudarkom na mediaciji in dialogu med digitalnimi aktivisti in občinskimi organi.	
Zakaj ste ga izbrali? K čemu prispeva?	Ta zbirka orodij je prilagojena izzivom, ki jih prinaša spletni sovražni govor in ponuja uporabne strategije, ki jih lahko udeleženci uporabijo v svojih občinskih kontekstih. Uporaben je za usmerjanje lokalnega sodelovanja in prilagajanje strategij za občinske akcijske načrte.	
Nasveti za učinkovito uporabo	Vključite udeležence, da preučijo študije primerov iz resničnega življenja iz nabora ponujenih orodij ter identificirajo ključne dejavnike uspeha in strategije, ki jih je mogoče uporabiti v njihovih projektih. Izvedite delavnice z uporabo tehnik mediacije iz kompleta orodij za simulacijo občinskih pogajanj.	
Povezave do slikovnih ali grafičnih datotek za ta modul	https://dangerousspeech.org/guide/	

Change.org	Vsebina
Spletna povezava	https://www.change.org/
Učni rezultat, s katerim se povezuje	Opredelitev pristopa digitalnih aktivistov za boj proti sovražnemu govoru do občin.
Uporabnost orodja	Change.org je spletna platforma za peticije, ki posameznikom in skupinam omogoča mobilizacijo skupnosti, zagovarjanje družbenih sprememb in vplivanje na politične odločitve z zbiranjem podpore za različne namene. Uporabnikom omogoča ustvarjanje peticij, ki obravnavajo lokalna ali globalna vprašanja, vključno s sovražnim govorom in digitalnim aktivizmom.
Zakaj ste ga izbrali? K čemu prispeva?	Change.org je močno orodje za ponazoritev, kako lahko digitalni aktivizem vpliva na občinske politike. Uporaben je, ker omogoča udeležencem, da vadijo mobilizacijo lokalnih skupnosti v kontekstu pobud proti sovraštvu in povezujejo svoja digitalna prizadevanja z občinskimi akcijskimi načrti.
Nasveti za učinkovito uporabo	Udeleženci lahko ustvarijo peticije v zvezi s spletnim sovražnim govorom ali varnostjo skupnosti in jih delijo z lokalnimi deležniki. Omogoča razprave o tem, kako je mogoče peticije uporabiti za krepitev pritiska na lokalne vlade, da vključijo strategije borbe proti sovražnemu govoru v akcijske načrte.

Open Government Vsebina partnership	
Spletna povezava	https://www.opengovpartnership.org/
Učni rezultat, s katerim se povezuje	Vloga aktivistov v boju proti spletnemu sovražnemu govoru v kontekstu občin.
Uporabnost orodja	To orodje zagotavlja smernice za digitalno upravljanje v občinah, s poudarkom na preglednosti, vključenosti in sodelovanju javnosti v procesih odločanja. Obenem prispeva k razumevanju načinov, na katere lahko občine integrirajo digitalne strategije s področja preprečevanja spletnega sovražnega govora in spodbujanja varnejših digitalnih prostorov.
Zakaj ste ga izbrali? K čemu prispeva?	Orodje ponuja praktično strukturo za vključitev aktivizma na področju preprečevanja spletnega sovražnega govora v občinah, pri čemer poudarja, kako lahko lokalne uprave sodelujejo z digitalnimi aktivisti v boju proti škodljivemu spletnemu vedenju.
Nasveti za učinkovito uporabo	Izvajalci naj razložijo, kako lahko načela digitalnega upravljanja podpirajo pobude za preprečevanje sovražnega govora v občinah. Organizirajo naj se delavnice, s pomočjo katerih se bo opravila analiza sprejemanja teh strategij v drugih občinah.

Data for good – Vsebina analysis of social impact

Spletna povezava	https://dataforgood.facebook.com/
Učni rezultat, s katerim se povezuje	Ocena vpliva digitalnih strategij preprečevanja sovražnega govora v občinskih kontekstih.
Uporabnost orodja	Data for Good ponuja analitična orodja, ki uporabljajo anonimizirane podatke za razumevanje družbenih vprašanj kot sta sovražni govor in ekstremizem. Zagotavlja vizualizacije in poročila o digitalnem vedenju v določenih regijah, udeležencem pomaga analizirati vpliv strategij za preprečevanja sovražnega govora in prepoznavanje vzorcev spletnega sovražnega govora.
Zakaj ste ga izbrali? K čemu prispeva?	To orodje je idealno za ocenjevanje prizadevanj posameznih občin v boju proti sovražnemu govoru, saj zagotavlja vpoglede na podlagi podatkov o trendih družbenih medijev in njihovih vplivih na skupnost. Uporabnikom pomaga zbrati konkretne podatke za merjenje uspeha strategij preprečevanja sovražnega govora.
Nasveti za učinkovito uporabo	Udeleženci lahko spremljajo trende spletnega sovražnega govora v realnem času. Uporabi se ga lahko za analizo študij primera, kjer udeleženci ocenjujejo učinkovitost občinskih kampanj pri zmanjševanju spletnega ekstremizma.

7.3 DEJAVNOSTI

Igra vlog kot sredstvo boja Vsebina proti sovražnemu govoru	
Namen/cilj dejavnosti	Za pomoč udeležencem pri vadbi strategij sodelovanja med digitalnimi aktivisti in uradniki lokalnih oblasti pri spopadanju s sovražnim govorom v občinskem kontekstu.
Trajanje	65 min
Spletno, fizično ali hibridno okolje	Fizično ali spletno (ali hibridno) okolje.
Priprava na dejavnost	Oblikujte nabor izmišljenih, a realističnih vlog (npr. administrator družbenih medijev, predstavnik za stike z javnostmi, ipd.) in napišite kratke opise za vsako izmed njih. Pripravite scenarij, ki vključuje spletni sovražni govor, ki se je pojavil v skupnosti (če je mogoče, uporabite resnične primere).
Kako izvajati dejavnost	Uvod & razdelitev vlog (5 min): Na kratko se pogovorite o pomembnosti sodelovanja med lokalnimi oblastmi in aktivisti, ki se borijo proti spletnemu sovražnemu govoru ter udeležence seznanim s ključnimi akterji v občinskih strukturah. Razdelite udeležence v majhne skupine in jim dodelite vloge, razdelite profile vlog ter opišite njihov pomen. Zbiranje idej (10 min): Vsaka skupina razpravlja o scenariju z vidika svojega lika, odloča o možnih dejanjih, pogajalskih strategijah in točkah pogovora. Igranje vlog (30 min): Skupine simulirajo srečanje, na katerem razpravljajo o možnih rešitvah za boj proti sovražnemu govoru in raziskujejo, kako lahko vsaka vloga prispeva k strategiji sodelovanja in jo podpira. Povzetek (20 min): Sledi razprava o tem, kaj je delovalo, s kakšnimi izzivi so se soočili, kako bi

	lahko različne občinske vloge vplivale na splošen pristop in pomen sodelovanja. Pogovorite se o uporabljenih pogajalskih tehnikah ter kako bi jih lahko izboljšali.
Nasveti za izvajalca/ko	Spodbujajte udeležence, da se v celoti vživijo v svoje vloge, da bi razumeli motivacije in omejitve, s katerimi se soočajo. Opomnite udeležence, da sodelovanje zahteva kompromis in kreativno reševanje problemov. Za spletne seje uporabite skupinske sobe in glavno sobo za igranje vlog.
Pripomočki, prostor	Smernice za scenarije in opisi vlog (fizične ali digitalne kopije). Projektor ali orodja za skupno rabo zaslona za hibridne seje.
Povezave do dodatnih slikovnih/grafičnih datotek	Primeri občinskega sodelovanja: https://www.opengovpartnership.org
Povezave do spletnih orodij in virov	https://miro.com/ Orodja za igranje vlog in simulacijo: https://www.storyboardthat.com

Razvijanje priporočil za Vsebina za boj proti spletnemu sovražnemu govoru

Namen/cilj dejavnosti	Spodbuditi udeležence h kritičnemu razmišljanju o tem, kako lahko občine podprejo pobude za prekinitev spletnega sovražnega govora in pripraviti priporočila politike za lokalno upravo.
Trajanje	90 minut
Spletno, fizično ali hibridno okolje	Hibrid (primeren za fizične in spletne)

Priprava na dejavnost	Zagotovite gradivo o obstoječih občinskih politikah, povezanih s spletnim sovražnim govorom (npr. zakoni, predpisi o družbenih medijih). Pripravite predloge za pisanje priporočil politike.
Kako izvajati dejavnost	Uvod in zbiranje idej (20 min): Udeležence na kratko seznajte s trenutnimi politikami, povezanimi s spletnim sovražnim govorom, s poudarjanjem vrzeli in priložnosti za posredovanje na nivoju občin. Udeleženci v majhnih skupinah razmišljajo o načinih, kako lahko občine sodelujejo z digitalnimi aktivisti v boju proti spletnemu sovražnemu govoru in pripravijo posebna priporočila. Pisanje priporočil (40 min): Skupine spremenijo svoje ideje v strukturiran niz priporočil za občine, pri čemer upoštevajo izvedljivost, vpliv in vključenost deležnikov. Predstavitve in povratne informacije (30 min): Skupine predstavijo svoja priporočila, dobijo povratne informacije o jasnosti in praktičnosti.
Nasveti za izvajalca/ko	Spodbujajte udeležence, da se osredotočijo na izvedljive, realistične zamisli, ki bi jih občine lahko izvedle. Poudarite pomen vključitve več zainteresiranih strani (vlade, skupnostnih skupin, tehnoloških podjetij) v njihova priporočila.
Pripomočki, oprema, prostor	Predloga priporočila politike (fizična ali digitalna). Dostop do dokumentov lokalne občinske politike (če so na voljo).

Ocena vpliva pobud za boj Vsebina proti sovražnemu govoru

Namen/cilj dejavnosti	Udeležence naučiti, kako ovrednotiti učinkovitost digitalnih strategij boja proti sovražnemu govoru z analizo kvalitativnih in kvantitativnih podatkov.
Trajanje	90 minut
Spletno, fizično ali hibridno okolje	Hibridno okolje (lahko se prilagodi za spletno ali fizično izvedbo).
Priprava na dejavnost	Zagotovite študije primerov pobud za boj proti sovražnemu govoru, vključno s podatki o vplivu (npr. zmanjšanje sovražnega govora). Pripravite delovne liste za analizo podatkov.
Kako izvajati dejavnost	Uvod (15 min): Pojasnite pomen ocenjevanja vpliva pobud za boj proti sovražnemu govoru, pri čemer se osredotočite na kvalitativne in kvantitativne ukrepe. Analiza študije primera (45 min): Udeleženci v majhnih skupinah pregledajo študijo primera z uporabo posredovanih podatkov za oceno učinka pobude. Skupine uporabljajo delovni list za prepoznavanje ključnih dejavnikov uspeha in področij za izboljšave. Predstavitev in razprava (30 min): Skupine predstavijo svoje ugotovitve in razpravljajo o tem, kako so lahko pobude učinkovitejše v občinskih kontekstih.
Nasveti za izvajalca/ko	Poudarite pomen analize, ki temelji na dokazih, in ne le zanašanja na anekdotične povratne informacije. Spodbudite udeležence, naj razmislijo o omejitvah kvalitativnih in kvantitativnih podatkov.
Pripomočki, prostor, oprema,	Delovni list za analizo podatkov (fizični ali digitalni). Materiali za študije primerov (fizični ali digitalni).

Delavnica reševanja Vsebina občinskih problemov po scenarijih	
Namen/cilj dejavnosti	Vključiti udeležence v kritično razmišljanje in k rešitvam usmerjene razprave o obravnavanju sovražnega govora v občinskih kontekstih z uporabo strategij, ki temeljijo na dokazih.
Trajanje	90 minut
Spletno, fizično ali hibridno okolje	Fizično ali hibridno okolje.
Priprava na dejavnost	Razvijte več občinskih scenarijev, kjer je sovražni govor ali spletni ekstremizem povzročil ali grozi, da bo povzročil nemire v skupnosti (npr. Širjenje dezinformacij v družbenih medijih glede prihajajočega dogodka). Ustvarite delovne liste za udeležence, da zabeležijo predlagane strategije, seznam korakov in ciljev.
Kako izvajati dejavnost	Uvod in priprava (20 min): Pojasnite pomen proaktivnega reševanja problemov v občinskih kontekstih, zlasti glede spletnega sovražnega govora in napetosti v skupnostih. Razdelite udeležence v skupine in vsakemu dodelite poseben scenarij, skupaj z delovnim listom za zapisovanje njihovih rešitev. Zbiranje idej in reševanje problemov (15 min): Skupine razpravljajo o scenariju, identificirajo temeljne vzroke težave in razmišljajo o morebitnih rešitvah, pri tem pa upoštevajo kratkoročne in dolgoročne pristope. Razvoj strategije (25 min): Vsaka skupina izpopolni eno ali dve glavni strategiji, pri čemer opiše uporabne korake in kako bi merila uspeh v občinskem okviru. Predstavitev in povratne informacije (30 min): Skupine predstavijo svoje rešitve, prejmejo povratne informacije o svojem pristopu in razpravljajo o drugih metodah, ki jih morda niso upoštevale.

Nasveti za izvajalca/ko	Spodbujajte udeležence k analitičnemu razmišljanju in uporabi konkretnih podatkov pri snovanju rešitev. Spodbudite udeležence, da razmislijo o več perspektivah, vključno s tem, kako se lahko odzovejo prebivalci in vladni uradniki.
Povezave do spletnih orodij in virov	https://www.mural.co/

Panelna razprava o lokalni Vsebina upravi in digitalnem aktivizmu

Namen/cilj dejavnosti	Simulacija okrogle mize med občinskimi predstavniki in digitalnimi aktivisti, udeležence se pouči, kako učinkovito komunicirati in sodelovati pri obravnavanju spletnega sovražnega govora.
Trajanje	90 minut
Spletno, fizično ali hibridno okolje	Hibridno (fizični in spletni udeleženci)
Priprava na dejavnost	Pripravite seznam ključnih vprašanj in tem, o katerih bodo razpravljali udeleženci, osredotočajo naj se na digitalni vidik sodelovanja (npr. »Kako lahko lokalne oblasti podprejo pobude za prekinitev digitalnega sovraštva?«). Udeležencem dodelite vloge (npr. Člani občinskih oblasti, aktivisti, člani skupnosti).
Kako izvajati dejavnost	Uvod in priprava (10 min): Pojasnite strukturo panelne debate in pomen sodelovanja med občinami in digitalnimi aktivisti. Udeleženci dobijo različne vloge in pripravijo teme za pogovor na podlagi ključnih vprašanj, ki jih ponudi trener.

	Debata (50): Skupine simulirajo panelno razpravo, kjer občinski predstavniki in digitalni aktivisti delijo poglede, izzive in rešitve za vključevanje aktivizma v lokalno upravljanje. Končna refleksija (30 min): Po razpravi se razmisli kako se lahko s komunikacijo zgradi učinkovita partnerstva in razvije akcijske načrte.
Nasveti za izvajalca/ko	Spodbujajte udeležence, da prisluhnejo perspektivam drug drugega in razvijejo rešitve, ki uravnotežijo aktivizem in izvajanje lokalnih politik. Prosrite udeležence, naj razmislijo o vlogi komunikacije pri reševanju konfliktov med različnimi deležniki.
Pripomočki, prostor	Kartice s ključnimi vprašanji (fizične ali digitalne). Prostor za panelno razpravo ali platformo za spletno/hibridno delavnico.

Vprašanja za samoocenjevanje:

1. vprašanje	Kako učinkovito so udeleženci sodelovali pri dodeljenih vlogah in kako dobro so razumeli odgovornost digitalnih aktivistov in občinskih oblasti pri spopadanju s sovražnim govorom?
2. vprašanje	S kakšnimi izzivi so se sodelujoči srečali med pogajalskim procesom in kako uspešno so uporabili tehnike mediacije in kompromisa za razvoj akcijskega načrta sodelovanja?
3. vprašanje	Kako dobro je aktivnost ponazorila pomen sodelovanja med digitalnimi aktivisti in občinskimi oblastmi ter katere strategije bi lahko izboljšale prihodnje seje?

7.4 ŠTUDIJE PRIMEROV

Proti varnejšemu mestu: Digitalni aktivizem v Kairu uporabo Ushahidija Vsebina	
Povzetek	Pobuda "V smeri varnejšega mesta" v Kairu je uporabila Ushahidijevo platformo za prikaz incidentov nasilja in nadlegovanja. Državljeni so bili pooblašeni, da sporočajo varnostne pomisleke v realnem času, kar je občinskim oblastem omogočilo, da se učinkoviteje soočijo z varnostnimi izzivi v mestih, izboljšajo javno zaupanje in mestno upravljanje.
Ključni rezultati	učni Opredelitev pristopa digitalnega aktivizma do lokalnih občin. Ocenite vpliv digitalnega aktivizma v občinskih kontekstih.
Namen študije primera. Kratek povzetek študije primera.	V Kairu v Egiptu so začeli izvajati projekt »Varnejšemu mestu naproti«, da bi se spopadli z varnostnimi izzivi v mestih, povezanimi z nasiljem in nadlegovanjem. Pobuda je uporabila Ushahidijevo platformo, ki državljanom omogoča poročanje o incidentih v realnem času prek SMS-a, e-pošte in spletnih obrazcev. Ti podatki so bili nato preslikani in vizualizirani, kar je občinskim oblastem, skupnostnim organizacijam in organom kazenskega pregona pomagalo prepoznati območja z visokim tveganjem in učinkoviteje razporediti sredstva. Študija primera je pomembna, ker prikazuje, kako lahko digitalna orodja opolnomočijo državljane, da aktivno sodelujejo pri načrtih upravljanja mest in spodbujajo varnejše in bolj vključujoče okolje. Z večjo dostopnostjo prijav kaznivih dejanj je pobuda premostila vrzel med državljani in občinskimi oblastmi, ter povečala zaupanje v lokalno upravo. Projekt ne prikazuje le uspešne integracije digitalnega aktivizma v urbanistično načrtovanje, ampak ponuja tudi razširljiv model za druga mesta, ki se soočajo s podobnimi izzivi.
Povezave do fotografij, spletnih strani, videoposnetkov in dodatnih	https://www.ushahidi.com/in-action/towards-a-safer-city/

informacij.

Vprašanja za samoocenjevanje:

Vprašanja		Obravnavani rezultati	učni
1. vprašanje	Kako je integracija platforme za zbiranje množic državljanom omogočila, da prispevajo k varnosti v mestih?	(2)	
2. vprašanje	Kakšno vlogo je imelo zbiranje podatkov v realnem času pri izboljšanju učinkovitosti občinskih odzivov na varnostna vprašanja in kako je mogoče podobna digitalna orodja uporabiti v drugih občinskih kontekstih?	(3)	
3. vprašanje	Na kakšen način je pobuda "K varnejšemu mestu" premostila vrzel med državljani in občinskimi oblastmi ter kaj se lahko naučimo o krepitvi zaupanja v javno upravo?	(2)	
4. vprašanje	Kako je študija primera pokazala pomen dostopnosti orodij digitalnega aktivizma za marginalizirane ali ranljive skupine?	(3)	
5. vprašanje	Kakšni so bili kritični izzivi pri uvajanju orodij za digitalno poročanje v mestu, kot je vaše, in kako ste jih premagali, da bi zagotovili učinkovito sodelovanje med javnostjo in oblastmi?	(3)	

7.5 KAJ JE DOBRO VEDETI

Naslov	Vrsta vira	Povezava	Povezanost učnim izidom	z
OGP	Spletna stran	https://www.opengovpartnership.org	(1)	
Ushadidi	Spletna stran	https://www.usahidi.com	(3)	
ADD Something Meaningful	PDF	https://www.alda-europe.eu/wp-content/uploads/2023/10/ADD_Youth-engagement-through-local-involvement_A-step-by-step-guide-to-IDEATHON.pdf	(2)	

7.6 DODATNA GRADIVA

Naslov	Vrsta vira	Povezava	Povezanost učnim izidom	z
Youth Participation Toolkit	PDF	https://participationpool.eu/wp-content/uploads/2021/05/Youth-Participation-Toolkit.pdf	(2)	
Enhancing youth participation in urban governance	Poročilo	https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000388010	(2)	

through city youth councils			
EU Youth Portal	Spletna stran	https://youth.europa.eu/about-us_en	(2)
Digital Participation Tools for youth engagement in local governance	Komplet orodij	https://dypall.com/catalogue_of_resource/digital-participation-tools-for-youth-engagement-in-local-governance/	(2),(3)

7.7 KVIZ ZA SAMOOCENJEVANJE

Vprašanje		Obravnavani učni rezultati
1. vprašanje	Kako dobro lahko opišem vlogo digitalnih aktivistov v občinski upravi in kako učinkovito lahko pojasnim njihov pomen pri boju proti spletnemu sovrašnemu govoru in ekstremizmu?	(1)
2. vprašanje	Katere so najboljše prakse, ki sem se jih naučil pri sodelovanju z lokalnimi občinami pri izvajanju strategij prekinjanja digitalnega sovraštva, in kako samozavesten sem pri uporabi teh praks?	(2)
3. vprašanje	Kako lahko učinkovito ocenim uspeh digitalnih strategij boja proti spletnemu sovrašnemu govoru z uporabo kvalitativnih in kvantitativnih meritev in katere metode so se mi zdele najbolj uporabne?	(3)

4. vprašanje	Kako je ta modul izboljšal moje pogajalske in mediacijske sposobnosti in kako lahko uporabim te tehnike pri sodelovanju z lokalnimi vladami glede digitalnega aktivizma?	(2)
5. vprašanje	Katere izzive sem prepoznal pri vključevanju strategij boja proti spletnemu sovražnemu govoru v občinske akcijske načrte in kako lahko premagam te izzive za spodbujanje varnejših spletnih skupnosti?	(3)
6. vprašanje	Na kakšen način je ta modul oblikoval moje razumevanje razvijajoče se narave spletnega sovražnega govora, ter ekstremizma?	(3)
